٦٧٢ هتسوفه

הצפה

ב"ה, יום שני, י' אדר־א' תשל"ג (12.2.1973)
שנה ל"ה — גליון 11321 — המחיר 50 אגורה

בטאון התנועה העולמית של המזרחי והפועל־המזרחי
מייסד ועורך ראשון: הרב מאיר בר־אילן ז"ל

ספיר בשיחות טלפוניות מארה"ב:

אין לצפות לשינויים בשער הל"י

מ. זנבר: פיחות הליש"ט לא תגרור פיחות הלירה הישראלית ✱ ארה"ב תלחץ על אחרים לפעול ✱ העודפים בדולרים באירופה — מלאכותי

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

שר האוצר פ. ספיר, השוהה בארה"ב, קיים אתמול התייעצויות טלפוניות עם ירושלים בעקבות הידיעות על המשבר במערכת המוניטרית הבינלאומית, והוא הבהיר עמדתו, שאין לצפות לשינויים כלשהם בשער הלירה וכי איננו מעלה על הדעת פיחות גם אילו התבצע פיחות של הליש"ט.

נמסר, כי שר־האוצר עמד לקיים הלילה לאחר חצות לפי שעון ישראל מסיבת עתונאים בניו יורק בנושא זה.

גם נגיד בנק־ישראל משה זנבר, אמר אתמול, שאף אם יבוצע פיחות בליש"ט הוא לא יגרור אחריו פיחות של הלירה הישראלית.

בממשלה ובוועדת השרים לענייני כלכלה לא נמסרה סקירה או הערכה על „משבר הדולר" והשלכותיו לגבי ישראל, אך השרים קיימו שיחות בלתי פורמאליות בעניין זה והרושם הוא, שאין עתה סיבה לצעד ישראלי בהקשר זה.

קרוב לוודאי שבישראל לא יערך היום סחר במטבעות אירופיים. עם זה זו קשורה בכך שכבר הודיעו שהבורסות בצרפת יהיו סגורות — לכן לא יפרסם „בנק ישראל" רשימה של שערים וממילא לא יוכלו הבנקים לסחור באותן מטבעות. בבנק־ישראל עוקבים אחרי פתיחת הבורסות באירופה וברגע ששם יתחדשו העיסקות תפורסם רשימת שערים והסחר בכל המטבעות יחודש.

ישראל צמודה לדולר

נגיד בנק ישראל מ. זנבר, הבהיר ששער הל"י צמוד לשער הקבוע של הדולר לא נשקלת הצעה לשנות את השער אם יחול שינוי בשער הליש"ט. הערכתו היא שאין לצפות עתה לפיחות הדולר, שכן המשק האמריקאי חזק עתה מבעבר והספקולציות באירופה אינן עשויות להשפיע עליו.

יש לציין כי, תיאורטית, לו הפיחותה ארה"ב את שער הדולר, הרי באופן אוטומאטי היה זה גם פיחות של הלירה הישראלית, בלי צורך בהודעה ישראלית. הרי היחס הוא קבוע של 4:2 : 1 והוא היה נשאר על בסיס של דולר מפוחת.

אין נטייה לפחות גם אם תופחת הליש"ט

אולם הנטייה הקיימת בירושלים היא שלא לשנות את השער של הל"י גם במקרה של פיחות הליש"ט. במקרה זה אמנם תחול הרעה בסחר שלנו עם ארצות גוש השטרלינג, היבוא יוזל ואילו היצוא שלנו יתייקר. בסוף 1967 ניצלה הממשלה הזדמנות דומה וביצעה „התאמת שערים" וקבעה אז שער של 3.5 ל"י לדולר במקום 3 ל"י לדולר שהיה קיים. אך הדבר נעשה לא מכיוון שהממשלה ראתה צורך בכך בגלל הפיחות של הליש"ט, אלא גם בלי אותה סיבה וניצלה את ההזדמנות.

מעריכים שבנסיבות הקיימות ביתרות מטבע חוץ ובתנאים הקיימים במשק הישראלי, לא תשאף הממשלה לבצע פיחות.

הערכה: אמריקה תלחץ על אחרים לפעול

ההערכה, הקיימת בקרב חוגים כלכליים היא שממשלת ארה"ב תלחץ על יפאן ומדינות אירופה שהם ינקטו צעדים להסדרת המערכת המוניטארית הבינלאומית. לדעתם המשבר איננו אמריקאי אלא אירופי בעיקר. לא קרה שום דבר במשק האמריקאי שיוצר משבר. העודפים בדולארים באירופה נוצרו בגלל המדיניות של אותן מדינות. לכן הפתרון הוא בהגברת הייצוא שלהם לארה"ב ובהגדלת היבוא משם. למטרה זו מוצעים ייסופים של היין היפאני והמארק הגרמני, או פריצת חומת המדיניות הכלכלית האחידה של השוק המשותף.

מניחים שארה"ב תדרוש מאותן מדינות ללכת בדרך זו. אך לא תמהר לבצע פיחות בעצמה. בשעת צורך היא תוכל להקדים ולהפעיל היטל יבוא חדש.

מתוך שיקולים אלה מתחזקת ההערכה שאין לצפות לפיחות מיידי קרוב של הדולר.

עלה הדולר בתי"ד בת"א

סופרנו הכלכלי בת"א מוסיף:

משבר המטבע העולמי בא אתמול לידי ביטוי בבורסה התל־אביבית בעליית שערים ניכרת של הדולר נתי"ד. העלייה היתה בשיעור של 6 אגורות והוא הועמד על 4.30 ל"י. הבורסה שמטה בשבוע שעבר מ־ ירידת שערים גדולה והאווירה אתמול ומחירי מניות רבות, עלו בשעור ניכר. עם זאת עדיין היתה הפעילות קטנה מזו של ימי השיא בזמנו האחרון. מדד שערי המניות עלה ב־1.25 אחוזים, בעיקר בקבוצת התעשייה.

הבורסות באירופה ישארו סגורות היום

באזל, 11 (אי. פי. ע"ר, ע"צ, יופי"ע) — בורסות החליפין באירופה ישארו סגורות מחר (היום) ויחשבו ההתייעצויות בדרג גבוה בעניין מוצא מן המשבר המוניטרי הבינלאומי.

יפאן היתה הראשונה, שהודיעה כי בורסת החליפין בטוקיו לא תפתח ביום ב' ובעקבותיה באו הודעות דומות בפאריז, לונדון ובבריסל. גרמניה המערבית שמרה זמן רב על שתיקה, אולם לבסוף נמסר גם בפרנקפורט, כי נוכח סגירת יתר הבורסות תישאר סגורה גם בורסת החליפין בפרנקפורט.

יפאן לוחצת לכינוס ועידה של ה־ ארצות הלא־קומוניסטיות, כדי להסדיר מחדש את ערכי המטבע. אם תתכנס ועידה כזו הרי תהיה זו ה־ ועידה הראשונה מאז הסכם סמית־סון שנחתם בדצמבר 71.

מקצת מעבודת ההכנה נעשתה באחרונה ע"י נציגים של כמספר בנקים מרכזיים, המקיימים ישיבות תדירות באופן סדיר. נציגים אלו תמכו בהחלטה בדבר כינוס ועידה מרכזית, שכן קבלת החלטה זו תלויה בממשלות הנוגעות בדבר.

מסעו של סגן שר־האוצר האמריקאי, פאול וולקר, מיפאן לאירופה, נחשב בבאזל כקשור בהכנות לכינוס ועידה מרכזית. קרוב לוודאי כי ה־ ועידה תתקיים בבסיס הארגון לשיתוף פעולה כלכלי ולפיתוח או הוועדה המטבע האירופי של קרן ה־ מטבע הבינלאומית, השוכנים שניהם בפאריז.

סוכנות הידיעות היפאנית „קיודו" מסרה אתמול מוושינגטון כי יתכן שוועידה של מומחים תערך בפאריז ביום ג' או ביום ד'.

בינתיים נמסר, כי סגן שר האוצר האמריקאי, פאול וולקר דן אתמול במשבר המוניטרי עם שר הכספים הצרפתי ג'יסקאר דיסטאן ולאחר ה־ שיחות בפאריז יצא לרומא.

ישנה הרגשה כללית בקרב מומחים רבים שיפאן תייסף את הע־ לה משערו הנוכחי העומד על 308 יאן לדולר. צעד כזה יקשה על יצוא יפאני לארה"ב ויעשה את הדולאר האמריקאי לזול ומושך יותר ב־ שווקי יפאן.

היפאנים יהיו נאלצים לפעול לב־ דם. כמרכז המערב־גרמני, משרד גרמניה נאלצה לקנות בשבוע שעבר 6 מיליארד דולאר.

גרמניה המערבית הצהירה עד כה שאין היא מוכנה לחול שינויים ב־ שער החליפין של המארק ע"י ייסוף או ע"י ניירות, שתאפשר למטבע ה־ מערב גרמני להגיע לשער חדש ב־ שוק החופשי. בון דוחה את ההצעות להנהיג שערים כפולים.

מערב גרמניה מסרבת לייסף את המארק בטענה שהייצוא הגרמני ל־ ארה"ב עלה אך במעט על היבוא מארה"ב ואין ברצונה להפסיד בסחרם עם האמריקאים.

ישנה אפשרות שגרמניה תגיע ל־ איזה שהוא הסדר בדבר ערכי ה־ מטבע.

לורד קרדון הסביר לנכבדים בעזה משמעות החלטת 242

„ביקורך בארצנו נראה כ־ עינינו כהמשך פעולתך להשגת פתרון מוסכם לסכסוך ה־ מזרח־התיכון, שכן בזמנו יצאה החלטת מועצת הבטחון 242". זאת אמר אתמול ד"ר היידר עבדול שאפי בעזה, מי שהיה יו"ר הפרלמנט הפלשתינאי לפני המלחמה, בפגישת נכבדים עם לורד קרדון הבריטי, העורך באה"ק ביקור פרטי.

הלורד הגיע לעזה בשעות הצהריים מחברון, בשעה 12 וחצי בערך קיים פגישה ממושכה בחווילתו של מר ראשאד א־שאווה בשכונת רימל בעזה.

בפגישה השתתפו כ־20 נכבדים.

(סוף בעמוד 2)

לחבר הנהלת המפד"ל
מר יוסף נס ומשפחתו
מזל־טוב
לאירושי בנו אורי נ"י עב"ל
תזכו לרוות הרבה נחת
מזכירות התנועה המפד"ל—הפוהמ"ז
בתל־אביב א. פישלר — המזכיר

למר יוסף נס ורעיתו
ברכות נאמנות
לאירוסי בנם אורי עם בחיל
בטח ונאמנות בע"מ
„גור" סוכנות לבטוח בע"מ

למר יהודה דפנר וביתו
ברכת מזל־טוב נאמנה
לנשואי בתו עב"ג
„הצפה"

לחברנו
יהודה דפנר ורעיתו
ברכת מזל־טוב
לנשואי הבת עם בחיל
דפוס העשור בע"מ
ההנהלה והעובדים

הצהרת נשיאות התנועה העולמית של המזרחי והפועל המזרחי:
הרב א. ציפרשטיין, הרב ד"ר י. ד. ברגמן, הרב ד"ר פ. רוזנבוים —

תכנית השלום צריכה להתבסס על שלמותה ואחדותה של ארץ־ישראל

היהדות הדתית־לאומית סבורה שאין לממשלת ישראל כל כח וסמכות לוותר על נחלת אבות, שהוחזרה לה ברחמי שמים ובגבורת בנים וכל רעיון חדש של תכנית שלום, צריך להתבסס על האמונה בשלמותה ובאחדותה של א"י ההיסטורית — זאת מסר אתמול בהצהרה מיוחדת הרב ד"ר י. ד. ברגמן, חבר הנשיאות של התנועה העולמית של המזרחי והפועל המזרחי, בשם חברי הנשיאות הנוספים, הרב אביגדור ציפרשטיין והרב ד"ר פנחס רוזנבוים שנבחרו שלשום לתפקיד זה.

היהדות הדתית לאומית מתייצבת מאחורי מאמציה של ממשלת ישראל להשיג שלום עם שכנותיה שיבטיח צבאות ובטחון לכל מדינות האיזור. אנו בטוחים בידידותה של ארה"ב ואין לכן לשים לב לשמועות על השפעות ולחצים. כי בטוחים אנו שכל עמדה איתנה של ממשלת ישראל תמצא תמיכה של הממשל האמריקני — נאמר בהמשך ההצהרה.

ביקורה של גב' מאיר בארה"ב — עניין רב חשיבות

היהדות העולמית כולה ויהדות ארה"ב במיוחד מלוות תוך עניין וציפייה את ביקורה הקרוב של ראש ממשלת ישראל בארה"ב ופגישתה עם הנשיא ניקסון. אנו רוצים לראות בפגישה זו, צעד ומאמץ להדוק יותר של הידידות הקיימת בין ארה"ב ומדינת ישראל.

יהדות ארה"ב גאה על כך, שהממשל האמריקני הנוכחי והקודם ושתי המפלגות שלה, לא הכזיבו את מדינת ישראל, הן בתמיכה הפוליטית העקבית והן בסיוע הכספי הכלכלי, וכן בסיפוק הכלים הדרושים לחיזוק הצבאי של מדינת ישראל. אין כל ספק שהביקור הצפוי יתרום

(סוף בעמוד 2)

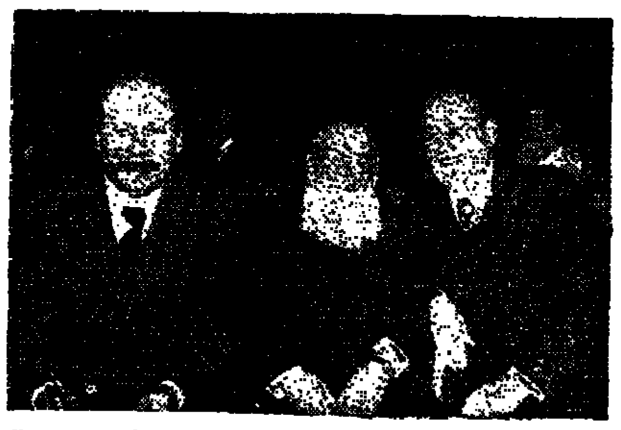

שלושת חברי הנשיאות של התנועה העולמית: הרב ד"ר י. ד. ברגמן, הרב א. ציפרשטיין והרב ד"ר פ. רוזנבוים.

אבא אבן בממשלה:

לא חלו שינויים בעמדות הידועות של ארה"ב וירדן ליישוב הסיכסוך

אלון מכחיש פרסום ב„הארץ"; מורת־רוח בממשלה מ„מבול ההכרזות"; נציגי המפד"ל בכנסת ידרשו הבהרות מפי אלון

מאת סופרנו בקריית ירושלים

„לא חלו כל שינויים בעמדות הידועות מכבר של ארה"ב ושל ירדן לגבי הפתרון במזרח התיכון, ובפגישות חוסיין בוושינגטון לא הועלו שום רעיונות חדשים — אמר אתמול שר החוץ, אבא אבן, בישיבה השבועית של הממשלה.

בסקירתו המדינית בממשלה ציין שר־החוץ שאין כוונתו לידיעות שפורסמו בשמו של חוסין, על „מכ־ נה ירדן לפי"ם ישיר" וכו', ידיעות שהוכחשו מיד לאחר פירסומן. מר אבן אמר שבסיכומם של הדברים שאמר חוסין בלד ירדה בפגישותיו בארה"ב ומההודעות המפורסמות שפורסמו על התוכן השיחות בפגישות אלה. ברור שלאמיתו של דבר אין כל שינוי בעמדות הידועות של ארצות הברית ושל ירדן לגבי המזרח התיכון.

לקראת נסיעתה של רה"מ לארה"ב עוד תדון הממשלה בהתוויית קווים לעמדות ישראל שתוצג בשיחות גולדה־ניקסון.

אלון מכחיש פרסום ב„הארץ"

בתגובה לשאלתו של השר ל"ד זהה ההפסיק להצבעות הפרסום ב„הארץ" שהשר אלון מוכן לתת לירדן מעמד ביהודה בחלק מירושלים וכו' — קרא ראש הממשלה נוסח הכחשה שנמסר לפרסום בלשכתו של השר אלון.

בהכחשה נאמר: בקשר לידיעה שפורסמה באחד מעתוני הבוקר כאילו השר אלון מציע לתת מעמד אכסטריטוריאלי לירדן ברובע המוסלמי בעיר העתיקה, הודיע השר אלון, שלא בעצם הוא הביע את הדעה שבמסגרת ירושלים המאוחדת תחת ריבונות ישראל ובהקשר של שלום ניתן יהיה לדון במתן מעמד דתי ולא מדיני למלכות ירדן במקומות הקדושים לאיסלאם בירושלים כבציר העולם המוסלמי. לדעת אלון אין להעניק לירדן מעמד כלשהו באיזה שהוא מקום אחר בירושלים.

סופרנו בקריית ירושלים מוסיף שהשר אלון נמצא אתמול בחופשה ולא ניתן היה בישיבת הממשלה לבקש הסברים נוספים מפיו. כן נמסר על התמרמרות רבה השוררת בחוגי הממשלה והכנסת על „מבול ההכרזות" על שרים למיניהם בתחום המדיני הרגיש בימים אלה, ערב שיחות מדיניות בארה"ב...

ד"ר י. רפאל וד"ר י. בר־מאיר מהמפד"ל ואחרים, עומדים לתבוע היום בכנסת הבהרה מפי השר אלון להכרזותיו השונות.

בקירות ישראל—אפריקה

שר החוץ מר אבן בסקירתו בממשלה ציין אתמול את העובדה שבהחלטתו של הארגון לאחדות אפריקה, בסיום כינוסו באדיס אבבה, הביע סולידאריות עם עמדתם של הערבים, אולם, מאידך, יש לראות בחיוב את העובדה שכמה מנציגי מדינות אפריקאניות סירבו להצטרף בקריאה לכל מדינות אפריקה לנתק את יחסיהן עם ישראל ולעודד את המדינות האפריקאניות שכבר עשו זאת.

נפתח מושב הוועה"פ הציוני

ההסתדרות הציונית העולמית נקראה להאמץ יתר כדי להרחיב את התרבות הציונית ללשון הביצוע המעשי, בעת פתיחת מושב הוועד הפועל הציוני אתמול אחה"צ, בבנייני האומה בירושלים.

בישיבת הפתיחה השתתפו ראש הממשלה גב' ג. מאיר, יו"ר הכנסת מר י. ישעיהו, נשיא בית המשפט העליון מר ש. אגרנט, ותיקי התנועה הציונית וחברי הנהלתה, קהל אורחים ומוזמנים ו־148 צירי הועד הפועל הציוני מן הארץ ומן התפוצות.

דברי הפתיחה נשמעו ע"י מר יצחק נבון, יו"ר הועד הפועל הציוני, ומר א. ל. פינקוס, יו"ר ההנהלה הציונית. הם הצביעו על משימות ההסתדרות הציונית בתחומי החינוך היהודי, עידוד העליה ופעולה בקרב הנוער ברחבי התפוצות, נוכח בעיות והתפתחויות של מדינת ישראל.

מר נבון הוסיף, כי לעומת יהודי בריה"מ, — שתקוות העליה לישראל היא סם חיים — הרי יש להציב אתגרים בפני צעירי ארצות המערב ולכוונם לעליה.

אשר לבעייה הסוציאלית בישראל אמר מר נבון, כי 40 אחוזים מילדי ישראל הם בני 13 אחוזים מכלל המשפחות בישראל. עיקר הבעייה נובע, איפוא, בחלוקת בלתי שווה של המעמסה בין המשפחות בישראל. אמר מר נבון, הוא הוסיף, כי רוב המשפחות מרובות הילדים הן גם מעוטות ההכנסה.

מר א. ל. פינקוס הדגיש, כי על ההסתדרות הציונית מוטלת החובה להחדיר את האידיאולוגיה הציונית בחיים היום יומיים של הרחוב היהודי, פן ירד הרעיון הציוני מעל במת ההיסטוריה.

בסיכומיה העיקריות של ההסתדרות הציונית הן בתחומי החינוך היהודי, עידוד העליה ופעילות בקרב הנוער, הדגיש יו"ר ההנהלה הציונית.

מר פינקוס יחד דברים לחשיבות העליה, וציין כי עובדה היא שישנם יהודים רבים הנרתעים מעליה לישראל, אם כי לדעתו אין שום מדינה אחת בעולם אשר בה הושקע מאמץ כה רב לשם צמצום הפער החברתי כפי שהדבר נעשה בישראל.

מר אריה ל. דולצ'ין, גזבר ההנהלה הציונית, הביא בפני המושב את הצעת תקציב ההסתדרות הציונית העולמית לשנת 1973 המסתכמת בסך של 131.8 מליון ל"י. עיקר התקציב מיועד לעידוד העליה וקליטת העולים והנהלת החינוך היהודי והתרבות הציונית בתפוצות.

(סוף בעמוד 2)

מורת־רוח מהתבטאויותיו של השר אלון על היהדות הדתית

מאת סופרנו לענייני מפלגות

כמה אישים בצמרת היהדות הדתית הביעו בהתייעצות פנימית שנערכה בסוף השבוע את מורת רוחם על התבטאויות של סגן ראש הממשלה באוזני כתב זר מארצות הברית, שהתקבל על ידו בימים אלה, ואשר יש בהן משום השמצת הציבור הדתי.

כפי שנמסר להם העניין האורח בשיחתו עם שר־החינוך והתרבות בעיקר בנושאי נגעים ותפלה אגב כך את בעייה המתירות השבים. בהקשר זה אמר האורח, כי לדעתו בני הקיבוצים בציבור הדתי מחוסנים בפני נגעים אלה. על כך הגיב השר אלון בדברי שבח על בני הקיבוצים המסוייך את הציבור הדתי בהטילו דופי במוסריות וברמתו האינטלקטואלית. האורח שנדהם מדברי שר־החינוך והתרבות סיפר את תוכן השיחה לאישיות דתית וכך עשה הסיפור כנפיים אשר עורר את מורת רוחם של כמה אישים דתיים הנמנים דווקא עם תומכי השר אלון.

בעניין אחר נמסר כי השר אלון המליץ בפני שר־המסחר והתעשיה ח. בר־לב למנות את יוסף (יוספל'ה) טבנקין כנספח מסחרי כלכלי באחת המדינות השוכנות במזרח הרחוק. נודע, כי השר אלון אמר כי צריך למצוא למר טבנקין תפקיד וכי משרה זו מתאימה לו. מקורבו של השר בר־לב אמרו לכתבנו, כי מר בר־לב כועס אם להטיל על מר טבנקין את הסיכוי ואת בשל השר הנויין שלו בתחום המסחר והכלכלה.

דיון על אי־קיום ההסכם לאגף הדתי במחלקת הנוער

מאת סופר „הצפה" בירושלים

דיונים ממושכים על אי־קיום ההסכם שנחתם בקונגרס הציוני האחרון, בדבר הגבור הפעולה של האגף הדתי במחלקת הנוער והחלוץ, נערכו אתמול בבקשת המזרחי והפועל המזרחי שבוועד הפועל הציוני.

מר עקיבא קשה, מנהל האגף הדתי מסר סקירה על הבעיות שעמדו בפני האגף. בוויכוח השתתפו: צבי שלום, אהרן כהן, יוסף שפירא, אריה הנדלר, ש"ז שרגאי, א. סקורניק, הרב י. מכטר וחברי ההנהלה מ. קרונה והרב כ. קידשבלום.

הדיונים נסבו גם בקשר להחלטה והודעתה של חברי הנהלת הסוכנות נציגי התנועה לעזוב את ההנהלה אם לא יכובד ההסכם. הוחלט להחזיר בוועד שיתהל נד"ב עם יו"ר ההנהלה של הסוכנות בדבר כיבוד ההסכם.

תחזית מזג האוויר

מעונן חלקית. הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 17, תל־אביב וחיפה 22, לוד 23, אילת 26, רמת הגולן 14, באר שבע 21, כפר שלמה 24, הר שומרון 18, יריחו 25.

הרינו מודיעים בצער על פטירתו ללא עת של עובדנו הותיק
ר' שלום גפנר ז"ל
ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
מוסד הרב קוק
ההנהלה וחבר העובדים

קרן משפחת נחום זאב וויליאמס
שע"י היכל שלמה
מביעה תנחומיה לחבר ההנהלה
מר ש. ז. קלונסקי וביתו
בפטירת רעיתו האהובה
שרה ע"ה
בפעולותיה הברוכות בבדה התורה והחסד
ובבנין ציון וירושלים ינוחמו

השופטים והנאשמים במשפט רשת־הריגול הסורית

הנאשמים ברשת הריגול מודים במקצת האשמות שהובאו נגדם

מאת כתבנו בת"א

אהוד אדיב, אחד מששת הנאשמים בחברות ברשת הריגול היהודית־ערבית, שמשפטם נפתח אתמול בבית המשפט המחוזי בחיפה, הודה בחלק מפרטי כתב האישום נגדו, לפיהם נפגש, בין היתר, באתונה ובדמשק עם סוכן מודיעין סורי ומסר לו ידיעות סודיות, העלולות להיות לתועלת לאויב.

אהוד אדיב הודה שמסר לסוכן הסורי, חביב קהוואג'י המכונה „אבו סאמל" ידיעות „בתחום הפוליטי והכללי", אך כפר בכך שמסר לו ידיעות צבאיות מתוך כוונה לפגוע בבטחון המדינה. בסך הכל הודה נאשם זה ב־25 מתוך 46 סעיפים, המיוחסות לו בכתב האישום.

בפני בית המשפט המחוזי בהרכב היה עמנואל סלונים, אברהם פרידמן וגב' לבנה פרטונה, הופיעו 6 הנאשמים שמשפטיהם פורטו בעתונות אתמול. נאשמים אלה הם חלק מקבוצה בת 32 אנשים שנעצרו בפרשה זו.

נגד 26 חשודים אחרים יוגשו כתבי אישום בימים הקרובים, וכפי שנודע, הם יובאו לדין בשלוש קבוצות נפרדות. התובעים במשפט הם פרקליט המחוז עו"ד יצחק גרבלי, וסגנו אביגדור רבין.

אמצעי בטחון חמורים ליד בית המשפט

אמצעי בטחון חמורים ננקטו בסביבת בית המשפט המחוזי. כל השטח גודר במחסומים ועשרות שוטרים, חיילות וחיילים, אנשי הג"א ואנשי בטחון שמרו על הסדר ובדקו את הנכנסים והיוצאים. הכניסה הותרה רק לבעלי רשיונות מיוחדים והביקורת היתה קפדנית.

לאולם מספר 1 של בית המשפט הורשו להיכנס מספר עתונאים, כתבי הרדיו והטלוויזיה וכן כמה נציגים של משפחות הנאשמים. יתר העתונאים ובני המשפחות עקבו אחרי המשפט בטלוויזיה במעגל סגור שהותקנה בבנין שמעבר לכביש.

הנאשמים הוכנסו לאולם כשהם כבולים בזוגות זוגות, כל הנאשמים השיבו בתכפורת על ... עמדו בעת הגשה כתב האישום נגדם ב־11 בינואר. ביחס לשינוי אצל הנאשם דן ורד, ששערו הגולש קוצץ להספרות נגלית קצרה ונאה.

מי הם הסניגורים?

[illegible] באשמים על ספסל הנאשמים סדר הופעתם בכתב האישום, ... שית הסניגורים ... בימת השופטים. עו"ד י. הגלר ... את דאוד תורכי, עו"ד ... את אהוד אדיב, עו"ד ... הופיע בשם סובחי נעראני, ... כספי ייצג את דן ורד, ... של אניס קרעאוי והימון ... פיעו עורכי הדין האיסם ... עבד.

יותר על הקריאת כתבי האישום

בהפתח המשפט הציע אב בית הדין, השופט סלונים, לוותר על הקריאה כתב האישום, שנמסר כבר קודם לכן לנאשמים. הסניגורים קמו בזה אחר זה והודיעו, כי אין להם התנגדות לכך.

השופט סלונים פנה אז לסניגורו של הנאשם הראשון, עו"ד י. הגלר ושאל: „האם אתה מוכן להודות בשם מרשך?" הסניגור השיב, כי בשלב זה לא מרשו אינו מודה באף אחת מהעובדות בכתב האישום, אך הוא הביע תקוה שבישיבה הבאה יוכל להודות בשמו, בחלק מן העובדות. „קבלתי רק לפני מספר ימים את התיק, שהוא חומר רב ודרוש לי זמן כדי ללמוד את פרטי האישום", אמר.

במה מודים ובמה כופרים הנאשמים

סניגורו של אהוד אדיב, עו"ד איתמר הכהן, הגיש לבית המשפט מסמך בן 3 עמודים, בו הוא מפרט באיזה אשמות מודה מרשו ובאיזו הוא כופר. הנאשם השלישי, סובחי נעראני הודיע באמצעות סניגורו על

(סוף בעמוד 2)

שתי משפחות שעלו מבריה"מ לפני המרת דתן בגלל עבודה ודיור בקנדה

מאת שאול שיף סופר „הצופה"

2 משפחות שעלו באחרונה מבריה"מ המונות יחד כשמונה נפשות, מתכוונות להמיר את דתן הנוצרית המורים ועבודה בקנדה, שהבטיחו להם כמיסיונרים.

המדובר במשפחה ב. בת 5 נפשות ובמשפחה כ. בת 3 נפשות המתגוררות בעיירה צדיות. ככל הידוע מתכוונת משפחה ס. לעזוב את ישראל כבר בחודש מרץ הקרוב. נראה כי בידי הסוכנות אין את היכולת לעכב בעדם מלעשות זאת. כזכור פירסם „הצופה" באחרונה כי מסיונרים מקיימים פעילות ענפה בקרב עולים מבריה"מ ודרום אמריקה.

בעניין אחר נמסר, כי קבוצה של צליינים פנטקוסטאלים מקיימת פעילות מסיונרית חסרת מעצורים בירושלים. והמרכז של חברי הקבוצה נמצא בכנסיית „ספר הקודש" של הר ציון.

בקשר לקבוצה זו נודע, כי בראשית נובמבר קיימו הצליינים הפנטקוסטאלים כינוס ב„בנייני האומה" בו ניתן היה לראות כחפץ של התפרקות שהתבטאה בשירה, ריקודים והתהוללות עד לידי התעלפות ו„כל זאת כדי להכשיר את הגוף לקליטת רוח הקודש".

קבוצה זו הוקמה ע"י משפחת הפלין בקארולינה הצפונית והיא פרושה בכל העולם, ובעיקר במזרח הרחוק. בבואה לארץ כללה הקבוצה כ־130 צליינים וחלק ממנה נשאר בארץ כדי ללמוד עברית באולפן. עד לתקופה האחרונה התגוררו חברי הקבוצה ב־2 דירות ברח' אלפסי ברחביה שבירושלים.

חברי הקבוצה הם מסיונרים פעילים הרואים את עם ישראל כ„עם הנבחר" הם פועלים למען המרת דתם של יהודים. חברי הקבוצה עוסקים בנבואה והם שמים בכיוחד את הדגש על הפקיד העם היהודי בדורנו כואו של „המשיח", (הוא ישו). בקייץ ה־ אחרון — לדבריהם — קיבלו השראה נבואית לפיה עליהם לנסוע לבריה"מ, כדי לסייע בהוצאתם של היהודים משם. הם ערכו תפילה בכיכר האדומה למען שיחרור היהודים ובעקבות כך נעצרו למספר שעות לאחר שנתפסו אצלם חוברות שמודפס עליהם סמל מגן דוד. לדעתן כי מגן דוד הוא הסמל הנפוץ שלהם.

בכינוס שלהם ב„בנייני האומה" נכחו כ־300 איש ביניהם מתנדבים יהודים אמריקאיים הלומדים בירושלים שאף הם השתתפו בריקודי הצליינים. חלק מחברי הקבוצה עזב את הארץ עוד בנובמבר ואילו האחרים מתכוונים להשאר כאן עד חודש מאי. את הזמן שנותר להם הם מתכוונים לנצל לפעילות מסיונרית והם עושים זאת אמנם באינטנסיביות רבה.

חילופי השבויים בוויטנאם נידחו בשעתיים

מנילה, 11 (יופי"ע) — צבא וייטנאם ביקשה דחיה בשעתיים בטיסות להאנוי, שנועדו להביא מצפון וייטנאם את ראשוני השבויים האמריקנים לבסיס חיל האוויר האמריקאי בפיליפינים — מסר מפקד חיל האוויר האמריקאי.

הבקשה נבעה בתנאי מזג אויר גרועים והאמריקאים נענו לבקשה. דובר מטעם הפיקוד האמריקאי ציין, כי „בבצע החזרה הביתה" יתנהל על פי התכנון המקורי, אלא בגבול הכיבית הזוכה בשעתיים.

אושרו המלצות להבטחת השקעות רוכשי דירות

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

ועדת השרים לענייני כלכלה אישרה אתמול עקרונית את המלצות הוועדה להבטחת השקעותיהם של רוכשי דירות אצל קבלנים ובונים בשלבי בנייה.

הממשלה תגיש לכנסת הצעת חוק שתחייב קבלנים להבטיח את כספי הבונים למקרה של הסתבכות כלשהי אצלם. החוק שיוצע יקבע סנקציות על הפרת ההוראות.

בזמנו הוקמה ועדה מיוחדת בראשות מנכ"ל משרד השיכון מר י. שרון עליה הוטל לגבש הצעות להבטחת כספם של רוכשי דירות למקרה שהקבלן מסתבך ואיננו יכול למסור את הדירה עפ"י התחייבותו. היועץ המשפטי של משרד ראש הממשלה מ. ארן הבהיר אמש כי הקבלנים נעזרים במימון הבניה בכספי בנקים המעמידים לרשותם אשראי.

עפ"י ההצעות שאושרו אתמול יצטרך הקבלן להבטיח את האשראי של הקונה בעת שיקבל ממנו על החשבון יותר מ־25 אחוז ממחירה הסופי של הדירה.

ועדת השרים לענייני כלכלה החליטה אתמול שההמלצות שאושרו ינוסחו כהצעת חוק ויוגשו לכנסת בהקדם.

בישיבתה אתמול אישרה ועדת השרים לענייני כלכלה את תקציב הפיתוח של רשות הנמלים בסך 77 מיליון ל"י. עוד אישרה הוועדה השוואת תעריפי אגרות רציף בנמל עזה לאלה שבשאר נמלי הארץ.

תיקון בחוק שירות התעסוקה

הממשלה החליטה אתמול לתקן את חוק שירות התעסוקה במגמה למנוע מ„ראייסים" העסקת עובדים בעבודות הקטיף.

נוכח המחסור בכח אדם התארגנו „ראייסים", הם מעסיקים עובדים בקטיף כקבלנים בשנה שלא באמצעות שירות התעסוקה. הם עוקפים את חוק שירות התעסוקה בכך שהם מציגים עצמם כקבלני תחבורה בלבד ובכך נמנעת האפשרות לפעול נגדם בתוך המקיימים לשכת תעסוקה פרטית. התיקון לחוק שאושר אתמול בממשלה קובע שגם במקרים מסוג זה ניתן יהיה להפעיל נגדם את הסנקציות בחוק.

הממשלה הסמיכה את שר התיירות לפעול עפ"י חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים. הוא יוכל לקבוע מצרכים ושירותים ובתחומי התיירות והכלכלה לנואות שעליהם ניתן יהיה להפעיל פיקוח מחירים.

בישיבת הממשלה אתמול סקר סגן שר האוצר ד"ר צבי דינשטיין את ההתפתחויות האחרונות בעולם בענייני נפט. הדיון בסקירה ועל השלכות ההתפתחויות אלה לגבי ישראל יערך בישיבה אחרת של הממשלה.

אזכרה לל. אשכול ז"ל

אזכרה ממלכתית במלאת ארבע שני לפטירתו של לוי אשכול ז"ל, ראש הממשלה המנוח, התקיימה אתמול בצהריים ליד קברו שעל הר־הרצל בירושלים.

נשיא המדינה, ראש הממשלה, יו"ר הכנסת, שרי הממשלה, מבקר המדינה, יו"ר ההנהלה הציונית, קציני צבא ומשטרה בכירים, אישי ציבור ופקידי ממשלה בכירים וכן בני משפחת אשכול, נאספו מסביב לקבר והתייחדו עם זכרו של המנוח.

על מצבת הקבר ולמרגלותיו הונחו זרי פרחים בשם מוסדות המדינה וגופים ציבוריים רבים.

מעמד האזכרה נערך על ידי הרבנות הצבאית הראשית והת"אלוף מ. פירון, אמר דברי הספד ו„קדיש". חזן צבאי אמר תפילת „אל מלא רחמים".

לא נישאו כל נאומים, ובתום הא־ זכרה עברו הנאספים מסביב לקבר בדומיה.

המועצה הדתית חברון קרית ארבע
טכס הכנסת ספרי תורה
וקבלת פנים חגיגית
לכבוד מרן הראשון לציון הרב הראשי לישראל
הרב עובדיה יוסף שליט"א
שתתקיים אי"ה מחר יום ג' י"א אדר א'
בהשתתפות רבנים, חברי כנסת וצבור רחב
סדר יום:
בשעה 16.00 תפילת מנחה במערת המכפלה.
בשעה 16.45 שעור בבית־הכנסת הכללי מפי הרב הראשי.
בשעה 18.00 תצא תהלוכה עם ספרי תורה בשירה ובריקודים לאולם הגדול של הישיבה שם תיערך מסיבה חגיגית.
השעור ומראה המקומות:
מסכת „תקפו כהן" דף ו' עמוד ב' בבא מציעא. אם מוציאין מידו או לא, והרמב"ם והפוסקים שחולקים עליו, עיין תוספות כתובות ס"ד עמ' א' דבור המתחיל „משום" שיטה מקובצת והריטב"א שם.
הראש פרק ב' בבא מציעא סוף סימן ב'. והרי"ף פרק ב' בבבא קמא דף י"ט עמ' א' בעניין אם יש שינוי בדין ברירות.

המפלגה הדתית הלאומית — התאחדות הפועל־המזרחי
הרשות המבקרת
לחבר הרשות המבקרת
ר' יחזקאל זנד נ"י
ברכות מאליפות
להיותו אזרח כבוד של חיפה העיר
עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו
מברכים:
ועדת הבקורת המרכזית מועצת הבקורת המרכזית

هكذا من الأصل

של המצפה

משבר הדולאר

מצב של תוהו ובוהו שורר בעולם הכספים. רבים עוקבים בעירנות אחרי דיוניהם של נגידי הבאנקים ושרי הכספים של המדינות בצפות בשבע קצה. בהחלטותיהם תלוי גם גורלו של הדולאר שהגיע שוב לדרגת שפל הגרוה ביותר. הבעיה היא: האם יחליטו על ייסוף המארק הגרמני, הין היפאני והגולדן ההולאנדי כדרישת ארה"ב, או ינקטו בצעדים אחרים, כדי להתגונן בפני מבול הדולארים והציף כיום את שווקי הכספים באירופה. גם בריטניה שקיימה בזמן האחרון שער נייד לסטרלינג ניצבה עתה בפני הכרעה: לפחת את הסטרלינג, כדי להתאימו לערך החדש של הדולאר, או להמשיך את השער הנייד?

הלבטים הללו לכאורה אינם נוגעים לישראל. הלירה הישראלית צמודה לדולאר. במילא כי עוד שלא הוחלט על פיחות הדולאר זה לא מחייב את הממשלה לנקוט בצעדים כיוהדים, על אף התפיסה הגוברת בשוק הכספים העולמי. במבט ראשון, ייתכן כזאת עבדה נכונה. אולם בהירהור שני אסור להתעלם מהידיעות שהופצו בחוגים פינאנסיים ישראליים שאולי זאת הזדמנות נאותה, כדי „לייצב" בהקצה את שער הלירה ולהצמידה על שער ריאלי. נוכח התמורות שיחולו באירופה ובעיקר בגרמניה ובאנגליה שתי ארצות שהיקף הסחר אתן הוא גבוה מאוד ולכן יהיו גם לייסוף המארק והסטרלינג השלכות כלכליות גם על הלירה הישראלית. בכל מקום, הן ראויות לתשומת לב ואף לבירור מבני.

המדיניות של „שב ואל תעשה" בה בחרו בשלב זה, האוצר ונגיד בנק ישראל, אין בה כדי להוכיח שמצבה של הלירה הישראלית בטוח ובלתי פגיע. בסך הכל זהו מוצא מן הסבך המוניטארי שנתהווה בשוק הכספים הבינלאומי, אולם לא תמיד מדיניות כזאת עדיפה על יוזמות חדשות ומציאותיות יותר.

עם התבהרות המצב בבורסות העולמיות וקביעת השערים החדשים, אם על ידי ייסוף, אם על ידי ניוד ואם על ידי פיחות המטבע בעולם, יצטרך כפי הנראה גם האוצר הישראלי לבחון את מדיניותו. אפילו אם עכשיו שוררת תמימות דעים בינו לבין נגיד בנק ישראל שהמשבר בשוק הכספים אינו נוגע ישירות למדינת ישראל.

„תקציב המלחמה" המצרי

ראש ממשלת מצרים עזיז צידקי זרק שוב את הסיסמה יפה „מדינות ערב עומדות עתה בפני המלחמה הגדולה ביותר בהיסטוריה שלהם, נגד מדינת ישראל". אין זו הפעם הראשונה שהוא משמיע סיסמאות מלהיטות. גם בעבר, בהופעותיו בפני האסיפה הלאומית המצרית נהג להופיע כ„נץ", כמי שרואה בפתרון הצבאי — הדרך היחידה לפתרון הסכסוך הערבי־ישראלי. בכל זאת יש להתייחס אל הצהרתו האחרונה בתשומת לב, בפרט שהיא נמסרה לאחר פירסום ההודעה הסובייטית—מצרית בסיכום ביקורו של האפז איסמעיל במוסקבה. נראה שהמצרים, אחרי שנאלצו לקבל את תנאי הקרמלין ולהסכים מראש כי יחסי שתי המדינות יתבססו על הסכם הידידות שנחתם ביניהן במאי 1971, לכרות שבעבר הלא רחוק בעת „גירוש הסובייטים ממצרים" התעלמו כמעט מהלוחות שליטי קאהיר. לפיכך מנסה צידקי ליצור „אווירה מלחמתית", כדי להסכיה בתודעת מצרים, את הכניעה במוסקבה.

התקציב המצרי החדש, הבנוי תוך חודש אחד, הוגדר על־ידי צידקי „כמותי ביותר". גם כאן ביקש ליצור דראמאטיזציה, מן הסתם, במעצבים פנימיים. התקציב עיקרו מכוון להתגבר על קשיים כלכליים. מכאן — הקפאת שכר, ביטול תכניות פיתוח שמימושן אינו דחוף וכו' — בברכה. אולם, כדי למנוע תסיסה פנימית, החליט צידקי להציג את התקציב החדש כ„תקציב המלחמה הגדולה". דבר שסותם כראש את פי המערערים על המדיניות הכלכלית של הממשלה.

בנאום התקציב שלו הדגיש ראש ממשלת מצרים, כי סירובה של ישראל לסגת מהשטחים, היא המונעת הסדר שלום באיזור. מכאן — אמר — שאין דרך אחרת, אלא מלחמה. הפעם לא הסתפקו עוד לדבר על שחרור השטחים הכבושים שבידי ישראל, אלא אף הבסיה ש„כנור וגבור עם מצרים לשחרר את „כל השטחים הכבושים", כולל רמת הגולן, רצועת עזה, הגדה המערבית, ירושלים וסיני". היינו, מצרים מופיעה כלוחמת כלוחמתן של כל מדינות ערב. אין ספק שגם פיסקה זו עיקרה התעמולתית, כדי להרים קרנם של שליטי קאהיר שירדה לאחרונה בעיני בני עמם.

סיכומו של דבר: „תקציב המלחמה" של צידקי אינו אלא חלק מהמאבק הכולל של סאדאת וחבר מריעיו נגד יריבים ומתנגדים בפנים. התקציב עצמו אינו מבשר מלחמה חדשה, אם כי במצב העדין בו נתונה ההנהגה המצרית, קשה להעריך מראש כיה יהיה צעדה הבא בגבור השכול והיאוש.

חלק מהנשק הסובייטי שנתפס בשגרירות עיראק בפקיסטאן. צילום: „אי. פי."

הנשק הסובייטי שנתפס בשגרירות עיראק בפאקיסטאן נועד למורדים בביאלוציסטאן

איסלאמאבאד, 11, (ע"ר) — הנשק תוצרת סובייטית, שנתפס אתמול בבנין שגרירות עיראק בפקיסטאן נועד להולכה למורדים באיזור באלוציסטאן — אמר היום גולאם קאדיר, חבר וסגני של הפרלמנט המחוזי בבאלוציסטאן ב־ שיחה עם נשיא פאקיסטאן והפיקו עלי בהזמנו.

בנסיבת עתונאים אמר לאחר מכן, כי חלק מן הנשק כבר חולק בידיעתה של הממשלה המחוזית. הוא האשים את הממשלה המחוזית ב־ באלוציסטאן כי היא מאמנת 12 אלף אנשי גרילה, בנוסח אנשי הגרילה בבנגלה דש. קאדיר הוא חבר הליגה המוסלמית, המתנגדת לממשלה המחוזית בבאלוציסטאן.

מקורות ממשלתיים באיסלאמאבאד לא אישרו וגם לא הכחישו ידיעות בעתונות, לפיהן יוטל משמר בשרי־ אותי על מחוז באלוציסטאן, המש־ תרע לאורך גבולה של פאקיסטאן עם איראן.

חוגים מדיניים על ביקור חאפז איסמעיל:
לא תקויים „פיסגה" סובייטית – מצרית

בהודעה המצרית־סובייטית אין שום רמז על דבר קיום „פיסגה" בין המצבירות הסובייטית לבין נשיא מצרים אנואר סאדאת. זאת על־אף הודעה של ראש ממשלת מצרים צידקי באוקטובר בשובו ממוסקבה שתיערך פגישת פיסגה סובייטית־מצרית — אומרים חוגים מדיניים.

האפז איסמעיל יועצו של סאדאת נ־ סע למוסקווה, רואה כהישג מדיני עצם קיום פגישה עם הצמרת הסובייטית. מכאן ההודעה המשותפת המדגישה את תמיכת ברית המועצות בעמדות המצריות. וזאת כדי לאשר המשך יחסים תקינים בין שתי המדינות. כאשר חילוקי הדעות הפסיכים — נשארו בעינם.

בן ההודעה ברור, שמצרים מתנגדת להסדר חלקי ואילו הרוסים תומכים בכל עבודה מצרית הגיונית או בלתי הגיונית.

בהודעה אין איזכור של שליחות בחזוק הארים גונאר יארינג, אתו נפגש האפז איסמעיל במוסקווה. חוגים מדיניים רואים בהודעה כה התבטאות מצרית שלילית נגד הסדר חלקי.

עם זאת נודע שהמצרים אמרו באמצעות צינורות דיפלומטיים, שהיו רואים בעין יפה פעילותו של פרופ' קיסינג'ר בזמנו בכהונה התיכון.

עד עתה אין סימן שהנשיא ניקסון מוכן לשלוח את קיסינג'ר לפגישה זו, וגם משום שהוא עדיין עסוק בווייטנאם, אבל גם ללא נימוק זה, אין סבורים שהוא יוכל עליו את התפקיד.

הוגש כתב־אישום נגד 2 נערים שגרמו לשריפה בבי"ס בפריז

פאריס, 11 (ע"צ יופ"ע) — השופט ז'אן מאבלירדל האשים היום רשמית שני נערים במעשה הצתה, שבתוצאה ממנו נספו 23 אנשים בבית ספר תיכון.

נערים אלה שייכים לקבוצה של 7 צעירים, שהודו כי העלו את בית הספר באש, כאשר שרגזו על מוריהם.

בהודעת המשטרה נאמר, כי נמשכה חקירתם של 5 הנערים האחרים, אך לעת־עתה לא נתקבלה החלטה, אם יש להעמידם למשפט.

בהודעת המשטרה צויין, כי הנערים הם בגיל 15 בקירוב. השניים האשמו בהצתה, שגרמה למוות.

נער בן 15 הודה בפשע

נער בן 15 ושותפיו לפשע הודו בהצתה ומסרו למשטרה פרטים מלאים על מניעיהם.

הנער, שביקש להתנקם במורה, שהטיפר לו מוסר, העלה את הרעיון בפוחו להצית את בית הספר. הוא סיפר לשוטרים כי ביום ג' הטיל על אחד מבין חבריו לקנות שני ליטר בנזין, כביכול כדי לנקות את בגדיו. בשעות הערב הוא נפגש עם חבר זר במועדון קולנוע. שני הנערים יצאו מהקרנת הקולנוע יחד עם 5 חברים נוספים, להם מסרו על התכנית.

הנער שיזם את ההצתה לקח את שני הבקבוקים וחדר מבעד לחלון לאולם לימודים. הוא שפך את הבנזין על פני הרצפה, שפך דלק בסלי הנייר ועל הרהיטים והצית את הכל. לאחר מכן יצא דרך החלון וחזר להבייון בפרוטרוט על מעשיו. השבעה חזר הביתה.

נראה כי הצעיר לא ידע מה עלולות להיות התוצאות של המעשה. הוא אמר במהלך החקירה שלא ידע כלל שבאותו ערב ישתתפו כ־60 ילדים בלימודי מוסיקה.

עוד שריפה התרחשה ב־8 בפברואר אי בפרבר בצפון־מזרח פאריס, זה אף היא תוצאה של הצתה מצד תלמידים במוסד שנפגע.

משטרת מצרים הפעילה גז מדמיע לפיזור הפגנות סטודנטים בקהיר

תעמולה באוניברסיטאות עין שאמס להחזיר ללימודים 15 סטודנטים להנדסה

קהיר, 11 (יופ"י, ע"צ) — משטרת מצרים הפעילה היום גז מדמיע, פצצות רעש ואלות, כדי לפזר סטודנטים, שניסו לצעוד מאוניברסיטת קהיר למרכז העיר.

הסטודנטים, שמספרם נאמד במאות, הניפו סיסמאות, בהן קראו לפידה גדולה יותר של דמוקרטיה וחילקו כרוזים לעוברים ושבים.

אלפי סטודנטים נוספים עקבו אחר המתרחש, מבלי להתערב בהתנגשויות בין כוחות המשטרה לסטודנטים. המשטרה עצרה לפחות 3 סטודנטים. מספר האנשים שנפגעו טרם פורסם.

הסטודנטים הניפו קריאות כגון „אנו רוצים עתונות חופשית" ו„הי־ בן את חירות די". הם דרשו שהשלטונות ישחררו למעלה מ־120 מבין חבריהם שנעצרו במסיבות לאחר הפגנות הקודמות שנערכו בתחילת השנה.

בינתיים נודע, כי הסטודנטים באוניברסיטת עין שאמס מנהלים מסע תעמולה להחזרתם ללימודים של 15 סטודנטים בפקולטה להנדסה, שהושעו מהלימודים למשך שנה בקשר ההפגנות. השלטונות הפסיקו גם את לימודיהם של שלושה סטודנטים לרפואה באוניברסיטת קהיר.

להסבר הרשמי, לפיו נגרמו מהומות הסטודנטים ע"י קיצונים מן הימין ומן השמאל.

בינתיים נודע, כי הוחלט שלא לקיים שורה של פגישות בסניפי האיחוד הסוציאליסטי הערבי. המקורות, שמסרו על כך, מציינים כי השלטונות החליטו לבטל את הפגישות, שעמדו להיערך באלכסנדריה, פורט סעיד, סואץ, דאמיטה וערים אחרות, מאחר שהם חוששים לשורה סניפים אלה הסתננו „יסודות סטודנטיים".

צרפת מתכוננת לבחירות

פאריז, 11 (ע"ר) — למעלה מ־2300 מועמדים נרשמו לבחירות הכלליות שייערכו בצרפת ב־4 במרץ ושמסע הבחירות הרשמי לקראתן עומד להפתח מחר (היום). הפרלמנט זוכה בבחירות הקרובות הב יותר מועמדים באשר אי־פעם לאחר מלחמת העולם השניה.

למעשה, מערכת הבחירות מתנהלת כבר כזה שבועות אחדים, ויכוח מר נערך בין הגוליסטים השליטים ובין המגבעים השמאליים. כאשר הנשיא פומפידו הטיל את משקלו האישי לימין הגוליסטים ההכרעה בבחירות ותרוג מן השליטה בפרלמנט שבשנים האחרונות. הדרדור למעבר הסר השפעה.

האופוזיציה השמאלית, שבראשה הכפלגה הקומוניסטית החזקה והמפלגה הסוציאליסטית המתאוששת הציגה במערכת הבחירות מצע מפורט סוציאליסטי, ישנה את המצב הפוליטי והכלכלי בצרפת מן היסוד. האתגר של האופוזיציה השמאלית הפתיע בסקרי דעת קהל, המנבאים לשמאל ארבעים ושבעה אחוזים של הקולות, ב־11 אחוזים יותר משצפויים להשג הגוליסטים ובני בריתם. מסיבות שונות יתכן, כי ההוצאות בהלפי לא יהיו בה טובות מבחינת השמאל כמו ההישגים בסקרי דעת קהל, אולם מכל מקום, עם התקרב מועד הבחירות אינו כלה השמאל כל גביה ועד כה חיזק מידי שבוע את עמדתו.

אם השמאל ינצח בבחירות לצרפת צלול יפתח בה משבר חוקתי חמור כאשר הנשיא הגוליסטי יתייצב מול [illegible]

„אגד" יפעיל קו קריית שמונה–אילת

„אגד" יפעיל בקרוב קו ישיר ראשון מקרית שמונה לאילת. הקו יעבור דרך הבקעה. אורכו יהיה 540 ק"מ והאוטובוסים בו ייצאו פעם אחת ביום לכל כיוון.

על כך מסר דובר אגד, מר ב. שיפמן, במפגש עתונאים שנערך אתמול באילת השחר בגליל העליון. הדובר הודה לנהגי צה"ל שנכתבה במבצע על גולר תחנה והולכו במבצעי התאונה הכפלית בהרמון. בעת שהיה ראשונה לנפגעים והפרגה המהירה לבית החולים בצפת. מר שיפמן מסר, כי אסון זה היה המקרה ראשון וחריג באיסורים שהסיע הציירים. לפיכך מינה ועדת חקירה פנימית של החברה תחזק בסקנות ולקהים למניעת הישנות מקרים דומים.

חבר המערכת אגד, ביורא יוס, [illegible]

[illegible]

„פרבדה": המצרים נכנעו לדרישות הסובייטים

צדקי: התנאים של ישראל – מונעים פתרון

מאת סופרנו לענייני ערבים

„בריה"מ תמשיך את עזרתה המדינית והכלכלית ותעזור בחיזוק כוחה הצבאי של מצרים במסגרת הסכם הידידות ושיתוף־הפעולה שנחתם ב־27.5.71 בין שתי המדינות" — מוסר עיתון „פרבדה" הסובייטי אתמול עם סיום ביקורו של חאפז איסמאעיל במוסקבה.

משקיפים מדיניים למדים מכך כי בשיחותיו של יועץ הנשיא המצרי לבטחון לאומי נכנעה קהיר לדרישות הסובייטים לקיים את ההסכם שנתקם לחמש עשרה שנה, ככתבו וכלשונו.

עוד מוסר העיתון הסובייטי כי „התקיימו מגעים בין מנהיגי בריה"מ ומצרים ויוחלפו דיעות לשם תיאום הצעדים בבעיות הנוגעות לצפוי הצדדים".

לא ברור עדיין אם הכוונה בפיסקה זו לקיום ועידת פיסגה בקהיר או במוסקבה, פגישה אותה דורשים המצרים זה זמן רב.

סאדאת נועד עם ראש המשלחת הצבאית הסובייטית

אתמול נועד הנשיא סאדאת עם ראש המשלחת הסובייטית השוהה בקהיר כזה 10 ימים. בפגישה נכח שר המלחמה המצרי, אחמד איסמאעיל. זוהי המשלחת הסובייטית הראשונה המבקרת בקהיר מאז גירוש היועצים הסובייטים ממצרים. נראה שסאדאת חיכה עד לתוצאות פגישותיו של חאפז איסמאעיל לפני שנועד עם המשלחת הסובייטית.

קרוב לוודאי שבשיחות נדונה בעיה אספקת משלוחי הנשק.

צדקי: התנאים שקבעה ישראל — מונעים פתרון

ראש ממשלת מצרים, עזיז צדקי הצהיר אתמול בדיון ב„מועצת האומה" המצרית בדיון על התקציב לשנה הבאה, כי „התנאים שקבעה ישראל מונעים פתרון המשבר במזה"ת בדרכי שלום". ראש הממשלה המצרי סבור כי מדינות ערב „עומדות בפני המלחמה הרגבה ביותר בכל ההיסטוריה". כמו כן הוסיף צדקי, כי תקציב מצרים לשנה הבאה הינו „תקציב מלחמתי".

„המערכה מחייבת קרבנות וכל האזרחים חייבים להרום על פי יכולתם" — הצהיר ראש הממשלה המצרי בהכינו את עמו לצימצום דראסטי בהוצאות לשירותים ציבוריים ולהקפאת שכרם של עובדי המדינה.

כבן רה"מ המצרי ושר ההסברה, עבד אלקאדר חאתם, הצהיר כי [illegible]

בית ההסברה המצרית כוללת שתי הכניות, האחת התקפתית השניה הגנתית. לדבריו כוללת התכנית ההתקפתית הרס המוראל בישראל בכבירה להזק את המוראל בארצות ערב ואילו התכנית ההגנתית כוללת „חזוק המוראל בעם המצרי נגד ההכה הפסיכולוגית".

לדבריו נוקטת הממשלה המצרית במדיניות חדשה כלפי הכתבים הזרים השוהים בקהיר עם ביטול הצנזורה על כישלה מבדקים לחו"ל. שכן אין „מסתירים כלום מהעם המצרי".

לורד קרדון הסביר

(סוף מעמוד ראשון)

ביניהם הכותב העורך־הדפוסי יוהנה אל חורי אל נימר, כנהל הסמינר למורים מר [illegible] ואחרים.

בראשית דבריו נתבקש הלורד להסביר את סעיפי החלטת מועצת הבטחון 242. כמה מן הנכבדים הערביים שנפגשו עמו טענו לאחר הפגישה, כי לורד קרדון אמר להם ש„ישראל אין לרכוש שום שטחים בעקבות מלחמה, ולכן הכוונה נסיגה מכהטים פירושו מכל השטחים".

להלן טענו, כי לגבי פירוש המונח „גבולות בטוחים ומוסכמים", אמר „כל גבול שהוא מוסכם על ידי שני הצדדים ויצוהר בהסכמים הוא גבול בטוח".

מר ראשאד א־שאווה, ראש עירית עזה לשעבר, שהופיע כדובר המתכנסים, הצלה באריכות את עמדת התושבים ברצועה לגבי הפתרון. לדבריו, הרצועה ויהודה ושומרון היו בעבר יחידה פוליטית אחת ולכן גם עתידם צריך להיות משותף. הוא טען, כי לאחר נסיגת כוחות צה"ל מהשטחים יש לאפשר לאוכלוסיה הפלשתינאית בחירה חופשית לגבי עתיד השלטון הרצוי להם. לגבי ירושלים, הצהיר מר א־שאווה, שתום עיר לא ישלים לעולם עם מצב שבו לא תהיה העיר הכולחית לשלטון ערבי בלא. עם זאת יש להבטיח חופש גישה לכל המקומות הקדושים לבני כל הדתות.

נאום אחר הצלה רצונו להציע בכל השתרים כיחוד אוים במקום צה"ל, להתופה הכבד עד לכינון השלום.

דברי הנכבדים הערביים הבטיח להם לורד קרדון להעביר את [illegible]

אל ארוחת הצהריים [illegible] לורד קרדון על שולחנו של מר י. [illegible]

טרפר נעלם מדירתו בוורשה

קופנהאגן, 11 (עסט"א) — איגנאץ טרפר, מי שהיה ראש רשת הריגול הסובייטית „התזמורת האדומה", נעלם מדירתו בוארשה. על כך נמסר ביום א' הכתב בס"א עדי"ר בנו מיכאל ברוידה, המתגורר בקופנהאגן.

מר ברוידה אמר, כי זה ימים אין הוא מצליח להתקשר טלפונית עם אביו — דבר שלא אירע מעולם בעבר. היא צויין, כי ההסבר המתקבל ביותר להעלמו של אביו הוא — שמר טרפר אושפז בבית חולים בווארשה בניגוד לרצונו. טרפר חלה לאחרונה ונותח, אך הוא סירב להכנס לאישפוז בבית חולים.

מר ברוידה סיפר, כי בשיחה טלפונית שהיתה לו עם אביו לפני 4 או 5 ימים הוזהרו האב כי נערכת האזנה למכשיר הטלפון שלו.

מר ברוידה לא גילה מה יהיו הצעדים הבאים שיש בדעתו לנקוט כדי לאתר את מקום הימצאו של אביו.

עוד סיבוב שיחות של קיסינג'ר בהנוי

סאן קלמנטה 11 (צי"ר) — יועצו של הנשיא ניקסון לענייני בטחון, ד"ר הנרי קיסינג'ר, נועד היום בהאנוי במשך 6 שעות עם נציגי ממשלת צפון וייטנאם בסיבוב השני של השיחות על היחסים העתידים בין ארה"ב וצפון־וייטנאם — הודיע הערב דובר הבית הלבן רונלד זיגלר.

הוא אמר, כי היום נערכו שתי פגישות, אחת בבוקר ואחת אחר הצהריים, וכל אחת נמשכה 3 שעות. הן התנהלו באוירה רצינית — אמר.

[illegible]

נפתח מושב

(סוף מעמוד ראשון)

מר ד־לייזין עמד על תופעת בידולה של ההתבוללות בתפוצות והסביר את חשיבותה של הפעולה הציונית בחינוך הדור הצעיר ובארגון הפדרציה הציונית בארצות השפונות.

אבן: עצמת ישראל חזקה והיכבה

[illegible] בין ישראל לבין התפוצה נוכח הישגיה של המדינה ב־25 שנות עצמאותה, עמד אבא אבן בהרצאתו של שר החוץ, מר אבא אבן, במושב הועד הפועל הציוני המתכנס בבנייני האומה בירושלים.

בהדגישו את עוצמתה של ישראל אמר השר, כי „אין מדינה קטנה אחרת בעולם בעלת עוצמה כזאת". מר אבן קרא ליתר הבנה והתחשבות הדדית בין חלקי האומה, ביחוד בתוך מדינת ישראל עצמה. עם זאת הוקיע ברצות את „הליגה להגנה היהודית" והאשים את הרב מ. כהנא, ראש הליגה, במחשבה ובמעשים הנוגדים את רוח היהדות. [illegible] לשם יצירת סיכסוכים ודתים בין היהודים לערבים וכן ביצירת סיכסוכים מדיניים.

שר החוץ הסביר כי בעולם הערבי התבססו 4 אשליות אשר היו מקובלות במשך 5 השנים האחרונות, וסיבלו נהרסו על ידי המדיניות הישראלית ועוצמתה הצבאית של ישראל. ארבע אלו הן: השאלה הצבאית, ההערכה נוכח העובדה שהערבים מתחילים להכיר כי לא יוכלו להביס את ישראל בשדה הקרב. אשליית הפתרון הכפוי. המתבטאת בדעיכת התקוה שגורם חיצוני כלשהו יביא את הפתרון לסכסוך. אשליית ההתפכחות באמצעות טירור, שגם היא מתנפצת נוכח כשלון הטירוריסטים אפילו בתוך ארצות ערביה, כמו ירדן, לבנון וגם סוריה, וכן אשליית ההתשה, שהוכיחה את עצמה כבלתי יעילה להחליש את מדינת ישראל ולהרסה.

ולדהיים אופטימי

בריכא, 11 (צי"ר) — מזכיר האו"ם, ד"ר קורט ולדהיים אמר היום, כי הוא אופטימי בקשר ליישוב הסכסוך הודו—פקיסטאן ובנגלה־דש.

[illegible]

שיחות עם משלחת השוק יחלו השבוע

מאת סופרנו המדיני בירושלים

[illegible] בין משלחת הקהיליה האירופית לבין נציגים ישראליים, שיתחילו בסוף השבוע בירושלים כסביב ההסכם הקיים — הוה לו השפעה על היחסים בין ישראל ובין השוק — אמר אתמול שר החוץ מר אבא אבן בסקירתו בממשלה.

השיחות יתנהלו בין הרגו ליום [illegible] זה, ויערכו בהתאם להסכם הקיים המחייב דיונים כשותפים בין שתי המשלחות.

אגב

קריית בלזא

הרבי ר' ישכר־דוב רוקח, הרב מבלז, צבר תל־אביבי בן עשרים ושבע, עומד לשוב מבסס בארצות־הברית וקנדה, שבו עשה להקמת קריית בלזא בירושלים.

צעיר זיוותני, תלמיד־חכם ונבון־דבר, נתקבל בחיבה על־ידי אלפי חסידי בלז בכל מקום שערך שולחנו. זקני בלז, שרידי דור עבר, ולא כל שכן צעירי הצאן, ממשיכי מסורת הבית, בדחילו־ורחימו היו עוברים לפניו בשורה אחרי קבלת־השבת בוויליאמסבורג, מונטריאול, בורו־פארק, קראון־הייטס ובמקומות אחרים, לומר ולינצות „גוט שבת" כפי המוסר הבא לאדמו"רי בלז ורבנית.

מייסד הבית, ר' שלום, הוא שר שלום, היה אומר, שבהגיע לבר־מצווה הופיע בחזונו סבו ר' אלעזר מאמסטרדאם והחליף את נשמתו. מאותה שעה החלה צמיחתו כמנהיג עדה. בהזיתצם של אדמו"רי בלז הנשמות מההלפות, זוכים להתעלות, ולכן חסידים מקהילות אנטוורפן, ציריך, וינה, לונדון ופאריז הגיעו במטוסים לניו יורק כדי להימצא סמוך אל הרב מבלז.

בלז הוא רצון עז. בלז הוא עקביות. בלז הוא בניין.

ר' שלום היה היהודי מבין חבריו שבקבלתם להיות ערים אלף לילות ולעסוק בתורה הגיע לליל האלף. בלילות אלה נתהשל רצונו.

בנו, ר' יהושע, לחם בעוז־הרוח „בהשכלה", ריחק פשרנים וקירב עקביים, תבע מסירות־הנפש על לבוש מיוחד, מנעל מיוחד, על ערקתא דמסאנא. אמר, חסיד בלזאי העונב עניבה גורם שיהודי בורגנה יתקרב יותר לסמיכה ושמד.

הנכד, ר' ישכר דוב, הכם והקיף בדעתו, שבימיו הגיעה חסידות בלז לשיאי התפשטותה. „הרב מבלז בעל בית בעולם, מן השמים מסרו מפתחות ההנהגה בידיו", המליץ עליו אחד מגדולי האדמו"רים בדורו.

הנין, ר' אהרן, צדיק הבים, כולו התפשטות הגשמיות, שכוהר הלאוה בשנות השואה עלה לארץ והקיים בו „ודור רביעי ישובו הנה".

כל אחד הוסיף לבניין של תורה וחסידות בבלז. ר' שלום בנה בידיו את בית־הכנסת ובית־המדרש. צאצאיו הרחיבו את הבית.

עתה בונה הרב מבלז של יכינו, יליד הארץ, קריית בלזא בירושלים, שבה תלמוד־תורה לבנים ובית אולפנא לבנות, ישיבה גדולה ובית־הכנסת, ומאות דירות לאברכי בלז.

הרבי מבלז כולו מכונס בעדתו בארץ ובחוץ־לארץ. מרחיב מוסדות־חינוך הקיימים ובונה חדשים בירושלים, תל־אביב ובני־ברק. הוא מחנך את הדור הצעיר לדעת תורה ולאורחות חסידים. עתה ביקש מלוא מרצו להקים את הקריה בירושלים.

סבא ר' שלום, מייסד בלז, עסק בחומר ולבנים של בית מדרשו ולא השלימו, באמרו בירושלים, אי"ה, בירושלים. דור חמישי לשושלת, הרבי ר' ישכר־דוב, משלים את הבניין בהקמת קריית חסידי בלז בעיר־הקודש.

המקום מחייב

המלון אינטרקונטיננטאל, שהוקם על־ידי השלטון הירדני, הכבישים המוליכים אליו משלושה צדדיו הורסים את הר־הזיתים. המלך הוסיין, שהשתמש במצבות ההר לביצור כבישיו של הלגיון, בחללו כבישים אל מלון־היוקרה שלו בירושלים ודאי לא נתן את דעתו לקבריהם של בני ירושלים בהר. הכבישים חיללו קברים. המלון כולו במקום חילל את ההר כולו.

בשעתו הציע שר הדתות להפוך את בניין המלון למרכז רוחני, כותאם להר. ההצעה לא נתקבלה.

עתה עלתה על הפרק תכנית להרחיב את המלון במאתיים חדרים חדשים, כדי לעשותו רווחי. לא זו בלבד שאין סוגרים את המלון, שבו חילול ההר, אלא עוד מתכננים הרחבתו, ללא התחשבות בקברים המקיפים אותו. אם שלטון הוסיין זילזל בכך, הרי שלטון ישראל בדין שיכבד את המקום, לפחות אל ירחיב את בנין המלון.

קיימת ועדת שרים לענייני ירושלים, שדנה בשאלות רגישות של העיר. כן הראוי שתדון בעניין במלוא היקפו, לא רק כמבט כמומצא של רווחיות, וייתכן שתכריע בסקנה לא־אישגרתית. לא „ביציאה". אך הי־ לכת את המקום ביהודו. לא זו בלבד שאין להרחיב את הבניין במאתיים חדרים, אלא יש לפנות את המלון כולו מהר־הזיתים.

משלחת ישראלית לשיקום אזורים פגועים בניקרגואה

מאת סופרנו המדיני בירושלים

משלחת מומחים ישראליים לשיקום אזורי בראשות ה"ה אריה אדיאב הגיעה לניקאראגואה, כדי הדין לחקור את אפשרויות הסיוע לנפגעי הרעש.

חברי המשלחת הסיוע כוללת גם את המהנדס רפי גורביץ. ממשלת ניקאראגואה ביקשה להזמין משלחת זו לעזור בהזוייה התרונות לשיקום נפגעי הרעש בדצמבר. חבר אחד של המשלחת הארכיטקט אריה פסוח הגיע עוד קודם לכן לניקרגואה. הצוות המוכן הביא עבודת רקע ואחר מכן סייר הצוות בחמישה ימים של פליטים.

המשלחה נפגשה עם השגריר של גבו, עם שר־הכלכלה הממונה על השיקום, עם הנשיא של ניקרגואה ועם ועדת השיקום הלאומית. בפגישה זו הגישה המשלחת תוכנית שונה לפיתוח איזורי משולב של מספר ערים שנהרסו ברעש ונרי של קליטת פליטים.

ההסתדרות הרפואית האמריקאית תקיים ועידתה בישראל

מאת סופרנו הכלכלי

ההסתדרות הרפואית האמריקאית תקיים החודש את ועידתה השנתית בישראל. זו הפעם הראשונה שהסתדרות זו מקיימת את ועידתה מחוץ לארה"ב ובכנסים לבואם של אלף רופאים לארץ.

[illegible]

כינוס של פירוד

(מ. שאול) „הפירוד חוגג כאן את נצחונו" הגיב אחד הרבנים החשובים למראה כמאה המיסים רבנים ודיינים שיצאו ביום ה' של השבוע החולף מ„בית אגוד יוצאי ליטא" בת"א שם קיימו אסיפת־ייסוד מכוננת של „אגודת רבני ארץ־הקודש".

„בלתי תלויים ובלתי מפלגתיים" העידו מכונני האסיפה על עצמם. אך כל דקה מארבע שעות ההרצאות יכולת לשמוע דברי התנגדות קשים, לרב הראשי.

„האיבה היא דבק מלכד המאחד את כל הבקיעים" אמר כי שאמר.

נשמעו שם דברים: „דאגה לשלמות בבניין הרבנות נוכח הטלת דופי ושינויים בדרכי הפסיקה וההלכה המקודשים מסיני"... שמעת שם „לא ניכנע לתכתיבים" „בדהה נסיון להכתיב לרבנים דרכים חדשות ולבטל עצמאותם" קראו הדוברים. מלים במבססיות, נאמרות בפאתוס. אך הם מלהזכיר מפורשות כנגד מי. זאת השאירו לדמיונו של כל אחד מהנוכחים.

מתמיהה נוכחותם של אילו אישים רבניים באסיפה. האם גם הם נגד הרבנות הראשית? האם גם הם שוללים שלכות הרבנות הראשית האדרה כוחה?

תצפית

מעשה בסחטן שהתחזה כרופא

(ע"ה) העורה הסובייטי האיזלי דימיטרישאק חי חיים טובים כל זמן שהתעסק „רק" בסחיטת ארוחות חינם ממסעדות מפוארות בעיר מגוריו. אולם כאשר החליט לעבור לשטח אחר — חדרי ניתוח בבית חולים לנשים, שם התחזה כרופא — נלכד על ידי המשטרה ונעצר.

דימיטרישאק גבה הקומה הבליח במבצעיו במשך זמן ממושך הודות לעובדה שהוא בעל הופעה מרשימה ומעוררת אימון.

עתון הממשלה „איזווסטיה" מספר, כי הרעיון לעסוק בסחטנות במסעדות עלה על דעתו לראשונה כאשר ביקר במסעדה בעיר מגוריו מינסק, וראה כיצד מפקח סניטרי זוכה לקבלת פנים מפוארת מצד בעלי המקום. כאשר ראה את הדבר החליט להתחזות גם הוא כמפקח סניטרי. פנה איפוא אל תחנת הסניטציה המקומית והציג את עצמו כסטודנט לרפואה בשנה רביעית, המבקש „לשרת את המולדת בתחום הפיקוח הסניטרי". העתון מציין, כי הודות להופעתו המרשימה הצליח דימיטרישאק להוליך שולל „אנשים טובים, חכמים אך תמימים".

התוצאה היתה, שלאחר ביקורו בתחנת הסניטציה המקומית יצא משם כשהוא מצוייד במינוי רשמי לתפקידו החדש.

עתה לא נותר לו אלא להכנס למטבחי המסעדות, לרחרח מסביב ולומר במנוד ראש רב משמעות, „ובכן, מעניין מאד...".

מובן מאליו שבכך היה די כדי לעורר אימת מוות בלבותיהם של העובדים במקום, במקרה שאחד מהם שכח, למשל, להחליף את חלוקו הלבן פעמיים ביום כדרישת התקן, או כאשר עבר על עבירה אחרת כלשהי בתחום הסניטציה.

על כן לא יפלא, שהעובדים היו ממהרים להושיב אתה „המפקח המדומה" ליד השולחנות הטובים ביותר ובמקדים עליו את המלצריות הנאות ביותר. בצאתו משם היה מוצא את תיקו מלא קפה וכו'.

כמסתר על ידי הצלחתו הבלתי צפויה החליט דימיטרישאק להרחיק לכת עוד יותר ולהתמיד פני רופא. הדבר היה דרוש לו משום שכאשר ביקר במסעדות מפוארות יותר נדרשו מכנו תעודות כתקדמות יותר.

לבסוף נתקבל „ד"ר" דימיטרישאק לתפקיד מרצה על מחלות מין בפני עובדי תעשיית המזון בעירו, וכל שומעיו העידו עליו כי היה „נואם מצויין".

בעקבות הצלחותו זו הוטל עליו התפקיד לנהל „קורס מעשי לגניקולוגיה" בבית חולים לנשים, ובמהלך עבודתו זו ניתן לו גם לבקר בחדרי הניתוח של בית החולים.

לאחר שהמשיך בתעלוליו עוד כמה זמן נתפס לבסוף על ידי המשטרה ונעצר. „איזווסטיה" אינה מגלה כיצד נלכד הרמאי ואיך נתגלתה הרמיה. כמו כן לא נמסר מה העונש שהוטל עליו. אולם העתון מוסיף, כי ייתכן שפרטי משפטו יפורסמו במועד מאוחר יותר.

מנהיג „יהודים למען ישו" חזר בתשובה

(עי"מ) מנהיג הרשת של „יהודים למען ישו" בדרום אפריקה עזב את המנהיגות ביבשת ויושב היום ולומד באחת הישיבות של חב"ד בארה"ב — זאת לאחר מאמצים ושכנוע מצד הרב מנחם ליפסקר, שליח מיוחד של הרבי מלובביץ' שביקר באפריקה.

הרב ליפסקר נמצא בדרום אפריקה ופעיל מאד בין הסטודנטים בתוך הקמפוסים ובקרב קבוצות יהודים שונות שם. כך הצליח לשכנע את מנהיג „היהודים למען ישו" שיסע לארצות הברית וקיים שיחה עם הרבי מלובביץ'. נשהכנע לשהות כמה שבועות בחצרו של הרבי וללמוד באחת הישיבות של חב"ד שהוקמו באופן מיוחד לבעלי תשובה. גם נשי חב"ד בדרום אפריקה עוסקות רבות בין הסטודנטיות ואף את בתו של מנהיג „היהודים למען ישו" החזירו לחיק היהדות ואף היא נצטרפה כבר לאלו הלוחמים בהתבוללות הקשה שסקפה שם רבים מהצעירים היהודיים.

עליה ב־15% במספר המבקרים באתרים

(ר. ה.) מספר המבקרים באתרי רשות הגנים הלאומיים הגיע ב־1972 ל־4.6 מליון איש, לעומת 3.9 מליון איש ב־1971. זוהי עליה של כ־15%. הכנסות הרשות מביקורים באתרים ב־1972 היו קרוב ל־3.5 מליון ל"י, לעומת 2.5 מליון ל"י ב־1971 — עליה של כ־28%.

במספר אתרים בלטה עליה גדולה בייחוד במספר המבקרים, ביניהם הכרמל, קיסריה, מצדה, אשקלון, מעין־חרוד, סבסטיה והרודיון. בשבטה, שנפתחה לביקורים רק לפני חדשים מספר, ביקרו במשך הזמן כמה אלפי איש. ממשית (כורנוב), גם היא עיר נבאטית, הפתוחה לביקורים זו השנה הראשונה בלבד, זכתה ל־25,000 מבקרים.

במשך השנה ביצעה רשות הגנים הלאומיים שורה ארוכה של פעולות שיפוץ והרחבת השירותים לנוחיות המבקרים, ובתכניותיה להרחיב פעולה זו ב־1973.

חוסיין מקווה לפתרון במזה"ת

וושינגטון, 11 (ע"ר) — חוסיין מלך ירדן הביע היום תקוה להתקדמות לקראת פתרון שלום במזה"ת והתנבא כי ארה"ב תגלה יוזמה בענין זה. אולם הוא אמר כי על ישראל יהיה לגלות גמישות כפשרה לפני שתיכון מסגרת לשיחות שלום עם הערבים.

המלך השמיע דבריו בראיון טלוויזיה ברשת סי. בי. אס. על השאלה אם הוא צופה לצעדים מיידיים לקראת שלום אמר המלך, כי ארה"ב תחכה לזמן מה, כדי לנתח את עמדותיהן של הצדדים הנוגעים בדבר באיזור ואחר כך להחליט מה לעשות, בשיתוף פעולה עם מעצמות אחרות או בדרך אחרת כלשהי.

חוסיין לא ענה במישרין, כאשר נשאל אם הוא צופה לביקורו של הנשיא ניקסון במזה"ת או של שר החוץ ויליאם רוג'רס, במסגרת יוזמת השלום. הוא אמר, כי הוא חש דאגה עמוקה לגבי העתיד באיזור אולם אין הוא יכול לומר אילו צעדים יינקטו כדי שהענייניים יזוזו מקפאונם. לדבריו זוהי משאלתו הכמוסה, שהנשיא ניקסון יבקר באיזור.

ביטלה הצנזורה על כתבי חוץ במצרים

קהיר 11 (יופ"ע) — ממשלת מצרים החליטה לבטל את הצנזורה על הכתבות הנשלחות מקהיר על ידי כתבי חוץ — מסר היום שר ההסברה המצרי עבדל קאדר חאתם, בדברו בועדה הפרלמנטרית לעניני הסברה ותרבות.

יוצא מן הכלל יהיו ישמשו כתבות הנוגעות לבטחון הלאומי.

הנאשמים בריגול מודים במקצת

(סוף מעמוד 2)

ראפע, כי „אינו מודה באשמה ואף לא בעובדות".

עו"ד רם כספי, המייצג את הנאשם הרביעי, דן ורד, אמר, כי אינו מוכן בשלב זה להתייחס לכתב האישום משום שהחרמו הוראות בכתב, שהכין עבורו ורד בבית הסוהר. הוא ביקש מבית המשפט להתערב למען יוכל לקיים מגע חופשי עם מרשו. השופט סלומון נענה לבקשה זו ופנה לתובע כי יטפל להסדרת ענין זה.

אניס קרעאוי מודה

הנאשם מספר 5, אניס קרעאוי, הודה באמצעות עו"ד האשם שהאדה במספר עובדות שהובאו נגדו בכתב האישום. בין היתר הודה כי הכיר את הנאשם סובחי נעארני והתיידד עמו וכי בתחילת 1970 השתתף בכנס אוהדי חוג „מצפן" בתל אביב, בו השתתפו גם הנאשמים תורכי, אדיב וורד. כאיזד כפר ביתר העובדות, לפיהן הצטרף לרשת הריגול במחצית 1970, ויצא לדמשק ולאתונה בעניני הרשת. כן הכחיש כי אומן כ„איש צפרדע" בסוריה וכי מסר ידיעות.

עו"ד י. עבבר, פרקליטו של הנאשם מספר 6, סימון הדד, הודיע כי מרשו כופר בשלב זה בכל העובדות, אך ייתכן ויחזור בו ויודה בחלק מהן בהמשך המשפט. נאשם זה הוא היהודי מבין השנה, שאינו מואשם בשהיה בסוריה ובארץ אחרת בעניני הרשת.

במה מודה ובמה כופר אהוד אדיב

במסמך שהגיש עו"ד איתמר הכהן בשמו של אהוד אדיב, הוא מודה, כי הכיר את הנאשם דאוד תורכי בקיץ 1971 וקיים עמו פגישות בחיפה ובתל־אביב, בהן החליפו השניים דעות פוליטיות ורעיוניות. בפגישות אלה, הודה הנאשם, הציע לו תורכי לנסוע ליוון ולהפגש שם עם אדם מסויים, תוך ציון העובדות, שהשקפותיו של אדם זה דומות להשקפות ארגון שמאלני בשם „ארגון החזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין". לדבריו של אדיב הובטח לו, כי תוצאות הנסיעה יקובנו על ידי אותו אדם. בסעיף זה כפר הנאשם בכך שידע כי האדם שנפגש עמו בספטמבר 1971 באתונה היה ידוע לו כחבר ארגון „אל פתח".

כן הודה אדיב כי ב־28 בספטמבר 1971 הוטס לאתונה ושלח משם מברק אל חביב קאווג'י („אבו קאהל") בבירות ולכי בבברק זה ניתנה כיסמה וכתובת המלון בו התגורר אדיב באתונה. על המברק חתם בכינוי המחתרתי שלו „בוהא". הוא אישר, כי כעבור ששה ימים הגיע קאווג'י לבית המלון באתונה ושהה עמו במגעים שנמשכו כשבוע ימים ואחר כך שב אדיב לישראל.

להלן הודה אהוד אדיב, כי בעת שנסע לסוריה דרך אתונה בספטמבר 1972 שוב מסר ידיעות שונות לקאווג'י. עם זאת כפר בעובדה, שבעת שהותו בסוריה כתב עבור קאווג'י את הידיעות ושרטט את מקומם המדוייק של בסיסי צה"ל ודרכי הגישה אליהם. הוא גם כפר בעובדה שקשר קשר עם קאווג'י לאסוף ידיעות בישראל על כוונות צה"ל תוך כוונה לפגוע בבטחון המדינה.

אדיב הודה גם בעובדה שבמשעדים שונים כאז שחזר מפגישתו הראשונה עם קאווג'י באתונה, נפגש עם מספר אנשים שהשתייכו לקבוצה שכינתה עצמה „החזית האדומה" וכי מבין חברי קבוצה זאת הכוון לגייס חברים יהודים לרשת שבה פעל. בין היתר נפגש באותו זמן מדי פעם גם עם דאוד תורכי.

לעומת זאת כפר הנאשם בעובדה שהציע לנאשם דן ורד לנסוע ליוון כדי להפגש עם קאווג'י וכי מסר לו סכום של 1500 ל"י למימון נסיעה זו. כן הכחיש את העובדה כי לאחר שובו של ורד מסוריה קיבל מבנו 290 ל"י שנשלחו על ידי קאווג'י וכי ורד הודיע לו שקאווג'י יחכה לו באתונה בספטמבר 1972. עם זאת הודה הנאשם כי בספטמבר 1972 יצא שנית לאתונה שם נפגש עם קאווג'י, קיבל ממנו מסמכים סוריים ויצא לדמשק דרך בירות. בדמשק הוא שהה עשרה ימים „וכתב דו"ח שהשתרע על 20 עמודים, ובהם פירוט נושאים שונים בתחום הפוליטי והכלכלי. אדיב עמד על כך שבדו"ח זה לא מסר ידיעות בעלות ערך צבאי.

להלן הודה הנאשם כי בתום שהותו בסוריה נסע עם קאווג'י ללבנון, המשיך לאתונה, שם קיבל את דרכונו ויתר מסמכיו וחזר לישראל ב־17 באוקטובר 1972. הוא כפר בעובדה כי לבקשת תורכי שכר דירה בחיפה, לצורך קיום מפגשים בין חברי הארגון והמקום מכהוו לחברי הארגון. הוא גם הכחיש את העובדה שעם שובו מסוריה התכוון לאמן חברים נוספים בארגון בנושאים שלמד בסוריה וכי ניסה לקלוט שידורים בצופן מדמשק ללא הצלחה. הנאשם כפר בעובדה שהיה חבר בארגון חבלה וכי בעת שהותו בסוריה „עשה מעשים שיש בהם כדי לסייע לאויב במלחמתו בישראל". אשמה זו, אם תוכח, עלולה להביא עליו מאסר עולם.

אדיב גם כפר בעובדה שהצטרף לארגון שמטרתו מאבק מזוין נגד השלטון בישראל תוך פגיעה וביצוע מעשי חבלה בבסיסי צה"ל ובתוך הגים היהודיים, בכלל התשלות להפלת השלטון בארץ. הוא גם הכחיש ששימש כמכוונה ובאחראי על „הפלג היהודי" בארגון ופעל לגיוס חברים יהודים לשורות הארגון.

המשך המשפט נדחה ליום ב' בבוקר.

תכנית השלום צריכה להתבסס

(סוף מעמוד ראשון)

לחיזוק הידידות הקיימת והעמקתה.

דאגה מהתגברות המיסיון

נשיאות התנועה העולמית של המזרחי הפועל המזרחי מביעה דאגה בקשר להתגברות פעולות המיסיון בארץ. — נאמר בהצהרה. זוהי כת של יהודים בוגדים שירה מצל הדרך הנכונה, ומדינת ישראל צריכה לנעול שעריה בפני אנשים כאלה ולהפסיק את פעילת המיסיון על ידי חקיקת חוק מפורש וברור.

תיפתח ישיבת בני עקיבא בניו־יורק

הוועידה העולמית האחרונה של המזרחי הפועל המזרחי שהיתה ועידה רציניה וקיימה בירור רעיוני מעמיק, היתה גם ועידה, שבה נראו פנים חדשות של הדור הצעיר. היא הכירה כמחדש את התפקיד החיוני שעל התנועה למלא בעולם היהודי לאור המציאות החדשה. נוסח הסמיכה וההחלטות בהצעות.

אחד התפקידים המרכזיים שהתנועה תקבל על עצמה, היא הקמת רשת „ישיבות בני עקיבא", שהוכיחו את עצמן בארץ בהצלת דור שלם. הישיבה הראשונה כדוגמת ישיבות ב"ע בארץ, תיפתח בקרוב בניו יורק.

לחיזוק חבר הרבנים

בהצהרה נאמר עוד על חשיבות של חבר הרבנים שליד המפד"ל המר־ פתח פעולה בישובים, ועל הצורך לחזק ולהרחיב את המוסד החשוב ולהרחיבו. חבר רבנים זה הוא הבסיס והגיבור לפעולה הסדירה וההקינה של הרבנות בארץ, המוסד הרוחני העליון של המדינה. אנו קוראים להפיוד ולחזק את הרבנות.

קליטה היהודית של העולים מרוסיה

התנועה בעולם חייבת לגייס את המאמצים להקמת מוסדות לקליטתם הרוחנית של העולים החדשים מרוסיה, המנותקים מיהדות זה חמשים שנה, בגלל לחץ השלטון הקומוניסטי עליהם. יש להקים מועדונים רוחניים עבור העולים ללמדם סדרי [illegible] את מורשת היהדות.

פעילה להפצת הרעיון המזרחי בעולם

הכיבתני להגיש בשם חברי הדג"יים בנשיאות — אמר הרב ברגמן. הלא הם: הרב א. ציפרשטיין, הרב ד"ר משה זינגבים, [illegible] איש בזה התפקיד של כבוד, לא שררה אלא הפעלה. נמשיך חלק מזמננו להחיר את המעורה של התנועה, נלך בארץ לארץ, כהתאם למסורת של המנהיגות ההיסטורית, לשם הפצת הרעיון הדתי של המזרחי. עם ישראל על פי תורת ישראל.

משבר הדולאר — אות ל„בדלנות" אמריקנית

מאת סופרנו המדיני

בדצמבר 1971, לפני ארבעה־עשר חודשים, יצא הנשיא ניקסון והכריז בהתלהבות על „הגדול שבאירועים בהיסטוריה הכלכלית של תבל". הוא נתן שבח, מאותו הסוג, להסכם שהושג בין שרי־האוצר של עשר המדינות הכי עשירות, בקום לשערי־מטבע יציבים. אין הנחה כי הוא מחזיק עדיין בדעתו הטובה על „הסכם־וואשינגטון" — אשר הכל מצביעים על הליקויים הקשים והסבוכים מפרשי ההסכם הבין־לאומי, שנועד, כזכור, למנוע אחת ולתמיד פרשיות חוזרות של „משבר־הדולאר".

הסערה הנוכחית בבורסות הגדולות מערב־אירופה וביפאן, לא באה בהפתעה למומחים רבים. עשרות כלכלנים נודעים, ושמם באזני אנשי־עסקים בקיאים בעניני סחר־חוץ וסחר־מטבע, יצאו, עוד לפני ארבעה־עשר חודשים, נגד אשליית „ההסכם הכלכלי הגדול". במספרם של בעלי־הספקות, גדל בהדרגה, בארצות־הברית כמו בשאר המעצמות הכלכליות. לא בנקל יכלו מבקרים אלה לזכות לתשומת־לב רצינית לאזהרותיהם, בדבר „משבר־מטבעות", באופק הקרוב. עד למניין הבחירות האמריקאניות, לפני ארבעה חודשים, ניכר היסב המימשל הגדול של גירסה מסויימת — כטעם מגיני המימשל האמריקאני, שהעלו גם את „הסכם־וואשינגטון" בתור „הצלחה" למדיניות הכלכלית של הנשיא ניקסון. אך עתה אין צורך פוליטי, וגם אין אפשרות כלכלית, בחינתו של ביבוב ניקסון — להסתיר את העובדה הברורה והעגומה, כי שער־הדולאר שוב אינו יציב בעולם הכלכלי.

מתברר, איפוא, ששתי הנחות־יסוד כלכליות נתבדו באחרונה. אחת, זו הנחה שרווחה בקהל השרים והיועצים שחתמו על „הסכם־וואשינגטון" בדצמבר 1971 — כאילו „שיתוף־פעולה בין־לאומי יסים קץ לתעלולי־ספקולאציה". ועוד אחת. זו הנחה נשמעה בפרט בחוגי המימשל האמריקאני, וביטוי בולט ניתן לה בהצהרת הנשיא לציין „גדול המאורעות בהיסטוריה הכלכלית" — האוהות זהה אופטימית מדי נגלה לתקוות גדולות של וואשינגטון, בדבר „פריחת אופקים חדשים לייצוא האמריקאני". והנה, מתברר באחרונה כי לו היו שתי הנחות־יסוד מופרכות, כי לא הנחות־שווא. אין זה לפי רצונם, או לפי רצונם, של משרדי האוצר ושל הבנקים הממלכתיים בארצות העשירות ביותר, להכשיל גלי־ספקולאציה אשר גורמים, שוב ושוב, לנהירה של „בריחה מן הדולאר". ואידך, אין זה אפשרי, בנסיבות הכלכליות הנתונות, להקטין את הפער הקשה במאזן הכולל של סחר־החוץ האמריקאני. ואם כן, עולה מאליה שאלה רצינית כמו זו: „שמא עבר ניקסון בדרכי הלאומנות הכלכלית ?"

חזרה ל„חומות־מכס" ?

מן הראוי לדון בסממנים הנוכחיים של „משבר־הדולאר", מתוך תשומת־לב מיוחדת להשלכותיו האפשריות בעתיד. זאת תהיה אי־הבנה, ואולי גם קלות־ראש, אם נראה בסממנים אלה רק „שיגרה ידועה" בלבד או בעיקר. ולכן, הדעת נותנת שנייחד את הדיבור על הערכות של מומחים, ביחס לתוצאות ה„משבר" הזה לטווח ארוך — עוד לפני שנבוא לדון בטעמים ובסממני־הדיבור של „משבר־הדולאר" בימים אלה. שכן, שתי ההתפתחויות כבדות־משקל עולות ביום מתוך המאמרים של פרשנים כלכליים נודעים — ואלה כמזהירים מפני „התגברות" יתירה של השוק האמריקאני, וגם מפני מגמות מגוברות של „התקפלות" מצד מעצמת־העל האמריקאנית.

עתה, לאחר בדיקת הטעמים הישירים, ל„בריחה מן הדולאר" בימים אלה — ברור לכל מבין, כי המימשל האמריקאני לא יוכל, לאורך־ימים, לסמוך על כוחם של „אמצעי־ארגעה" מקובלים. ואם גם ייתכן ש„משבר־הדולאר" יחלוף במהירות בפברואר 1973, אין איש רציני ירצה לומר כי זהו „המשבר האחרון בשנת 1973". זאת, איפוא, רק שאלה של זמן בלבד — כיצד, וגם אימתי, תיזקק וואשינגטון לאמצעים תקיפים וחריפים, כדי להגן ביתר־הצלחה על האינטרסים הכלכליים של ארצות־הברית. ואין זה סוד, כי הצעות רבות וחדשות כבר נשלחו אל „הבית הלבן". מצד אנשי־ציבור משתי המפלגות הגדולות, וגם מצד כלכלנים בעלי־יוקרה — ורובן, הצעות בדבר „מאבק גדול" שאותו תנהל מעצמת־העל האמריקאנית, נגד בעלי־בריתה וידידיה העשירים ביותר. נכון, אמנם, שהנשיא ניקסון עודנו מתלבט הרבה — ולפי גירסה אחרת, הוא מעדיף, אישית, „ויתורים הדדיים" בתחום של עיצוב היחסים הכלכליים בין ארצות־הברית ובין שאר המעצמות הכלכליות בעולם החופשי. אך אין לומר, בשום אופן, שהנשיא יסתייג מהלכי־רוח „לאומניים־כלכליים" בציבור האמריקאני — אם וכאשר הוא יגיע ל„מהדורה שנייה, או שלישית, של משבר־הדולאר בשנת 1973".

הצעות שכבר נודעו ברבים, שייכות לשני תחומים שאינם נפרדים זה מזה. יש הצעות לרוב, בדבר קביעתם של מיכסי־מגן חדשים ומוגדלים בארצות־הברית — לפגיעה בכל ייבוא שהוא „גורם להפרעות במשק", כמו לשונם של סנאטורים אחדים ורבי־השפעה. ומאידך, נשמעות ביתר־שאת הצעות בדבר צמצומים מרחיקי־לכת בכל ההתנהגות של המימשל האמריקאני, מחוץ לגבולותיה של ארצות־הברית — למען „איזון כלשהו במאזן התשלומים". כשל לשונם של כלכלנים המתריעים על הגרעון בשיעור שמונה מיליארדים דולארים, בשנת 1972 ובמאזן התשלומים הכולל של מעצמת־העל האמריקאנית. וכאן, יש לתת את הדעת על ההשלכות המדיניות, וגם האיסטרטגיות — למקרה ש„הבית הלבן" יחליט לסגל לעצמו חלק ניכר מאותן הצעות, שבהן תומכים חוגים שהשפעתם גדולה בעולמם של הפוליטיקאים ובעולמם של אנשי־העסקים בארצות־הברית. פירושה המעשי של סידרת החלטות על „הגבהת חומות־המכס" יהיה קשה מאד לעתידה של ברית נאט"ו — שכן המימשל בורש להציג חזות קשוחה מאד, בהמשך המשא־ומתן על הסכמי־סחר בין ארצות־הברית לבין מדינות „השוק המשותף האירופי". הוא הדין של המשא־ומתן על תנאי־סחר מתוקנים, בין ארצות־הברית לבין יפאן בעלת־בריתה. זאת ועוד: החלטות אפשריות בוואשינגטון, בדבר „סתימת הזרם של דולארים החוצה" — פירושה יעורר חרדה, אצל כל המדינות הרואות ב„נוכחות" האמריקאנית את הערובה העיקרית, לביטחונן האיסטרטגי. צמצומים ב„זרם הדולארים" אל צידת הים התיכון, למשל, יתפרש במוסקבה כמו „רמז להתקפלות" מצד וואשינגטון. ועתה, אין לבטל, כלאחר־יד, אפשרויות כה קשות — לנוכח הלקחים העיקריים בשלב הנוכחי של „משבר הדולאר".

„עשירים אומללים"

לקח ראשון מסימני ה„בריחה מן הדולאר", כיום, הוא זה שסיבותיה מעמיקים וקשים הרבה יותר מכפי ששיערו רוב המנהיגים והפרשנים עד לזמן האחרון. שוב אין זאת שאלה של „עצירת ספסרות ספקולאטיבית", בלבד או בעיקר. אדרבא, שרי־אוצר ונגידי בנקים ממלכתיים, עושים בימים אלה ברצינות וכפי מיטב יכולתם — כדי להשמיט את הקרקע מתחת לרגליהם של „ספקולאנטים" רגילים, בין אם אלה פועלים בקבוצות קטנות של אנשי־עסקים הרפתקנים ושנונים, ובין אם חברות גדולות ומכובדות נוטלות חלק פעיל מאד ביצירת ה„בריחה מן הדולאר". זאת עובדה שארבעה מיליארדים דולארים יצאו, רק בשבוע האחרון בלבד, מן הרזרבות הגדולות של ממשלת מערב־גרמניה — למען ההכשלה המהירה של „גלי הספקולאציה נגד הדולאר". לתכלית דומה, הוציאה ממשלת יפאן, בימים האחרונים, כדי שני מיליארדים דולארים. אבל, לא די בסכומי־ענק כאלה — כדי לשים קץ ל„משבר הדולאר".

כלומר, בון וטוקיו ממלאות כסדר אחרי ההתחייבויות שלהן על־פי „הסכם־וואשינגטון" מדצמבר 1971 — ושתי בעלות־הברית הכי עשירות של ארה"ב, אכן משקיעות כמיטב ארצותיהן, כדי למנוע בעד ירידה נוספת בערך החליפין של הדולאר. אין, אמנם, לומר כי בון וטוקיו נוהגות מתוך „נאמנות מעולה של בעלי־ברית", בעיקר — כאשר הן מוציאות מיליארדים מדי יום, כדי לקנות ו„לספוג" את השפע המתגבר של עודפי־דולארים בבורסות הגדולות, על־פי שער־חליפין שהוא רשמי אך גם בלתי־מציאותי: כי זאת להבין: מערב־גרמניה ויפאן, בפרט, צפויות להפסדים כלכליים קשים הרבה יותר מאלה הכרוכים בפעולותיהן הנוכחיות ל„ייצוב שער הדולאר" — אם וכאשר בעלת־בריתן הגדולה תפנה אליהן, בדרישה ל„קרבן נוסף, למען רוח הידידות". וואשינגטון תדרוש זאת, שכן בון וטוקיו תגרומנה לעצמן נזקים כבדים מאד בתחומי הייצוא שלהן — בדרך של „יסוף" המטבעות של מערב־גרמניה ויפאן לעומת הדולאר, ובתוצאות של ייקור מלאכותי של מוצרים מערב־גרמניים ויפאניים בשווקים בעולם — אם אמנם יתברר שאין לעצור יותר את סימני „משבר־האמון ביחס לדולאר", רק באמצעים של „מאניפולאציות של שערי־חליפין" בבורסות. האכן, מסתבר שאין לתלות תקוות יתירות בערך ובתועלת של „מאניפולאציות" כאלו — בזמן שבו גלויים די הצורך השורשים העמוקים והקשים של המשבר היסודי, ש„משבר־הדולאר" צימנה על סממניו החיצוניים.

שוב אין מקום לחלוק על שלוש קביעות כלכליות, וכולן קשות ומכאיבות למעצמת־העל האמריקאנית. אליף, הגרעון הנוכחי בסחר־החוץ, לא יקטן כי אם יגדל, לפי כל כללי ההגיון הכלכלי. בית, היתרון הנרחב בתחומי הטכנולוגיה, שהיה לרשותה של ארצות־הברית לעומת המעצמות הכלכליות האחרות בעולם החופשי, הולך ומצטמצם עד כדי מימדים זעירים מאד. גימל, הערך הממשי של הדולאר נופל, כדי עשרות אחוזים, מן הערך הנקוב שעליו משתדלות וואשינגטון ובעלות־בריתה לשמור, כך או אחרת, בכל פרשה נוספת של „משבר־הדולאר". סיכומו של דבר: הסממנים המתחדשים של „בריחה מן הדולאר". כמוהם כ„סימפטומות למחלה" — ואופייה של מחלה זו, ניתן להגדרה כמו זו: „נסיגה בכוחה הכלכלי של ארצות־הברית".

האמנם „אמצעי־חירום" ?

נתעכב שוב על שלוש הקביעות העגומות האלו של מומחים ונודעים, על מנת להבהיר לעצמנו את הרקע הרציני של „משבר־הדולאר". עובדה ראשונה, היא זו שהייצוא האמריקאני נקלע לקשיים יתירים — מפני טעמים שלא הובנו די הצורך עד לזמן האחרון. רוב הסעיפים של האקספורטים מארצות־הברית, שייכים לסוגים של „רווחיות קטנה", מבחינה כלכלית. חלק גדול מן הייצוא האמריקאני, אינם אלא תוצרי־גלם חקלאיים ומזון שמכירתם בשווקים העולמיים אינה כרוכה ברווחים גדולים — וחלק נוסף מן הייצוא הזה, הינם מוצרים חדישים כמו מטוסים או מחשבים אלקטרוניים, שאינם מביאים רווחים לכלליים ראויים אלא לאחר תקופות ארוכות למדי של מכירתם בכמויות גדולות. ומאידך, נזקק המשק האמריקאני לייבוא של סוגים מסויימים של תוצרי־גלם, שהם בסימן „עליית מחירים" — ובתוכם, נפט ממקורות מזרח־תיכוניים. הגרעון הנוכחי במאזן של סחר־החוץ האמריקאני, נובע, במידה רבה, מן הניגוד בין „ייצוא מעוט־רווחים" ובין „ייבוא יקר" — ואין למדוד את היחס בין ייבוא וייצוא, בארצות־הברית, על־סמך הכמויות הגלמיות של המוצרים היוצאים והנכנסים. בתחזיות לעשור הבא, נראה כי פער זה יגדל לרעתה של ארצות־הברית — אף אם יתבדו דברי־הקודרות של פרשנים, אשר מסרו באחרונה הערכות קשות ביחס להמשך של „משבר־האנרגיה" האמריקאני. כידוע, „מנבאים" פר־

(סוף בעמוד 6)

הסטודנטים באוניברסיטה העברית אוהדים פעילות גופנית

בסקר, שערכה היחידה לחינוך גופני באוניברסיטה העברית בירושלים בניהולו של ד"ר הלל רסקין, ראש היחידה, נבדקו עמדותיהם ונטיותיהם של תלמידי האוניברסיטה לפעולות החינוך הגופני, שהסטודנטים נדרשים להשתתף בהן (כל סטודנט לתואר הראשון חייב בשעה שבועית אחת במשך 4 טרימסטרים). בסקר 1050 התלמידים והתלמידות — כל אוכלוסיית משתתפי שיעורי החינוך הגופני בטרימסטר הקיץ תשל"א.

הממצא הכללי בסקר היה, כי גישתם של התלמידים לפעולות גופניות בכלל, וזו המתקיימת באוניברסיטה בפרט, היא חיובית ביותר. רוב התלמידים והתלמידות ציינו, כי שיעורי החינוך הגופני באוניברסיטה הינם מעניינים מבחינת התוכן, או מועילים, מענינים ומבדרים (70 אחוז). רובם ציינו, כי עמדתם העקרונית כלפי החינוך הגופני והספורט הינה חיובית (91 אחוז), הינם מעוניינים בפעילות גופנית התכובית בעתיד (94 אחוז), וכי יש לכלול את שיעורי החינוך הגופני כחובה באוניברסיטה (88 אחוז). התלמידים ציינו לשבח גם את המתקנים המשוכללים של האוניברסיטה, ואת ההוראה המעולה שניתנה להם (80 אחוז).

ממצאים נוספים: התלמידים גילו יותר ענין בפעילות גופנית בקשר לנושא הכושר הגופני, ואילו התלמידות התענינו יותר בפעילות זו בקשר שלה לריאנה. רובם בחרו בשיעור ספציפי זה או אחר, משום שלמדו בו ענף ספורט חדש (בעיקר טניס, משחקי כדור), או כי הם מעוניינים לשפר את יכולתם (בעיקר שחייה ופעולות לשיפור הכושר הגופני). כמו־כן, 34 אחוז ציינו, כי הינם פעילים מחוץ לתוכנית החובה בחינוך גופני לפחות פעם או יותר בשבוע (בהשוואה ל־10 אחוז השתתפות בתחרויות זו בקרב האוכלוסייה הבוגרת בישראל).

הפעילויות המועדפות ביותר הן השחייה והטניס, בין התלמידים, ושחייה, טניס, מחול, תנועה והתעמלות בין התלמידות. כמו־כן עוסקים כמחצית הסטודנטים בתחביבים אחרים, בעיקר בתחומי המוסיקה, הנגינה והקריאה.

בעקבות סקר זה, נעשים שיפורים נוספים בתוכנית שיעורי החינוך הגופני באוניברסיטה, אשר ירחיבו את תחום משחקי הכדור המשפחתיים והבלתי־פורמאליים ואת תחום החינוך של תוכניות לתלמידים המעוניינים להמשיך בפעילות, שנרכשה על־ידם בשיעורי החובה במסגרות רשות שונות.

מרכז הספורט של האוניברסיטה בגבעת־רם, שהוא מן המשוכללים בישראל, כולל בתוכנותיו השונות למעלה מ־15 אלף מקבלי שירותים, ביניהם 10 אלפים מנויים בבריכת השחייה בלבד, כולל עובדי האוניברסיטה, סטודנטים, ובני משפחותיהם. המרכז הוא, איפוא, מועדון הספורט הגדול בישראל מבחינת מספר משתתפיו ומיגוון הפעולות שהוא מציע. האוניברסיטה מקימה מרכזי ספורט גם בקריית הפקולטה לחקלאות ברחובות, בקריית האוניברסיטה בעין־כרם, ובהר־הצופים, ומציעה גם שירותי ייעוץ ומחקר בתחומים שונים של החינוך הגופני והספורט.

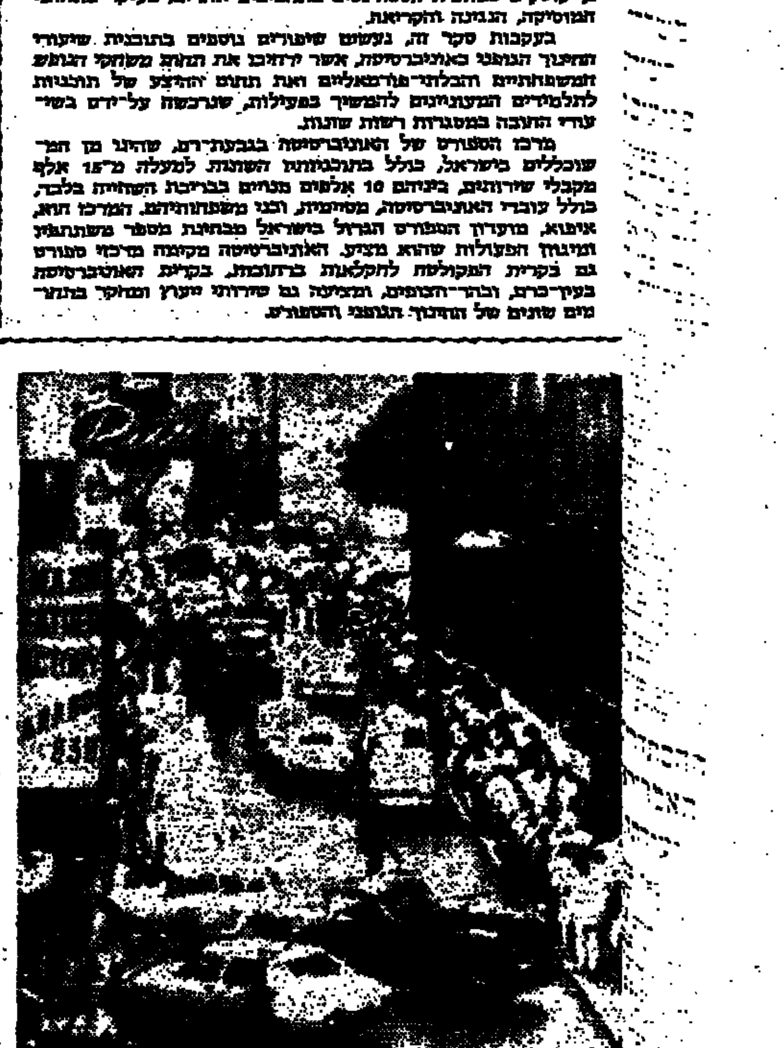

מלחים של הצי באורוגוואי חסמו את רחובות מונטיווידאו לפני הוראת נשיא המדינה

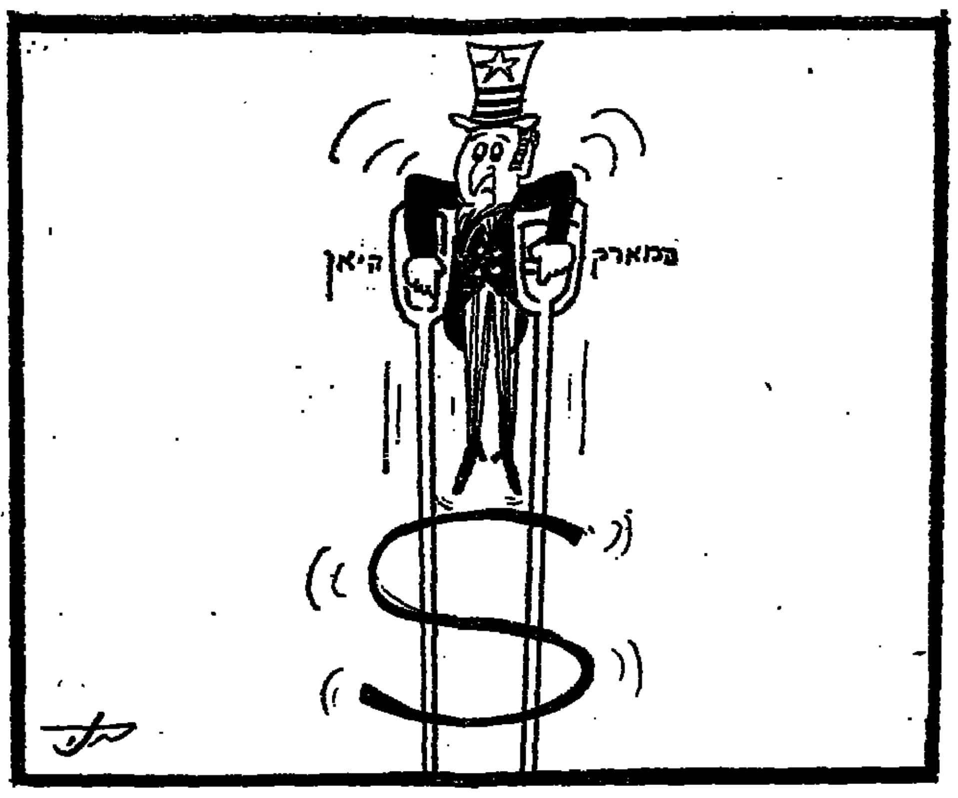

הצהרות מנוגדות — שיטה שאימצו מצרים וירדן

מאת אבינועם ספיר

הביקורים האחרונים של המלך חוסיין בארה"ב, ושל האפז איסמעיל בבירות המערב, הדגישו את המדיניות הדו־פרצופית שנוקטים מדינות ערב באחרונה. מצד אחד מצהירים על רצונם בשלום באיזור, ואילו מעשיהם והצהרותיהם בפני עמם, משכנעים כל צופה מבחוץ, כי אכן נוקטים במדיניות נוקשה המונעת כל שלום באיזור.

חוסיין מצהיר לעתונות האמריקאנית כי מוכן הוא לגלות גמישות בדברים על בעית המקומות הקדושים באחד כי היו מגעים בין ירדן לבין ישראל בשאלה הנוגעים להסדר בין שתי המדינות. לדבריו „היה זה סי־

חוסיין — חזונים והצהרות נוגדות

התיישבות על ירושלים. שהוא מוכן להסדר נפרד עם ישראל, שאף יקיים את ההסדר החלקי בין מצרים וישראל. הסדר שחוסיין מפחד שיכציה את המצב הקיים בגדה המערבית. חוסיין מצהיר שהוא מוכן לנישה עם מנהיגי ישראל על כל הבעיות השנויות במחלוקת. הוא אף דרך אילמלא מילאנו את הובטנו ד־אילמלא בירדנו עם ישראל מה הם התנאים שלה להסדר".

אולם הצהרות אלו הינן מסוכנות לכל מנהיג ערבי, מה עוד שזה עתה יצא מבדידותו המדינית בעולם הערבי. חוסיין אף הותקף ע"י אמצעי התקשורת הערבים כמנסה להציג את עצמו כנציג העולם הערבי. תואר שאינו מגיע לו. אין זה פלא אם כן שחוסיין הסתייג מהצהרות שהובאו בשמו וטען כי „העיתונים שפירסמו את הדברים הקהמשו בגיסות לא מדויק, או שפירשו את דברי לא נכונה". בראיון טלוויזיוני לעמו, הצהיר חוסיין כי מוכן לוויתורים טריטוריאליים קטנים תמורת משמעות, בניגוד להצהרתו הקודמת, „להסתפק בריבונות על הרובע הערבי והמקומות הקדושים לאיסלאם שבירושלים.

מדיניות זו, של הצהרות ומעשים המנוגדים זה את זה, אינה „המצאתו" של חוסיין. נוקט אותה גם הנשיא המצרי, אנואר סאדאת במגעיו עם הסובייטים, האמריקאים וחבריו לפדרציה הערבית המשולשת — סוריה ולוב.

לפני ששלח את האפז איסמעיל, יועצו לענייני ביטחון לאומי, הופיע סאדאת בפני „מועצת האומה" המצרית, בנאום שבא להבהיר לרוסים כי יחסים טובים עם בריה"מ אין משמעותם „גריעה" לקומוניסטים במצרים. בנאומו יצא סאדאת בחריפות נגד מה שכינה כ„שמאל ההרפתקני". לדבריו לא יאפשר קיטוב בקרב הנוער המצרי בין „השמאל ההרפתקני" ו„הימין הריאקציוני".

מסע הדתות

סאדאת לא הסתפק בדיבורים. בשבוע שעבר החל מסע הדתות בקרב בעלי המקצועות החופשיים במצרים, מבין אלו שניסו להביע ביקורת על מדיניות המשטר נגד הסטודנטים, שיותר ממאה מהם עדיין עצורים, בהדחות אלו סולקו רבים הנחשבים כשמאליים ובכך העניק סאדאת גוון „אנטי שמאלני" למדיניות היד החזקה שלו.

האפז איסמעיל יצא למוסקבה ואמצעי התקשורת הערביים מעניקים מקום מכובד לביקור ראשון של מדינאי בבירה הסובייטית מזה זמן רב. אמצעי התקשורת בארצות ערב העלימו את העובדה שמוסקבה מוכנה כיום לקבל רק מדינאים מצריים מדרג שני ושלישי ואינם מעוניינים בעת בוועידת פיסגה סובייטית־מצרית שלעריכתה קרא סאדאת עוד לפני זמן רב.

עם סיום הביקור, הבליטו עיתוני קהיר כי שופרו יחסי מוסקבה־קהיר לאחר שיחותיו הממושכות של האפז איסמעיל עם ליאוניד ברז'נייב וגרומיקו. הם התעלמו מהעובדה שמוסקבה הדגישה כי לא שונתה עמדתה ביחס לישראל. המצרים רואים בכך ניצחון מדיני אולם למעשה יש בכך סירוב סובייטי לבקשות מצרים לספק נשק חדיש התקפי לצבא המצרי.

אמנם מקורות באמצעי מזהירים מפני תוצאות המשלחת הצבאית הסובייטית השוהה במצרים. לדברי מקורות אלו מנהלות מצרים ובריה"מ משא ומתן על עיסקה נשק חדשה, אולם דעת כל המשקיפים היא שבשיחותיו של האפז איסמעיל במוסקבה הובהר למצרים כי מוסקבה מוכנה לכל היותר לחדש אספקת חלפים שוטפת לצבא. אספקה שעוכבה בעיקבות גירוש המומחים הסובייטים ממצרים.

תדמית של „בלתי מזוהה"

מה שמפריע לשיפור היחסים הסובייטים־מצרים, הוא רצונה של מצרים לשמור על תדמית של מדינה „בלתי מזוהה". הסובייטים מעוניינים בחידוש היחסים הטובים עם המצרים לפי תנאי חוזה הידידות ל־15 השנה, חוזה המגביל במידה רבה את יכולת התמרון של מצרים. שר החוץ המצרי, מוחמד חסן אלזיאת, הצהיר בראיון לעיתון האיטלקי „לה סטמפה" כי „מצרים התנגדה ולחמה במשך מאות שנים נגד כיבוש זר. מצרים נעשתה ותישאר מדינה בלתי מזדהה".

מוסקבה מסתפקת כיום בהזמנת סייד מרעי, מזכיר הוועדה המרכזית של אסי"ע, מפלגת השלטון במצרים, ואינה מוכנה לקבל את פניו של סאדאת או לשלוח מנהיג סובייטי בכיר למצרים. בהזמנת סייד מרעי מעונינת מוסקבה לשמור על יחסים תקינים עם המפלגה, שהינה מוקד כוח חשוב במצרים.

מקום נוסף שבו מדברים המצרים בשפה דו־משמעית, הוא ביחסיהם עם שותפיהם לפדרציה. שר החוץ המצרי, אלזיאת, הצהיר כי „ירושת הנשק מארה"ב לישראל משמעותה כיבוש ישראלי הממלא מקום כיבוש אמריקאני". הצהרה זו באה בעקבות הצהרותיו של נשיא לוב, מועמר קדאפי שאמר כי המוצא היחידי לפתרון הסכסוך באיזור הוא מלחמה.

מצריים שפתחו לאחרונה במיתקפה מדינית כדי להוכיח לעולם על רצונם בשלום נגררת אחר שותפותיה הקיצוניות ויוצאת בהכרזות מלחמתיות שמטרתן הרגעת השותף הקיצוני ממערב־לוב וממזרח־סוריה.

מחלוקת חריפה

במועצת נשיאות הפדרציה נתגלתה מחלוקת חריפה בין הנשיא הסורי, חאפז אסד לבין מועמר קדאפי, נשיא לוב. מחלוקת זו פרצה על רקע סירובו של המנהיג הלובי להושיט עזרה כספית לסוריה, עזרה עליה התחייב בוועידת מועצת ההגנה הערבית. קרוב לוודאי שעמם שוב לא ידעו על מחלוקת זו שכן אמצעי התקשורת הערביים יעבדו על „אחוות שלום וידידות בין המנהיגים".

המצב הנוכחי, של לא־שלום ולא־מלחמה, מכתיב למנהיגי ארצות ערב, יותר מתמיד, להשתמש במדיניות זו של הצהרות סותרות, מעשים סותרים והצהרות סותרות את מעשיהם.

אורחים בישראל
האיש שייסד את „חוג עקיבא" ליד בני־עקיבא בארצות־הברית

במסדרונות „בנייני האומה" בירושלים נראה בשבוע האחרון ר' ישעיהו (צ'ארלס ביק) מראשי התנועה בארה"ב, כשהוא מלא פעילות. ר' ישעיהו ביק הוא דמות ידועה בארה"ב, מתבלט בעסקי צבור רבים ופעיל בעניני מילווה הפיתוח המגבית.

נולד לפני 60 שנה במז'יבוז', עירו של בעש"ט, אך לא למשפחה של חסידים אלא למשפחה של מתנגדים המתייחסת לר' יעקב עמדין. אביו היה רב במז'יבוז'. בגיל צעיר היגר עם הוריו לארה"ב, למד בישיבת ר' יצחק אלחנן, אח"כ באוניברסיטה, שם קיבל את התואר של רואה חשבון מוסמך. מקצוע בו הוא עוסק עד היום.

כיצד הגיע צ'ארלס ביק לעסקי התנועה בארה"ב? מסתבר שתחילה בא לו עיסוק זה בשל פעילותו במועדון של תלמידי ישיבה בניו יורק. אחר כך חיפש המועדון שלט טוב יותר ומצא את צעירי מזרחי. חבורה זו של צעירים, ובתוכה ביק, הצטרפה למזרחי הצעיר. זה היה בסוף 1932. שנה לאחר מכן התקיימה הועידה הראשונה של צעירי מזרחי שבה החליפו את השם להפועל המזרחי. מאז שימש ביק בתפקידים שונים: יו"ר הפועל המזרחי בארה"ב, נשיא, גזבר. כיום הוא מכהן רק כחבר הוועד הפועל של התנועה הממוזגת. ביק התנגד למיזוג המזרחי והפוה"מ בארה"ב ועיכב את המיזוג במשך 5 שנים, על אף הלחץ שהופעל עליו. ההתנגדות היתה אידיאולוגית. בארה"ב היה הבדל גדול בין אנשי המזרחי והפוה"מ. אין הוא בטוח עד היום שאמנם היה זה מעשה נכון למזג את שתי התנועות, אולם כיום אין דרך חזרה.

נוסף על תפקידיו התנועתיים שימש בתפקידים ציבוריים ציוניים. גזבר ויו"ר הדירום של התנועה הציונית שלהם בצד הקמת המדינה. יו"ר המוסד הציוני לנוער בארה"ב, שהוא מוסד עצמאי, בעל החוקים השוררים בארה"ב הנוגעים לפעילותם של גופים זרים. במשך 55 שנים שימש בתפקיד זה.

כיום מכהן הוא כיו"ר ועדת החינוך של הפדרציה הציונית בארה"ב. רק עתה נבחר גם כיו"ר הוועדה הישראלית של איחוד הקהלות האורטודוקסיות. הוא פעיל במכירת מלוה העצמאות והפיתוח והבונדס. בקהלתו נמכרו איגרות מלווה ב־300 אלף דולר.

הקים ארגון בשם „חוג עקיבא" שמטרתו היא לעזור לבני עקיבא בארה"ב. חוג זה מקיים מדי פעם ערבי עיון. בעזרת החוג נרכשה „משכה" ליד ניו יורק ובית תנועה עבור בני עקיבא בברוקלין. החוג עזר להקים סניפים חדשים. החוג קיים 10 שנים.

ר' צ'רלס ביק מגיב על הנעשה כיום בארה"ב ועל הנושאים שמעסיקים את התנועה. המחלוקת כיום בצבור הדתי היא אידיאולוגית. אלה שעומדים מאחורי הקלעים מנצלים את גדולי התורה, לא כל כך צעד נגד זה או אחר של התנועה, אלא יותר נגד הרעיון היסודי של תנועה דתית לאומית. כאן מצא בעל הרב לגבות את חובו ולחזור אל המחלוקת הישנה.

הבעיה היא שראשי התנועה לא לבשו אומץ לעמוד מול הצבור הקורא לעצמו „החרדי". מבחינה אידיאולוגית, ההגדרה בארה"ב לא הרימה ראש ולא עמדה בפרץ. לאו דווקא נגד, אלא בעריכת דו שיח, ויכוח פומבי. עלינו לומר בגלוי מה דעתנו ומהי דרכנו, גם אם זה מכאיב לאחרים. רבני התנועה אינם משיבים למשמיצים, גם אם הם הם החרדים סובבים בה. לכן נעזב הרחוב היהודי לרשות הקיצוניים.

הוועד הפועל של התנועה בארה"ב קיבל החלטה לעודד ולתמוך ברבנות הראשית בישראל מכל מתקיפה. לפי הצעתו של ר' ישעיהו ביק, קיבל הוועד הפועל החלטה לכונן וועדה של 10 איש שתכין תכנית מסודרת כיצד על התנועה לנהוג ביחסיה עם גופים אחרים. תכניה זו תהווה מדריך לכל המנהיגים. יו"ר הוועד הפועל הרב צ. רקמן ימנה את הוועדה הזו.

ו. א.

השתלבות בריטניה בשוק המשותף

מאת חיים לנגלבן

ב־3 בינואר הנפיק הדואר הבריטי סידרה של בולים, המסמלים — על ידי ציור של תשבץ צבעוני את השתלבותה של בריטניה בארצות הקהיליה האירופית או השוק האירופי המשותף, השתלבות שנכנסה לתוקפה החגיגי והרשמי ב־1 בינואר השנה.

ב־1 בינואר היתה בריטניה לחברת השוק האירופי המשותף יחד עם אירלנד ודנמרק ויתר 6 המדינות הותיקות יותר בשוק (בלגיה, צרפת, מערב־גרמניה, איטליה, לוקסמבורג והולנד). הקהיליה האירופית מורכבת עתה משלושה גופים — השוק האירופי המשותף, מועצת הפחם והפלדה והמועצה האטומית.

בקהיליה הכלכלית האירופית המורחבת, שהיא עתה הארגון הכלכלי האדיר ביותר בעולם. יש כיום 250 מליון תושבים (אין זה כולל את אותן מדינות שלהן הסדרים מיוחדים על השוק).

סידרת הבולים — אחד בערך נקוב של 3 פני ושנים של 5 פני — הם בצבעים שונים. הבול בדרג של 3 פני, עליו מודגש ה„יוניון ג'ק", — הדגל הבריטי, הוא בצבעי צהוב וכחול. ושני הבולים בערך נקוב של 5 פני, — אחד ירוק ואחד כחול, לשניהם רקע כחול בהיר. השלושה מודפסים בשיטה פוטוגרבורה אצל „האריסון ובנו" והונפקו בגליונות של 10 בולים כל אחד. גודלם 41×30 מ"מ, כשם יותר מבול רגיל כפול.

את הבולים צייר פיטר מרדוק, מנהל חברה לציור גראפי־אמנותי. זה הבול הראשון שהוא מצייר בשביל משרד הדואר הבריטי, ולדבריו ביקש להביע בציור הבול את היחסים ההדוקים וההשתלבות של בריטניה בין חברות השוק האירופי. ביום הופעת הבול הונפקה מעטפה „היום הראשון" עם חותמת דואר מיוחדת.

בול זכרון ללינדון ג'ונסון

הבול אמור להופיע ב־27 באוגוסט הבא, ביום הולדתו ה־65 של ג'ונסון. העיר, בה תופיע מעטפה „היום הראשון", עדיין אינה ידועה. אך כנראה תהיה זאת אוסטין, טכסס.

שירות הדואר של ארצות הברית, נהג להנפיק בולי זכרון למות נשיאים. הבול לזכרו של לינדון ב. ג'ונסון, יופיע כשלושה חדשים בלבד לאחר הופעת הבול לזכרו של הנשיא הארי ס. טרומאן, שנפטר בדצמבר 1972.

קטלוג חדש לבולי או"ם

שירותי הדואר של האו"ם, מדפיסים כעת קטלוג חדש לבולי או"ם, הסוקר את כל הבולים החל משנת 1961 ועד סוף שנת 1972. הקטלוג מביא בנפרד את ההנפקות של דואר או"ם בניו־יורק ובנפרד את ההוצאות של שירותי הדואר בג'נבה. מחיר הקטלוג הוא 50 סנט ואפשר לקבלו בסוכנות הדואר של האו"ם בארץ, נוה מונסון. הסוכנות הרשמית של בולי או"ם, בניהולה על ידי הגברת וינרב, המספקת את הבולים במחיר הרשמי לפי 4.20 ל"י הדולאר.

חוקרי הקוטב

בטריטוריה הבריטית האנטארקטית, יוצאו אור ב־14 בפברואר ש.ז., סידרת בולי דואר בת 15 ערכים נקובים המעלים עליהם

פינת הבול

דיוקנאות חוקרים שעשו בקוטב הדרומי במרוצת השנים. 13 בולים מראים חוקרים שהגיעו לקוטב הדרומי בספינות ואילו שניים הנותרים מראים חוקרים שהגיעו במטוסים.

נציגים אזוריים ל„ירושלים 73"

מארגני התערוכה „ירושלים 73" קבעו את נציגיהם בארץ. נקבעו שישה נציגים ולכל אחד נקבע איזור פעולה. אספנים בכל הארץ יוכלו לפנות בעניני התערוכה לנציגים השונים בהתאם למקום מגוריהם. רשימת הנציגים ששוחררה לפרסום: מרדכי מנדק — בעלה החמישה. תחום פעולתו — ירושלים והסביבה; מיכאל צ'סלר — תל־אביב, סינקין 44 — תל־אביב והסביבה עד רחלה בדרום. הרצליה בצפון ופתח תקוה במזרח. הפשנים — ת.ד. 4035 חיפה. — זוכרון יעקב צפונה, כולל חיפה. ליאון ילוחס ת.ד. 2005, נתניה — עד חדרה כולל נהריה. י"ד חנה והסביבה. ייזר יואלאר — רחובות שדר' חן 33 — שטח הפעולה: באר שבע, רמלה, לוד. נס ציונה רחובות והדרום; ש' שלמוני — אהרוני ב"ך 13, ראשון לציון — אשדוד, אשקלון, קריית גת, משקי הנגב וראשון לציון. אצל הנ"ל אפשר יהיה להשיג טופסי הרשמה לתערוכה ותיתכן גם פניה ישירה להנהלת התערוכה מר ניר, תל אביב, ת.ד. 2896.

מכתבים למערכת

עירוב בירושלים

בעתונכם נמתחה בקורת על עניני העירוב בעיר זו שלא סודר ושלא פרסמו על ניתוקו לפני כניסת השבת פ' בשלח י"ו בשבט תשל"ג.

לתושבי העיר ובכללם למבקר הנכבד הנ"ל, חסרים פרטים על העירוב בכלל ועל המקרה הספציפי הזה ולכן אין לנו כל תרעומת על טענותיהם ואנו מעריכים אותם כי האנשים הללו איכפת להם ענייני הדת ואינם מוותרים על שום סטיה ואינם עוברים לסדר היום.

אולם חובה עלינו להציג לפני תושבינו את האנשים המטפלים בענין העירוב למען ידעו כי המדובר הוא באנשים יראים ויר"ש שלא נחשדו לעשות מלאכתם רמיה ובפרט במה שנוגע לאיסור של טלטול בשבת. העובדה שזה קרה פעם אחת במשך כמה שנים, מצביע כבר על כך שהעירוב נמצא בידים נאמנות, והפרטים דלהלן לומדים שנאמנות זו בלתי מעורערת.

כפות העירובין שלנו משתרעת על שטח כ־40 קי"מ המקיפה כיום את העיר כולה, המונה כרבע מיליון נפש כיי, ביניהם מספר לא מבוטל של ילדים המהווים הסודה תמידית לעירוב כתוצאה של משחקים ונגיעות, נוסף לאלו ישנה סיבה דווקא בשמחה שבגללה יש להעתיק ולהתקין את העירוב בכל פרק זמן קצר והיא הבניה הרצופה והרחוקה שירושלים מתפשטת בדרום ובצפון, גם כלי הבניה, הטרקטורים והבונות הכבאי שנמצאים על יד הבניה מהווים הפרעה לקיום העירוב.

למתיחות חוטי העירוב משתמשים בכלים מיוחדים כי עובי החוטים מקשים על מתיחתם ולפעמים יש צורך לבודדים שלא יתקלו במתח חשמל הצוברים בשטח סביבות העיר. רוחות הסערה וירידת השלג גרמו להפסקה רבה של העירוב בכל חלקי העיר, ועד יום ד' שבוע הנ"ל לא יכלו לגשת לתקנו כי גם בהפסקה השלג עוד נשארו ארזים רבים שנהערערו מהשלג ונפלו על חוטי העירוב. בגלל היקף העבודה עבדו קבוצות פועלים שקבלו על עצמן לפי תחשיב שיסיימו את העבודה עד לכניסת השבת, ואמנם עמדו כל הזמן בקשר עם האנשים שהבטיחו שזה יתוקן כליל. אולם לרגלי סיבות המגויות לעיל, התגלה סמוך לכניסת השבת קלקול נוסף שלא יכלו להתגבר עליו, כשנודע הדבר התחלנו עד כמה שהזמן עמד לרשותנו, לטלפן לרבני השכונות ולעסקנים להודיע להם ועל ידם לצבור הרחב שהעירוב לא תוקן והוצאה בשבת זו אסורה. היו כאלה שמלו קשה שהדברים יגיעו לידיעת הרבים ויש שחשבו שמוטב לא להודיע.

כמו־כן ניסו להתקשר עם מחלקת החדשות ב„קול ישראל" אולם לדאבוננו הגדול לא נמצא האיש המוסמך לטפל בעיינים אלה.

על אף ידיעתנו על הפרטים האמורים הוזמנו האנשים לפנינו לבירור וכן לבירור נוסף לפני הרב על מנת להבטיח שלעתיד ילמדו לקח מן העבר.

גת זבולוני
דובר המועצה הדתית ירושלים

מלחמות ישראל בזמן השופטים לא היו מלחמות השמד, כי אלו שהתגברו עליהן לא השמידום. רק לחצו על ישראל.

מלחמת ישראל עכשיו היא מלחמה לחיים ולמות ח"ו, שאפילו „חתן מחדרו, וכלה מחופתה יוצאין למלחמה זו".

ואלו שנאחזים בפסוק שבתהילים „אל תגעו במשיחי" יודעים די טוב ששמה לא מדובר כלל וכלל אודות בני־תורה — ולעומת זאת נאמר בתהילים בפרק קמ"ד „לדוד, חי ה' וברוך צורי, המלמד ידי לקרב, ואצבעותי למלחמה".

המדובר הוא רק לאמנם בבקץ כמה חודשים, ואחרי כן ישובו בלימודיהם, אבל לבילהאים, ולמקרה מלחמה ח"ו כולם יוצאים, כי דבר הוא לא יותר אדום מדם בני ישראל אחרים, כי במלחמה זו אין יודעים כמה נחוץ בכדי לדחות את האויב מלהשמידנו.

כי אז נחוץ לפעמים לגייס את כל כח האדם (ואפילו בהו"ל), שיש באפשרותינו — ככה אומר ההגיון הפשוט ביותר, וככה אומרת התורה, אם רק לא רוצים לסלפה.

י. מ. קדרב
בני־ברק

„השולחן של אבא ואמא"

רגיל אני תמיד לקרוא בתשומה את מאמריו המכובדים של ד"ר ש. ז. שרגאי הייו בתוך הערכה וחשיבה רבה, והמאמר שקראתי לאחרונה (בעש"ק פר"מ) תחת הכותרת „השלחן של אבא ואמא" ממש „מתוק לנפש ומרפא לעצם" וע"ז נאמר „כל מן דין שמכין לנא".

הייתי מציע רצוי הדבר מאד מאד שהמאמר יופץ וישלח לכל ראשי בי"ש, שרים, ובראשם שר החינוך, חברי כנסת, מורים, מחנכים, קבוצים, עירות, וכו' וכו', אולי תהא שעת רצון, „ואתערותא דלתתא עביד אתערותא דלעילא".

הרב משה מיבזן
רב העיר — קרית אתא

יום עיון לבעיות השואה

בגליון י"ב בשבט (15.1.73) של עיתונכם הנכבד, פרסמתם כתבה בכותרת: „יום עיון לבעיות השואה נערך ע"י הרבנות הצבאית" ובכתבה מצוין כי „המשתתפים סיירו במוסדות „יד־ושם".

אני תמה.

א. ביד־ושם נערכים ימי עיון רבים, ואחד מהם הוא זה שנערך ביוזמת יד־ושם לסגל הבכיר של הרבנות הצבאית, במסגרת פעולות אלה.

ב. יום העיון נערך אמנם ביד־ושם, כפי שאתם כותבים, אך משום מה לא הוזכר כלל כי יום העיון התקיים ביד־ושם, הר הזכרון.

בנימין ערמון
מנהל מדור ההדרכה וההסברה

הרבי לא החזיר ביקור לנשיא

רבות נכתב ורבים הרעישו וסערו על ביקורו של כבוד נשיא מדינת ישראל זלמן שז"ר, אצל האדמו"ר מלובאוויטש שליט"א ולא להיפך. על אף שנשיאנו החביב מחל על כבודו, הרי רבים מאוהדי ישראל האמינים חושבים אחרת.

בעולם הרבני בכל תפוצות ישראל היה אמנם מקובל כי רב או אדמו"ר הגדול מבגדולים, שבא לעיר אחרת, עשה קודם ביקור־נימוסין אצל ה„מרא־דאתרא", אך נכון גם, כי רב העיר החזיר ביקור לאורח. ואת מכבדי אכבד...

בביקורו האחרון של נשיא ישראל בארצות הברית, נשאר הנשיא, בפקודת הרופאים, שלושה ימים בוואשינגטון לשם מנוחה מוחלטת. רבים חשבו ואף היו בטוחים, כי האדמו"ר מלובאוויץ יתחשב הפעם בפקודת הרופאים ובמאבק הפיזי של הנשיא ויחזיר לפחות ביקור אחד ויחידי לנשיא, הכורת כמה וכמה ביקוריו של הנשיא אצלו. אך גם הפעם הוא אכזבנו מאד.

אלכסנדר ברקאי

תגובה לתגובה

ביום כ"ו שבט קראנו במדור 'אגבי' תגובה על הסכמות כנגד „החרדים יותר" על הנוער שלנו ובפרט נגד סטודנטים ב„בר־אילן". מסכים אני לרוב דברי הכותב. ברם צריך להיות אובייקטיבי בכמה דברים שהכותב נגד הנ"ל. אינני סובר כי מי שמבררני יהודי בחוסר אהבה לנוער שלנו. אך בכל זאת לא אתעוטד בגלל אהבתי זאת. ישנם דברים המתפרסמים בשם „בר־אילן" המונעים מאד בטעם הטוב ולעצ"ב בדת. לא אוכל להעלים בפני מיטב אבזכתי בקראי ב„קמפוס" הכותפים ב„מעריב" „אחרי כנו" כפי כותרים והרצים, המוצגים ברגשותי. כבר הצעתי לכמה כרצים בכללה ונעניתי: „אני לא מסתפק בזה ואף לא קורא את החיבור".

אי לכך אין להסתפק רק בהגנה סוטלית על הנוער שלנו, אלא גם להעיר לו את הדרוש לו. כי כמיני יכול להעיד על ההתקדמות הרבה שחלה בארגון בנ"ע הדתה לבוגרי הישיבות שלנו. אף הבנות שהתנכו במוסדותינו העל־יסודיים מוסיפות חן לארגון שלנו. על כן לא נגרע להוקיע ברבים ואף בבאמונו את הדרוש לנו. רצוי היה לעצור את הנבהר לעתון המילוני לפני שהובא לדפוס, כי כבוד ציבורנו יקר מפרסום הלכה בוצלחה יותר או פחות. בל ישכחו הסטודנטים כי לא כל תגובה ספונטאנית מוצלחה וקולעת מפי מרצה או סטודנט בשעת מצבה בין כותלי המכללה ראויה להדפסה. כאשר קוראים אני לפעמים הערות הגובלות בניבול פה אין לנו אלא להשתומם ולהצטער. על כן נחהור דרכינו, לא מפני שמלעיזים כלידה כגון אלה שהוקיע הכותב כצנו פה שסטענו, אלא מפני שגם אנשי שלומנו הבאים בנועם שלנו, כבונו, נפגשים לצהים בהראש בירדיה ופרודביים בסגם סטודנטים במוסד שלנו. יתקבלו דברי כדברי הערה כבנו של אוהד ויגמו לבדיקה ולהתיוות המצב, יהודה זה שבר.

רפאל יצחק א. לנצה
פתח־תקוה

הצד הטורקי והצד הישראלי

בקשר לידיעה על תקריה בין ראשי ערים בטורקיה לבין ראש עיריית באר־שבע („הצופה" ביום 24.1.73), הריני להעמיד דברים על דיוקם.

א. ראשי הערים בטורקיה היו אורחי מרכז השלטון המקומי ולא משרד החוץ כפי שפורסם.

ב. מר נאווי נפגש עם ראשי הערים בטורקיה בהתאם לתכניה, ביום שני, 22.1.1973, ואירח אותם לארוחת ערב בגלין „נאות המדבר".

ג. ביום שלישי, 23.1.1973 — קיימו האורחים סיור בבאר־שבע ובליבוהוי־לה לא תוכנן הסיור בעיר עם ראש העיריה.

השתואי שכה פרוח לבדוק את הנושא מצד הטורקי. טוב היה ציטה אילו היה בודק את הנושא גם מהצד הישראלי ואז לא היו מיבזיבים וצדבות מאיזהו צד.

יצחק שולמן
דובר ומנהל מח' יחסי ציבור
מרכז השלטון המקומי

صكنا من الاهل

صكنا من الاصل

בשדה חינוך

לימוד ההיסטוריה היהודית בבית־הספר

מאת י. אריאל

ח"כ הרב"צ נריה היטיב לעשות, בהציעו בוועדת החינוך של הכנסת, להרחיב את שעות לימודי ההיסטוריה היהודית לתקופותיה, תוך הבלטת החיים הפנימיים של קהילות ישראל על העושר הרוחני והנפשי שהיה אצור בהן. המצוי בחינוך העיוני וכן ביסודי, יודע את התסבוכת שבבעיות לימוד ההיסטוריה היהודית ובבדי למצוא את הדרך הנאותה לפתרון הבעיה, חייבים לדעת את כל צדדי העניין וקשייו.

הבוגרים יודעים שבביה"ס היסודי בכל שמונה כתות מלמדים היסטוריה בכיתות ז', ו', ח' ומתחילים בתקופת בית שני ו"אריכים" להגיע עד ימינו לבב, היינו עד מלחמת הקוממיות וכינון ממשלת ישראל בארץ.

על השקפה אי שלוש השעות הנדרשות להיסטוריה כללית ויהודית בשבוע, אינן מספיקות להקיף כמה אלפי שנים של תולדות העמים (מהר דליב ביוון העתיקה) והתולדות עם ישראל בתקופת בית שני (כי בלכים א' זבי לימודים בקיצורי הביר) עד הפגה עצמאות ישראל. לרוב, ב־האבאים רבים וגיעתה לא כעטה בגיע הגורה בדורים האחרון לתקופה האחרונה וואצ הבנים האחרונות כ־בניפת ההשכלה החסידות עד חיבת ציון והציונות המדינית, אל התקופה החשובה ביותר הצריכה לצבע פני הילד והשקפת עולמו. חומר רב זה של זרמי המחשבה והצרות שעברו על היהדות בכל רחבי העולם, נבלע נלמד רק בשבועות האחרונים כאשר התלמידים כבר קיבלו את ציוניהם ופניהם לביה"ס התיכון ואין בתענוגים ביותר בלימודים בכלל ובהיסטוריה בפרט...

יותר בהיסטוריה הכללית

אגב, יש לציין בצער, שרוב ה־מורים עוסקים יותר בהיסטוריה כללית כי רוב הספרים הם בהכוונת זאת ומכלל־א יוצא שהתלמידים מסיימים במטען היסטורי מעט ואין ביסוסם בערכי היהדות וברעיונות שהעסיקו את העולם היהודי במאתים שלוש מאות השנים האחרונות.

בביה"ס התיכון, שוב מתחיל אותו הסיבוב: מתקופת יוון או עוד לפניה עד מלחמת העולם השניה ב־היסטוריה הכללית ומראשית האומה ופה לרוב מתחילים בתחילה ימי אברהם אבינו (ע"ה) עד ימינו ב־תולדות ישראל... ואותו דבר יקרה שגם בהיסטוריה כללית וגם בתולדות ישראל התקופה המקרבת למציאותנו כיום, "נחטפת" ונלמדת בחפזון ללא יסודיות ולפתיב אין המורה מספיק להגיע אלא עד תקופה החסידות ו־הציונות...

הסקרים שנערכו בשנים האחרונות על מטען הידיעה של מסיימי בתיה"ס התיכוניים הוכיחו את בורות התלמידים בבארציות ובאישים של מאתים השנים האחרונות (לפעמים גם בתקופה שלאחר המהפכה הצרפ־תית היו הידיעות קלושות ביותר).

כפילות, אך לא יסודיה. ראינו אפוא שהכפילות והחומר הרב הוא בעוכרי המקצוע החשוב הזה: "זכור ימות עולם בינו שנות דור ודור". אינו יכול לדעת ולזכור את כל ימות עולם ומוטב שנשיג את "בינו שנות דור ודור".

תודעה יהודית

יזכר לטוב שר החינוך המנוח זלמן ארן, הוא שעמד על הבעיה הזאת והציע להוסיף שעה בשבוע בכתות ט' וי' ללימוד התקופה הא־חרונה במטרה להעמיק את התודעה היהודית וההכרה הלאומית והציונית בין תלמידי הכתות האחרונות ט' וי' לכתך יכירו וידעו כל התלמידים, לרבות את אלו העוזבים את התיכון כעבור שנה או שנתיים, את תולדות עמם בתקופה שלפני התגשמות הצ־יונות בארץ. המורים נדרשו להעמיק וללמד בנחת ולא בחפזון את הזרמים הרעיוניים וההנועות הלאומיות ב־יהדות הגולה וצ"ל לבסס השקפת עולם יהודית מבוססת על ערכי ה־יהדות המקורית.

באחת הפגישות האחרונות עם מפקחי החינוך התיכון־מקצועי ביקש השר את המפקחים להשגיח על "התודעה היהודית" שלא תקופח ב־שעה זו (וכן ביותר המקצועות היהו־דיים) ואף ציין שחשוב שידעו תלמי־דים מה זה "משניות" ו"רמב"ם" וש־יראו בעיניהם הספרים עצמם ושיתרו בזכרונם הערכים המקוריים הגנוזים בספרים הללו. הוא הדגיש שדווקא בבי"ס המקצועיים העוסקים בלימוד המקצוע שוכחים את העיקר, את ה־תודעה היהודית ולפתח המקצועיים "הצב הארצות" רובצת (בערך ביסוד של השר המנוח).

מובן שאותו דבר נדרש מבתי הספר התיכוניים ואף הוכנו תכניות מפורטות לתקופה אחרונה זו.

הקשיים במימוש השינוי הזה, היו רבים: א. כיצד אפשר ללמד בעת ובעונה אחת שתי תקופות. תקופת ראשית האומה והתקופה האחרונה. התלמידים לא יתפסו כראוי את ה־חומר. הצעה זו תוסיף ותכביד על המשימה של הקניית הערכים ההיס־טוריים של העם ורק יבלבל יותר את ביהות התלמידים.

ב) שעה נוספת להיסטוריה זי"א על שעות הלימודים של התלמיד הכביד עוד יותר את "כושר ההספק" של התלמיד, שהוא בלאו הכי עמוס בהרבה שעות לימודים בכתה וב־שיעורי בית שעליו לחזור בבואו מביה"ס הביתה. מתי יקרא ספרות ה־חביבה עליו ומתי יעסוק בספורט ומתי ישחק, והלא צעיר הוא?...

וההוצאה היתה ביחוד במקצועיים ריכלנה בהוצאה לפועל של ההוראה הזאת.

בתי ספר הפרטיים אף הרגישו את ההוצאה הנוספת ואף המחסור ב־מורים ובספרים המתאימים.

הקלה מסויימת תהיה בבתי הספר התיכוניים שחטיבת הביניים, אצלם, כי הכפילות בלימוד ההיסטוריה תבוטל ובכתה ז' (או א' של חטיבת הביניים) יתחילו בלימוד ההיסטוריה היהודית ושוב לא יחזרו על החומר בכתה ט' (ג' בחטיבת הביניים).

אין ספק שכאן ישנה תרופה לחלק של הבעיה אך לא לעיקרה — מתי ילמדו את התקופה האחרונה החשו־בה ביותר להבנת מצבו הלאומי, ה־דתי והחופשי של היהודי בן זמננו.

כן, עלי להוסיף כי בעיה "השעה הנוספת" ובאיזו כתה יילמד החומר הנ"ל היא קשה ביותר בישיבות ה־תיכוניות ובבתי הספר התיכוניים ש־מספר שעות הלימודים אצלם הוא גדול בהרבה מבתי הספר הכלליים.

לא עברנו על הדרכים הבדוקות לפתרון הבעיה של לימוד ההיסטוריה היהודית בבתי הספר, ציינו רק חלק מהקשיים ושוב יהא אם המורים ה־מלמדים היסטוריה וכן המנהלים ילבנו הבעיה לכל פרטיה וממילא תימצא הדרך לפתרונה. אף שאלת הספרים המתאימים היא חשובה ויש לתת את הדעת עליה. ולא פחות מזה הכשרת מורים טובים (מהכוללים?).

הוגשה שאילתא בנושא הקמת מרכזי נוער לבתי־ספר דתיים

משרד־החינוך עוסק בהקמת מרכ־זים לנוער, בעיקרם לצרכי החינוך הבלתי פורמלי של ילדי בתיה"ס אחרי־הצהריים. המשרד מתעסק עד עתה בלא להקים מרכזים כיוזמים עבור בתיה"ס הדתיים וברור כי הקלות הרבה בפיית לחינוך הדתי. שפה שבונים בביה"ס לפני הצהרים, יהי־רם במרכז הספורט וכו' אחרי־הצה־רים ע"י המדריכים הלא־דתיים.

מה שנעשה בעיירה שלומי — זו דוגמא למה שעתיד להיעשות במקו־מות אחרים.

חה"כ הרמ"צ נריה הגיש איפוא את השאילתא דלקמן לשר החינוך והתרבות: —

בעיירה שלומי הולכת ומסתיימת בניית המבנה למרכז־לתרבות־נוער־וספורט. המועצה המקומית אישרה הקמת אגודה עם הנהלה בת 12 איש שתפעיל ותנהל את המרכז.

, ההנהלה מורכבת מ־4 נציגי ה־רשות המקומית, 4 נציגי משרד ה־חינוך, 4 נציגי ההסתדרות. נציגי ההורים של ביה"ס הממ"ד ע"ש הרב מימון שבעיירה, בו לומדים כ־72% מכלל תלמידי הישוב — טוענים שמבין חברי ההנהלה יש רק איש דתי אחד (כל היתר לא שולחים ילדיהם לבתיה"ס הממ"ד). כן טוע־נים הם שנתנם כבר הסכם עבודה עם מנהל למרכז שאינו שומר תורה ומצוות. הם חרדים שמרכז אשר יפעל תחת הנהלה כזאת יביא את ילדיהם להפקרת הערכים הקדושים אשר אותם ספגו בביה"ס ובבית.

אודה לכב' השר אם ישיבני:

1. האם לפי הנחיות משרדך אל החברה (הממשלתית) להרבות נוער וספורט בע"מ, המקימה מרכזים אלה, או לפי הנחיות מועצת המנהלים של החברה עצמה שהיא בפיקוח משרדך אין להתחשב בהרכב אוכלוסית ה־תלמידים במקום, ולפי זה אין להת־נות עם הרשות המקומית את הרכב ההנהלה?

2. האם חברה או גוף ציבורי כגון ההסתדרות, יש לה הזכות להיות שותפה בהנהלת מרכז כזה, והאם אין לשמור על ממלכתיות החינוך אשר אותו מכמנת הממשלה?

3. מה בדעת כבוד השר לעשות כדי שההנהלה במרכז הנ"ל ורוח הפעילות בו יתאימו לדרישות החי־נוך הדתי, כפי שדורשים זאת בצדק רוב רובם של ההורים אשר בעיירה?

ימי עיון לשליחים מורים באירופה נערך בפאריס

3 ימי עיון למורים שליחי המחלקה לחינוך תורני בגולה של ההסתדרות הציונית העולמית נערכו במרכז "אביבים" שליד פריז בהשתתפות הר"ר חיים חמיאל, מנהל המחלקה.

באירופה פועלים 35 מורים ומחנ־כים שנשלחו על ידי המחלקה לחינוך תורני ל־15 מרכזים. יותר מחמישים ברית המחלקה ובתוכן שתי ישיבות תיכוניות. וכן נמצאים בפיקוחה של המחלקה כמאת תמידים שבהם ניתן חינוך יהודי הלקי ומוריהם מודרכים על־ידי שליחי המחלקה.

במרכז הדיון בימי העיון עמדו בעיות החינוך וההוראה בביה"ס ה־יסודי, התיכון והת"ת — תכנית ה־לימודים, ספרי הלימוד, שיתוף ה־הורים ודרכי ההשתלמות תוך כדי עבודה.

המורים שהשתתפו בדיון סקרו את פעולתם. הודגש הצורך להשקיע יו־תר מאמצים בחינוך ההורים, בקי־רובם לתוכן הניתן במוסד החינוכי היהודי והובעה המשאלה להגדלת מספר המשתלמים מאירופה באולפ־נים ובסמינרים הנערכים בארץ.

200 מורים מישראל פועלים ב־23 ארצות

200 מורים־שליחים בתפקידי הוראה, הדרכה וייעוץ פועלים השנה בתפוצות הגולה. על כך נמסר על־ידי המחלקה לחינוך ותרבות בגולה של ההסתדרות הציונית העולמית.

השנה הורחבו הקשרים, הפעולות המשותפות וביצוע תכניות חינוכיות חדשות עם שורה של גופים עולמיים יהודיים, קהילות ופדרציות ציוניות בעולם.

ישנה דרישה מצד הקהילות היהו־דיות להרחבת הפעולות והידוק ה־קשרים, אולם מגבלות תקציביות מעכבות הרחבת הפעולות.

בתוקף הסכם שנחתם בין ממשלת ישראל וההסתדרות הציונית העולמית הורחב שיתוף הפעולה בין משרד החינוך והתרבות לבין המחלקה לחי־נוך ותרבות בגולה. השנה שופרו דרכי גיוסם של מורים־שליחים והע־מקת הדרכתם על־ידי הקמת וע־דה מורים־שליחים בשיתוף עם מש־רד החינוך והתרבות. 130 מורים ומנהלים מועמדים לשליחות מש־תתפים בהשתלמות בת שנה שתכ־שיר אותם לשליחות בתפוצות.

במסגרת הפעולה להנחלת הלשון למבוגרים בגולה לומדים באולפנים לעברית מטעם המחלקה למעלה מ־14,000 איש ב־1,036 כיתות ובהדר־כתם של 534 מורים. המחלקה הכ־ניסה חומר לימוד ראשון ויחידי בעולם, המבוסס על "קאסטות" של סרטי הקלטה של שיעורים מלאים, המאפשרים לימוד השפה בצורה מהירה.

השנה השתתפו בסמינרים השנ־תיים בישראל 269 מורים ומחנכים מקהילות יהודיות בעולם.

מדור לסטודנט עולה הוקם בתל־אביב

מאת יהודה גלייטמן

אחוז הכשלונות הגבוה ב־לימודים שנתגלה אצל סטודנ־טים עולים (הממוצע — 90 אחוז ובחוגים מסויימים — 100 אחוז) הביא את דיקאן הסטודנטים באוניברסיטת תל אביב, ד"ר דוד ליבאי, להקים מדור לסטודנט העולה בדיקא־נאט הסטודנטים.

את הצעתו בדבר המדור שיסייע לקליטה אקדמית ותרבותית של עולים הגיש ד"ר ליבאי להועדה המרכזת של סינאט האוניברסיטה עוד בחודש דצמבר 1971. ההצעה אושרה במספר חודשים לאחר מכן והמדור החל לפעול בשנת הלימודים הנוכחית, כשהמרכזת שלו היא גב' רבקה קנמר.

הפעולה הראשונה של המדור הי־תה איתורם של הסטודנטים שעלו ארצה בשלוש השנים האחרונות. דבר זה נעשה בעזרת המרכז למי־דע. הסטודנטים הוזמנו לשיחה עם דיקאן הסטודנטים, נציגי מינהל ה־סטודנטים ומרצים בכירים בפקולטות השונות שהתמנו כיועצים ראשיים לסטודנטים עולים.

התברר, כי מספר הסטודנטים ה־עולים מגיע ל־848. השנה התקבלו 429 עולים ואילו מספר העולים הנמ־צאים בארץ החל משנת 1969 הוא — 419. התברר כי קשייהם של העולים מתרכזים בעיקר בעברית ובאנגלית.

לאור זאת הוחל בארגון שעורי עזר לעולים במקצועות הספציפיים בהם הם נתקשים. כעת לומדים הסטודנטים למתמטיקה, כלכלה, מדע המדינה, פיסיקה, משפטים, היסטו־ריה כללית, כימיה, פסיכולוגיה ו־רפואה את אותם מקצועות בעברית קלה.

ההדרכה נעשית עפ"י ע"י מרצים ואסיסטנטים. מלבד הטיפול בשיעורי עזר מטפל המדור לסטודנט העולה בבעיות של שפה. הבחינות לעולים וכתיבת עבודות סמינריוניות. עולים רבים, כך מסתבר, מתלוננים על העדר ספרים בשפת האם שלהם. במקרים כאלה מאפשר דיקאנאט ה־סטודנטים לתלמידים לקנות את ה־ספרים עבור הספריה המרכזית מ־תקציב הסיוע של הדיקאנאט.

עלייה בשמירת אורח חיים דתי בקרב בוגרי חנוך דתי

פורסם השלב ה־2 של סקר בוגרי בתי"ס דתיים

בשנת תשכ"ז החל המרכז לחינוך דתי בישראל בסקר מעקב אחר בוגרי בתי ספר תיכוניים דתיים וישיבות. מטרת הסקר היתה לבדוק את מידת הצלחתו של החינוך הדתי בחינוך ה־בוגרים. כלומר, האם נשארים הבוגרים דתיים גם לאחר שעברו מספר שנים מאז שסיימו את בית הספר. סקר תשכ"ז נועד לעקוב אחרי בוגרי בתי הספר הדתיים שסיימו לימודיהם ב־שנים 1954 עד 1960.

בימים אלו פורסמו מסקנותיו של השלב השני של סקר המעקב. מטרת השלב השני היתה לבדוק את מידת הצלחת החינוך הממ"ד לגבי בוגרים בשנים 1961—1967.

אוכלוסית הסקר הקיפה בשנת תשכ"ז 3274 תלמידים ב־28 בתי ספר תיכוניים, ישיבות ובתי ספר מקצועיים דתיים. בשנת תשל"ב הקיף הסקר 5631 בוגרים ב־24 בתי ספר תיכוניים, ישיבות ובתי ספר מקצועיים דתיים. בשל הקושי לקבוע מהו אדם דתי סוכם כי הבדיקה תערך לפי 4 קריטריונים שצרופם יכול לאפיין אורח חיים דתי. הקריטריונים היו:

א. חבישת כיפה אצל בנים.
ב. נסיעה בשבת אצל שני המינים.
ג. הימצאות בחברה דתית (נישואין עם בנים/בנות זוג דתיים/יות.
ד. כן נוספו לסקר: תפילה של בנים בשבת (בסקר תשל"ב גם בנות).
ה. שרות צבאי בנח"ל דתי אצל בנים ובנות והצהרת בנות.
ו. המשך הלימודים במוסדות להשכלה גבוהה (לימודים אקדמאים ואחרים) אצל בני שני המינים.
ז. מידת דתיות ההורים (סקר תשל"ב).

מסקנה כללית אותה ניתן להסיק מהשוואת שני הסקרים היא שחל שיפור ניכר ברמתם של בוגרי הממ"ד.

בהשוואה שבין שני הסקרים צריך לקחת ב־חשבון נתון מרכזי שנבדק בסקר תשל"ב אך חסר בסקר תשכ"ז, נתון זה מתייחס לביתם של הבוגרים הנבדקים. רק 93% מבין בוגרי בתי ספר הממ"ד והישיבות באים מבתים דתיים (93.5% מבין בוגרי בתי ספר הממ"ד והישיבות באים מבתים דתיים (93.5% בין האשכנזים ו־91% בין עדות המזרח). לא נמצא הבדל בין בנים ובנות בעניין דתיות הבית.

ההשוואה בין שני הסקרים נעשה על פי הקרי־טריונים הבאים: הגדה (אשכנזים — עדות המז־רח) לפי סוג ביה"ס למוד (תיכון עירוני כולל עיירות פיתוח, ישיבות תיכוניות, ישיבות מקצו־עיות, שונים — תיכון חקלאי, מקצועי ובתי ספר בקיבוץ הדתי).

להלן השוואת הקריטריונים העיקריים כפי ש־התבטאו בשני הסקרים.

בין הבנים (פה"ב)

	סקר תשכ"ז		סקר תשל"ב	
1. חובשי כיפה	77%	69%	63%	58%
2. לא נוסעים בשבת	73%		78%	
3. הימצאות בחברה דתית (נישואין עם דתי)	69%		76%	
4. מתפללים בשבת בציבור	69%		77%	

לפי העדה

	אשכנזים		עדות המזרח	
	תשל"ב	תשכ"ז	תשל"ב	תשכ"ז
1. חובשי כפה	77%	69%	63%	58%
2. לא נוס' בשבת	80%	75%	70%	65%
3. הימצאות בחברה דתית	79%	71%	61%	59%
4. מתפללים בציבור בשבת	80%	71%	67%	61%

השוואת שני הסקרים מגלה שיפור ניכר בין הבוגרים הבאים מהעדה האשכנזית ושיפור לא מבוטל בין הבוגרים הבאים מעדות המזרח. מאן המקום להעיר כי בסקר תשכ"ז היו הבוגרים מבתים של עדות המזרח 18% מכלל הבוגרים. ואילו בסקר תשל"ב עלה מספרם ל־20.3%.

נבדוק את אותם קריטריונים גם לפי סוג ביה"ס.

	בי"ס עירוני		ישיבות תיכוניות	
	ע' המזרח	אשכ'	ע' המזרח	אשכ'
חבישת כיפה	61%	(59%)49%	96%	(95%)86%
לא נוסעים בשבת	78%	(75%)64%	96%	(95%)86%
היכצאות בחברה דתית	74%	(91%)58%	95%	(94%)83%
מתפללים בציבור בשבת	66%	(64%)54%	96%	(95%)84%

	ישיבות מקצועיות		אחרים	
	אשכ'	ע' המז'	אשכ'	ע' המז'
	באחוזים		באחוזים	
חבישת כיפות	91	(88)86	76	(64)47
לא נוסעים בשבת	98	(91)89	83	(76)62
הימצאות בחברה דתית	90	(86)83	81	(73)59
מתפללים בציבור בשבת	92	(91)90	78	(68)54

השוואתם של 4 קריטריונים אלה מראה, כי הרמה הנמוכה ביותר בין הבוגרים מתגלית בין בוגרי בתי הספר הדתיים העירוניים, והגבוהה ביותר — בין בוגרי הישיבות התיכוניות. בכל סוגי בתי הספר אנו מוצאים, כי הבוגרים האשכנזים "יותר דתיים" מאשר הבוגרים מעדות המזרח.

ננסה לבדוק עכשיו את הקריטריון המאפיין בנות שהופיע ונבדק בשני הסקרים. קריטריון זה הוא הצהרת בנות. נמצא את ההתפלגות הבאה:

ההצהרה על דתיות לפני השירות (פה"ב)

	תשכ"ז	תשל"ב
	69%	81%

לפי בי"ס והעדה

	סה"כ	עדות המזרח	אשכנזים
בי"ס עירוני	84	76	83
בי"ס אחרים (מקצועי וכו')	63	86	70

הימצאות בחברה דתית מצהרת ע"י המתג־יסים בבתי הספר הדתיים מתוך הכרה, כי בתב־רה כזו יקל על החינוך להתמודד עם הבעיות ספציים. לאור דרך זו משתדלים המחנכים לכוון את הבנים לשירות צבאי בנח"ל הדתי. בין הב־נות ניכרת מגמה להצהיר לפני השירות הצבאי אך לגבי אלה שאינן מצהירות משתדלים המ־חנכים לכוונן גם כן לנח"ל הדתי. הנה נבדוק את הקריטריונים האלה כפי שהם באים לידי ביטוי בסקרים השונים ביניהם. (הערה: בין הבנים אין לנו כל נתונים על ממשיכים בישי־בות גבוהות שלא שרתו בנח"ל. בין הבנות הצהירו 81% מסה"כ הנבדקות כך שכל הנתו־נים על שירות צבאי מתייחסים ל־19% בלבד מבין הבנות).

שרתו בנח"ל דתי

	סה"כ	אשכנזים	עדות המזרח
בנים	25%	27%	19%
בנות	6%	6%	6%

בהשוואה לסקר הקודם אנו מוצאים ירידה במספר הבנות ששרתו בנח"ל הדתי מ־9% ל־6%. כאן כדאי לציין כי קיימת עליה ניכרת במספר המצהירות על דתיותן, 69% לעומת 51% בסקר תשל"ב. בעיקר בולטת העליה 15% במס־פר המצהירות בין האשכנזיות.

במספר הבנים ששרתו בנח"ל הדתי אין שי־נוי 17% תשכ"ז, 16.5% תשל"ב. בסקר תשכ"ז נמצא ש־92% מבין אלה ששרתו בנח"ל הדתי לא נסעו בשבת. נתון שיש בו כדי לאשר את כיוון המחשבה של המחנכים הדתיים המצבי־עים על הנח"ל הדתי כמסגרת לשירות הצבאי.

אם מסתכלים על כיוונים של הבוגרים לאחר ביה"ס והשירות הצבאי נמצא כי:

פה"כ

	תשכ"ז	תשל"ב
המשיכו בלימודים גבוהים	70%	66%
לא המשיכו בלימודים גבוהים	30%	34%

	בנים		בנות		ע' המזרח		אשכ'	
המשיכו בלימודים גבוהים	73	66	68	68	59	53	76	68
לא המשיכו בלימודים גבוהים	27	35	32	32	41	47	24	32

התבוננות בטבלאות אלו מראה כי לא חל שי־נוי בכיוון המשך דרכו של הבוגר לעומת ירידה ב־6% בהמשך הלימודים בין הבנים (ירידה שווה בין בני שתי העדות).

את סוג הלימודים הגבוהים ניתן ללמוד מה־טבלה הבאה:

תחום הלימוד

	תשל"ב	תשכ"ז	
	באחוזים	באחוזים	
מדעי הרוח והחברה	35	37	— 3
מדעי הטבע	15	13	+ 2
משפטים	4	5	— 1
רפואה ורוקחות	2	2	—
חקלאות	1	1	—
טכניון (הנדסאות וכו')	8	5	+ 3
מוסיקה	1	1	—
אחיות ושירות סוציאלי	3	2	+ 1
ישיבה גבוהה	13	6	+ 7
סמינר	14	24	—10
שונות	4	4	—
סה"כ באחוזים	100	100	

התבוננות בטבלה מראה עליה במספר ההול־כים לישיבות גבוהות לעומת ירידה ניכרת במס־פר ההולכים לסמינר.

אם ניקח את כל הקריטריונים על פיהם נתח המחקר וננסה לענות על השאלות האם הצליח החינוך הדתי ביעודו, נראה כי חלה התקדמות ניכרת בהישגי החינוך הדתי.

אי נסיעה בשבת
תשכ"ז תשל"ב
78% 75%

תפילה בציבור בשבת
תשכ"ז תשל"ב
77% 69%

הימצאות בחברה דתית
תשכ"ז תשל"ב
75% 68%

חובשי כיפה
תשכ"ז תשל"ב
74% 66%

בעוד שבסקר תשכ"ז מבדילים 7% בין המד־רגה התחתונה — חובשי כיפה לבין המדרגה העליונה אי נסיעה בשבת, הרי הפעם מבדילים רק 4% בין שתי המדרגות.

אצל הבנות בשאר הפער דומה: 6% בין ה־דרגה התחתונה והעליונה. אך קיימת עליה מוחלטת כפי שנראה כאן:

המצהירות שמן דתיות

	תשכ"ז	תשל"ב
	69%	81%

אינן נוסעות בשבת

	תשכ"ז	תשל"ב
	75%	79%

נמצאות בחברה דתית

	תשכ"ז	תשל"ב
	69%	77%

אם נקח בחשבון כי רק 93% מן הבוגרים באים מבתים דתיים וכי הציון הממוצע לדתיות (שיקלול הקריטריונים) אצל בנים הוא 76 לעו־מת 69 בסקר הקודם. בעוד אצל הבנות הציון הממוצע בסקר הנוכחי הוא 79 לעומת 68 בסקר הקודם הרי גוכל לציין, כי ניכרת עליה בהישגי החינוך הדתי המתבטאת בעליית רמתו הדתית של בוגריו ובוגרותיו.

תלמידי סמינריונים למורים מעיירות הפיתוח יקבלו מענקים מיוחדים

מאת בתיה כרמי

תלמידי סמינרים למורים מ־עיירות הפיתוח, יקבלו מענ־קים מיוחדים ממשרד־החינוך. מגמתה של התכנית החדשה, המצויה עדיין בדיון, היא ל־הגביר את רגש הגאווה והב־טחון של תושבי העיירות תוך השגת הרצון האישי שבהשא־רות בעלי ההשכלה בעיירות תחוה.

עד כה ניתנו הלוואות מותנות ל־כלל אוכלוסית המורים, שהתחייבו ל־שרת שנים מספר בעיירות הפיתוח ואילו המענקים מיועדים במיוחד ל־בני העיירות עצמם, הזקוקים בדרך כלל למענקים אשר יכסו את הוצאות שכר הלימוד והמחיה.

תכנית נוספת המצויה אף היא עדיין בשלבי עיון במשרד החינוך היא להעמיד לרשות המורים 3 ש־עות שבועיות מתוך תקן השעות בי־ביה"ס היסודי.

בשעות אלו יעמלו המורים ביחד מתם וילמדו תומר בו יבוצרו הם עצמם ובדרך ההדרכה הראויה להם.

ההתבססות גוברת על המורים מטבע הדברים. ככל שהמדע מתפתח, על המורה להתאמות בתחום כבשמם יד־תר ואת האוטונומיה שלו מעודד מש־רד החינוך.

שתי ועדות דנות בנושא צידוד יוקרת המורים. האחת בחינוך היסו־די והשניה בחינוך העל־יסודי.

בעקבות המצוות של משרד החינוך למורים, נתקבלו למעלה מ־100 הצ־עות לחידושים וניסויים. ההצעות נב־דקו ע"י ועדה מיוחדת והחלקן כבר מושמשות בבתי ספר. יש מעקב מת־מיד אחרי הניסויים כדי לדעת מה יכלל במערכת.

עירנות רבה נודעת במערכת החי־נוך היסודי לניסויים והחידושים המו־רים משתפים פעולה עם המשרד בכל רעיון חדש ולעתים הם עצמם היוזמים אותו.

16 כיתות גן נוספות במזרח ירושלים

16 כיתות גן נוספות אושרו ע"י משרד האוצר ומשרד החינוך לבנייה עבור ילדי מזרח ירושלים. תוספת זו שווה כמעט למחצית כיתות גני ה־חובה הקיימים כיום במזרח העיר המונות כיום 41 כיתות ובהן לומדים כ־1300 ילדים.

גני ילדים לא היו קיימים במזרח ירושלים לפני איחוד העיר. ב־1968 מיד לאחר מלחמת ששת הימים עם הפעלת חוק חינוך חובה בירושלים המזרחית נפתחו 24 כיתות, רובן ב־דירות שלא מתאימות לתפקידן בהן נקלטו 925 ילדים. במשך 5 השנים האחרונות הוכפל כמעט מספר ה־כיתות.

מאמר על "ארבע השלמויות" של הרמב"ם בשנתון למזרחנות

מאת י. אהרונסון

הכרך השני של השנתון הישראלי לנושאי מזרחנות יצא באחרונה לאור בהוצאת אוניברסיטת ת"א. ה־שנתון כולל מחקרים בבלשנות שמית של פרופ' בלאו, פרופ' מ. ברוזמן מאוניברסיטת ייל, ד"ר אילנה קצלית מהאוניברסיטה העברית ואחרים.

בשנתון מאמרים ומחקרים בתחום הפילוסופיה. פרופ' אלכסנדר אלטמן כותב על ארבעת השלמויות של ה־רמב"ם. תקציר ערבי של עבודה זו אבדה משל ג'והן פילופונוס מאת פרופ' שלמה פינס ומאמר של פרופ' ג'ורג' וידה מאוניברסיטה מרכזת.

כן מופיעים בשנתון מאמרים ב־נושאי ההיסטוריה של האיסלם. אלה מאמרו של פרופ' משה על המסורת של הנביא מוחמד ומאמר של פרופ' משה פרלמן מאוניבר־סיטת קליפורניה ומי שהיה דיקאן הפקולטה למדעי הרוח על מצבם של רופאים יהודיים בארצות מוסלמיות בימי הביניים ומחקר על מכתבים פרסיים מהגניזה מאת פרופ' קייזר.

מחקר הנערך באוניברסיטת תל־אביב דן בשאלה:

מדוע נושרים רבים מהמח' לפדגוגיה

לנושרים הערכה לתרומת המחלקה יותר מאשר למסיימים ★ העוזבים ברובם בוגרי הפקולטה למדעי הרוח ★ מקצוע ההוראה אינו נהנה מיוקרה רבה

— מאת יהודה גלייטמן —

במטרה לשפר את שיטות ההוראה במחלקה לפדגוגיה ולהעמיד בביקו־רת מתמדת את הכשרתם של מורי תיכון, יזמה המחלקה לפדגוגיה ב־אוניברסיטת תל־אביב מחקרים שונים לצורך הערכת עבודתה ופעולותיה. אחד הקשיים בהם נתקלת המחלקה הוא השיעור הגבוה של תלמידים ה־נושרים מכתה במהלך לימודיהם. תופעה זו הביאה את ד"ר אבנר זיו, מורה במחלקה ובחוג למדעי החינוך, לערוך מחקר שמטרתו: גילוי גורמי נשירה זאת.

מספר השערות

הסטטיסטיקה מוכיחה, כי בשבע ה־שנים האחרונות סיימו את המחלקה והוסמכו כמורים פחות מ־50 אחוז מתלמידיה, ואילו השאר — נשרו. בשנתיים האחרונות גדל מספר ה־נושרים והגיע ל־184. ד"ר זיו והאס־סיסטנטית גב' זהבה כפיר, פיתחו, על סמך מחקרים אחרים העוסקים בגור־מי נשירה מלימודים, מספר השע־רות: ● לתלמידים הנושרים מה־מחלקה לפדגוגיה יש יותר קשיים אובייקטיביים מאשר למסיימים ● קיימים הבדלים ברקע החברתי־כלכלי בין הנושרים למסיימים ● לתלמידים הנושרים מהמחלקה לפדגוגיה יש פחות קשרים חברתיים עם תלמידי המחלקה מאשר למסיימים ● יוקרתו של מקצוע ההוראה רבה בעיני המ־סיימים יותר מאשר בעיני הנושרים ● התלמידים הנושרים מהמחלקה רואים את הלימודים בה כפחות מ־עניינים ופחות יעילה בהשוואה ל־מסיימים.

ד"ר זיו וגב' כפיר ביצעו את מח־קרם באמצעות שאלונים שכוונו ל־שלש קבוצות: נושרים מסיימים ו־מורי המחלקה. השאלונים הוכנו ב־צורה מקבילה אך יחד עם זאת נמ־צאו בכל אחד משלושת השאלונים שאלות מיוחדות שכוונו אל הבעיה הספציפית של כל אוכלוסיה. בשאלון המסיימים — למשל — ישנן שאלות הנוגעות למידת התועלת שהפיקו ה־מסיימים מלימודיהם במחלקה.

מידגם הנושרים נבחר מתוך רשי־מות המחלקה לפדגוגיה, של אותם הסטודנטים אשר כונו כ"מפסיקים" (סטודנטים שהפסיקו את לימודיהם מעיון רשאים לסיימם) ו"מתיישנים" (סטודנטים אשר חלה התיישנות על לימודיהם ואם ברצונם לחזור ללימו־דים עליהם לעבור את כל הקורסים מחדש). המידגם כולל 62 איש: 23 גברים ו־39 נשים.

מסתבר, כי 38 מבין הנושרים היו בוגרי הפקולטה למדעי הרוח ו־24 בוגרים מדעי הטבע. ל־14 מבין ה־נושרים לא היה תואר אקדמי, 37 היו בעלי תואר ב.א. ו־11 בעלי מ.א.

מידגם המסיימים הקיף 66 איש: 24 גברים ו־42 נשים. 50 מבין ה־מסיימים היו אנשי מדעי הרוח ו־15 אנשי מדעי הטבע. רק לאחד מבין מסיימי המחלקה לפדגוגיה במידגם לא היה בעת הסיום תואר אקדמי. 58 מבין המסיימים היו בעלי תואר ב.א. ו־8 בעלי מ.א. מבין מורי ה־מחלקה לפדגוגיה השיבו על השאלון 40 איש.

גם המורים נשאלו

במקביל לבעיית מדגמי הנושרים והמסיימים משנים קודמות, נערך מ־עקב אחר התלמידים שנרשמו למח־לקה.

השערתם הראשונה של החוקרים בדבר הקשיים האובייקטיביים הגדו־לים יותר של הנושרים מאשר של המסיימים נבדקה ע"י השוואת שלושה גורמים אובייקטיביים: נישואין מס־

(סוף בעמוד 5)

"הנגנת הבכורה" של תזמורת המכינה המרכזית לישיבות בני־עקיבא בגבעת־שמואל, נערכה השבוע, כשקדמה לאירוע מסיבה חגיגית בהשתתפות הורי התלמידים ותלמידי המכינה. בתזמורת משתתפים 15 תלמידים המנגנים בכלים שונים. במסגרת הפעולות המוזיקליות ישתתפו התלמידים בחזרה פתוחה של התזמורת אוניברסיטת בר־אילן וכן בקונצרטים של תזמורת זו. בקרוב יצטרפו בחורי הנגנים למסגרה של "הנוער המוזיקלי"

מה נשמע באוניברסיטאות?

מאת ג. נתיב

ישיבה סוערת של מועצת אגודת הסטודנטים בנושא הריקודים המעורבים

אפשרות הנהגת ריקודים מעורבים באוניברסיטת בר־אילן, גם באמצע השבוע (נוסף למוצאי־שבת), נדונה בישיבה סוערת של מועצת אגודת הסטודנטים, שהתקיימה בתחילת השבוע לאחר שועדת תרבות התקשרה עם אמנים ותזמורת במטרה להזמינם להופיע בקמפוס מידי שבוע.

במהלך הדיון התבעה התנגדות נמרצת, על־ידי חלק מחברי המועצה, להנהגת ריקודים מעורבים גם באמצע השבוע. חברי מועצה אלו נימקו את התנגדותם בנימוק שלא יתכן שאגודת סטודנטים באוניברסיטה דתית, תפעל למען אירגון בילויים לסטו־דנטים, שהם בניגוד מפורש להלכה.

כשנסב הויכוח, ביוזמת סיו"ר האגודה שושן תורי ,לגבי הבעייה אם מבחינה הלכתית עדיף לבזבז כספי ציבור, שכן עם ביטול הריקודים תבטלנה ההזמנות לאומנים ולתזמורת, ולבטל את הריקודים, או שיש לאפשר ריקודים בהסתמך על העובדה שבבר־אילן רוקדים במוצאי־שבת, ממילא.

כשנמשך הויכוח התליט הסיו"ר לצלצל לרב יהוע בבני־ברק, ולהציג בפניו את הבעייה. הרב השיב למר תורי, כי "הריקודים המעורבים הם ענין של גילוי עריות מדאורייתא. על זה נאמר הפסוק "בכל לבבך בכל נפשך ובכל מאודך" ואפילו שמדובר בבזבוז כספי ציבור, יש למנוע ריקודים כאלו".

לאחר שנמסרו דברי הרב לחברי המועצה בלשונם הוחלט להעלות את העניין להצבעה וברוב גדול יחסית, הוחלט על ביטול הריקודים המעורבים באמצע השבוע.

יש לציין, כי הוועדה התבגס לדיונה עם שובו של פרופסור אחרת, מאז הוחלט על ריקודים מעורבים לפני כ־5 שנים בבר־אילן.

מבצע תרומת דם של סטודנטים מבר־אילן להצלת חולה

מעשה חברי למופת ביצעו כ־100 סטודנטים מאוניברסיטת "בר־אילן", שתרמו בדמם לסטודנט חולה במבצע בזק.

המקרה אירע לא מכבר, כשהגיעה הודעה טלפונית דחופה למשרדי אגודת הסטודנטים ובה בקשה לתרום דם לסטודנט חולה העובר ניתוח בבית־החולים ע"ש "שיבא" בתל־השומר.

מייד עם קבלת ההודעה יצאו כמה מפעילי האגודה עם רמקולים בידם וקראו לסטודנטים לתרום דם. תוך שעתיים נאספו כ־100 איש שהוסעו לבית־החולים. על חשבון האגודה כדי לתרום מדמם.

יש לציין, כי בין המתנדבים היו שני דוקטורים־מרצים מה־אוניברסיטה.

דיון משותף על מחירי האירוח במנזה

מחירי הארוחות ודברי המזון במנזה של אוניברסיטת "בר־אילן" יועלו לדיון בישיבה משותפת של נציגי האגודה (שושן, תורי והעי זהבי) ונציגי הנהלת האוניברסיטה, בעקבות דרישתו של מנהל המנזה מר שפולוביץ, להעלות את המחירים הקיימים.

לקראת הדיון, שיתקיים בימים הקרובים, ערכו תורי וזהבי סיור בן 3 שעות במנזה של אוניברסיטת תל־אביב ושוחחו עם האחראים על המחירים ורמת־השירות הניתנת בתל־אביב.

מסקנות הסיור יועלו בישיבה הערובה ועד אז ישארו מחירי המנזה הנוכחיים.

מבקשים לדחות בכל יום ראשון את תחילת הלימודים

בעקבות פניותיהם של מספר סטודנטים לדחות את תחילת הלימודים בכל יום ראשון וכן לבטל את הבחינות ביום זה, פנה יו"ר האגודה דוד אלטמן לשלטונות האוניברסיטה בבקשה לדון בבקשה זו בצורה חיובית.

הסטודנטים שפנו לד' אלטמן טוענים, כי אחוז ניכר מקרב תלמידים בבר־אילן גרים מחוץ לאזורי תל־אביב והערים הסמוכות וקשה להם להגיע ביום ראשון לתחילת הלימודים. כמו־כן העובדה שהם דתיים מקשה עליהם להתכונן לבחינות המתקיימות ביום ראשון, בגלל שאין הם לומדים בשבת.

מר אלטמן הדגיש בבקשתו לראשי האוניברסיטה כי האוני־ברסיטה צריכה לשקול בקשה זו בחיוב לאור העובדה שהיא מכ־בדת את כל הקשור בשמירה על המסורת.

וכרון להולכים

הרב יחיאל קרוואני זצ"ל
(שלושים לפטירתו)

לפני שלושים יום נפטר הרב ר' יחיאל קרוואני זצ"ל, אחד מהאישים הידועים של יהדות תימן ברמת־גן. תימני זה שימש באופן רשמי כרב, אך היה בתפקיד דתי אחר, אך היה מקור על הגדה התימנית במקום כאחד מיהודיה של יהדות מפוארת זו. לא רצה ליהנות מעבודה ציבורית־דתית, והעדיף לעסוק בעבודת כפיים. היה תושב רמת־גן ושימש כגבאי בית הכנסת הגדול של עדת התימנים.

הרב ר' יחיאל קרוואני זצ"ל נולד לאביו ר' שלום זצ"ל בעיר סחלה ועוד בעודו בגיל שמונה התייתם מהוריו. בתימן היה קיים אז חוק שקראו לו גזירת השמד. ילדים יהודים יתומים היו מוציאים אותם מהקהילה היהודית ומסרו אותם לידי האיסלאם. אחרי שנפטרו הוריו, לקחו אותו קרוביו ביחד עם אחיו בן ה־6 והעבירו אותו בסתר לצנעה ששם הסתתרו במשך שש שנים. הרב יחיאל גדל בבית משפחה שידוע למד תורה בבית מדרשו של הרב ר' עמר אלכרם זצ"ל. בגיל 14 עבר עבד ברצות עצמו כידען גדול בש"ס ופוסקים.

אחרי שנים עבר מצנעה לאלהימה והמשיך ללמוד בבית מדרשו של הרב מורי ר' יוסף מנחם זצ"ל בעיר צעדה. בגיל 16 הוסמך לשחיטה ע"י בית דין בצנעה ובאותה השנה נשא את בתיה, נערה יתומה לאשה. אחרי זמן עבר לגור לעיר סקאלתנין, שם נבחר לראש הקהילה.

עם עלייתו במבצע כנפי נשרים בשנת 1949 התיישב המנוח הרב ר' יחיאל זצ"ל עם משפחתו במושב עתניאל בפרוזדור ירושלים והיה נחשב כאחד הפעילים בהתיישבות הדתית באזור ירושלים. נבחר כיו"ר הועד של המושב. בשנת 1951 עבר לגור עם משפחתו לרמלה. היה פעיל ב"הפועל המזרחי" ומדריך רוחני לבני עדתו בבית הכנסת שיבת ציון ברמלה. בשנת 1956 עבר לגור לרמת־גן ועד מהרה הפך לאחד בראשי הציבור של העדה התימנית בשכונה.

הניח אשה ושני בנים. הבן אברהם מפעילי התנועה ברמת גן ויוסף. הי"ב. ונכדים.

הבל על דאבדין ולא משתכחין.
ת.נ.צ.ב.ה.

מאיר הלפטר

אספת זכרון
לר' יצחק שלקוביץ ז"ל

אספת־זכרון רבת־משתתפים התקיימה בימים אלה באגודת „אהבת חסד" לזכרון של חבר ההנהלה וגבאי האגודה ר' יצחק שלקוביץ ז"ל במלאת שנה לפטירתו.

יו"ר האגודה הרב משה ברנשטיין, שהנחה את האספה, העלה על נס את מידותיו הטובות, טוב לבו ומסירות הנפש של המנוח הדגול לעניי צדקה וחסד באגודה ומחוצה לה.

לאחר תפילת מעריב בציבור לימד עו"ד משה בידרמן פרקי משניות לעילוי נשמתו.

הרב חיים זוננפלד והד"ר יהודה בייראל אמרו דברי הספד לנפטר.

הרב ברנשטיין הודיע בשם הנהלת אגודת „אהבת חסד", כי נוסף על דין הגמ"ח החליט לקבוע פרס על שם הנפטר, שינתן לאיש החסד ב"כ של הצדק". ואכן, באסיפת־זכרון זו נמסר הפרס הזה ותעודת־כבוד ליר"ר של שישה סדרי משנה) לר' פנחס אשכנזי.

ירוב של משפחת שלקוביץ מר פרנקשטיין אמר פרק תהלים והחזן ר' יצחק רקובסקי ערך אזכרה לנפשו.

ב. ק.

עם פתיחת „שבוע האופנה" היום:

הרחבת תעשיית הטכסטיל היא עתה מבוקרת

עיקר ההשקעה במפעל „נילית" לחוטי ניילון

מאת סופרנו הכלכלי

ההרחבה של תעשיית הטכסטיל היא עתה מבוקרת והיא מאפשרים הרחבה במוצרים בעיקר — מסר אתמול מ. זהבי, מנהל חטיבת הטכסטיל במשרד המסחר והתעשיה במסיבת עתונאים לרגל פתיחתו היום של „שבוע האופנה".

ההשקעה המתוכננת לשנה זו בענף הטכסטיל היא 300 מיליון ל"י, לעומת 84 מיליון ל"י ב־1972. חלק גדול מהשקעה זו היא ב„נילית" המפעל לחוטי ניילון.

מ. זהבי ציין כי השקעות אי אפשר לתכנן לפי המצב בשנה אחת.

התפוקה השנתית — שני מיליארד ל"י

תפוקת ענף הטכסטיל היתה בשנה האחרונה שני מיליארד ל"י. היצוא הסתכם ב־130 מיליון דולר, עליה של 10 אחוזים לעומת 1971 קצב הגידול היה נמוך לעומת הקצב של השנה הקודמת.

בדברו על התמריצים ליצוא אמר שהנושא נמצא עתה בדיון בממשלה והוא יסוכם עד חודש מרס.

מצפים ל־500 קניינים

מנהל מכון היצוא, א. דר, מסר כי השנה מצפים לבואם לארץ של 500 קניינים, לעומת 400 שבאו בשנה שעברה. השנה מגיעים לראשונה קניינים מדרום אמריקה. כמו"כ בולט השנה בואם של נציגים מרשתות שיווק גדולות.

ב„שבוע" משתתפים 80 יצרנים ישראליים ושמונה מצרפת, יוון, תורכיה וקניה.

גב' י. סטלון, מנהלת מרכז האופנה במכון היצוא, מסרה על השתתפות ישראל בירידים לאופנה הלבשה בניו יורק, אמסטרדם, מינכן ופריס. כמו"כ שוקלים השתתפות ביריד בפנין.

יוחמר העונש על אי ניהול ספרי חשבונות

מאת סופרנו הכלכלי

תיקון לפקודת מס הכנסה, שיוגש החודש לכנסת, יחמיר בעונשים על אנשים החייבים לנהל ספרי חשבונות ואינם עושים זאת.

הממונה על הכנסות המדינה, מ. גוידרפר, שמסר על כך אתמול ביום עיון שנערך מטעם לשכת רואי חשבון, אמר כי הקנסות על אלה שאינם מנהלים ספרים יוכפלו וכן יוטלו קנסות מינהליים של עד 5 אחוזים מהמס. כמו"כ לא יוכלו אלה שאינם מנהלים ספרים לשמש כספקים או נותני שירות למשרדי ממשלה.

ההוראות החדשות לניהול חשבונות יכנסו להוקפן ב־1 באפריל השנה.

יוסף גרייבר למנוחות

מאות השתתפו בהלוויית יוסף גרייבר ז"ל, חתנו של הרב אלתר מאיר ז"ל, ובהלוויה של צנף התיירות בישראל שיצאה אתמול מבית המנוח בתל־אביב.

הרב ישראל לאו שספד למנוח ברחבת בית הכנסת ברחוב הרמן כהן, ציין את מידותיו התרומיות של הנפטר, את אהבת האדם שבו ואת נאמנותו למסורת ולרוח העם. יו"ר המועצה הדתית מר פנחס שיינמן סקר את פעלו של המנוח בצעירותו, עד לעלייתו לארץ כשהיה מיוזמיה ומקימיה של התנועה החלוצית — „השומר הדתי" בגליציה.

יוסף גרייבר ז"ל, שהובא למנוחות בגיל 63 בבית הקברות בקרית שאול היה יליד בוכניה שבגליציה ובראשית דרכו היה הרוח החיה בתנועת הנוער החלוצית „השומר הדתי" בעיר ואחר כך בקראקוב. במחצית שנות השלשים עלה לירושלים ובירושלים פתח משרד לנסיעות ותיירות „פלשתיין טראוול איג'נסי" אשר במרוצת הזמן התפתחה לסוכנות הנסיעות הישראלית „פטראי". בשנים האחרונות לקה במחלת לב.

קורא „על המשמר" מבקש מהעתון לא לפרסם מודעות חוגי המיסיון

מאת סופרנו בתל־אביב

פניה למערכת „על המשמר" להימנע מפרסומי המודעות של חוגי מסיונרים בדבר אפשרות לרכוש תנ"ך במחיר סמלי של לירה, שכן יש בכך משום הונאת הציבור, מתפרסמת בגליון אתמול של העתון, על ידי אחד הקוראים המבקש לשמור על עילום שמו.

הכותב מגדיר עצמו כיהודי האוהב את התנ"ך, אשר החליט „לשלוח להמון על פני המים" בדמות המחאת דואר בסך של לירה, בעקבות מודעות המתפרסמות פעמים רבות בדבר קניית „ספר המצוין ללומדים תנ"ך ובו 282 עמודים. לדבריו הוא קיבל את התנ"ך „יחד עם הברית החדשה" בצירוף חותמת של „יהודים למען ישוע" כשהשולח — ת.ד. 530, חולון. הלה הוסיף כי ללא כל קשר, כבר קיבל, הוא קיבל „שיעור ראשון, לדוגמה" מת.ד. 10255 בירושלים ואף „שיעורי" זה כלל חומר מסיונרי. הוא ביקש לקבל „ספר מעניין" כי מובטח, חזר ופנה אל הכתובת ל„עמוד בהבטחה" אך מזה כמה שבועות, שלא קיבל בכלל תשובה.

הכותב מביע תמיהה על פרסומים כתובים אלה של חוגי המסיונרים, והבקש מאד לדעת „במי המדובר", שכן, יש כאן פעולה של הונאת הציבור!

ילד נפל לבריכת מי־גשמים וניצל

נער בן שבע, עזי פילו, מאשדוד, שנפל לתוך מקוה מים בשכון ד' באשדוד, והובא בשבת לבית החולים באשקלון יצא מכלל סכנה. ביום א' פעלה המשטרה לאיתור הוריו של הילד שלא הופיעו כלל לבית החולים.

חקירת המשטרה העלתה שבאזור החולות ברובע זה באשדוד, נאגרו מי גשמים ויצרו בריכה. המקום אמנם מגודר, אולם ילדים נוהגים לחדור דרך הגדר ולרחוץ בבריכה ששמק המים בה כ־70 ס"מ.

מיתקן נסיוני לטיהור שפכים הוקם בראשל"צ

מאת סופרנו הכלכלי

מיתקן נסיוני לטיהור שפכים בשיטה ביאולוגית הוקם בימים אלה ליד אגני החימצון שבחולות ראשון לציון.

הקמת המכון עצמו, שבנייתו תעלה כ־70 מליון ל"י, תושלם תוך חמש שנים — מסר ד"ר א. מריניאנסקי, מתה"ל, המתכנן את פרוייקט הביוב של גוש דן.

תושב נתניה נהרג בחציית הכביש

דניאל לוי, בן 72, מנתניה נהרג במוצאי שבת כהפגעו ע"י כלי רכב בעת שחצה את הכביש במעבר חציה.

הוא נפגע בצומת בשדרות בנימין ברחוב טשרניחובסקי ע"י סבדר נהוג בידי תושב אבן יהודה, בן 24. הרגל נפגע קשה ונפטר בבית החולים הלל יפה בחדרה.

נפצעה קשה בתאונת „פגע וברח"

שוטרי ענף התנועה של משטרת אשקלון פתחו בחקירה נמרצת לגילוי נהג מכונית פרטית שגרם במוצאי שבת תאונה של „פגע וברח".

סמוך לשעה 1 אחרי חצות נפצעה קשות הולכת רגל מרים אטואס, בת 41, מאשדוד, כאשר חצתה את הכביש ברחוב שבי ציון. האשה הועברה לבית החולים.

פרטים על המכונית מסוג שברולט נמסרו לכל תחנות המשטרה.

הזמנת נושים

לפי סעיף 99 (א) לחוק הירושה התשכ"ה—1965

מתפרסמת בזאת ברבים, הזמנה לנושי המנוח עזריאל ניסים ז"ל ת.ז. 983836 מרמלה מבקיין 7 שנפטר ביום 27.8.71, להודיע בכתב למנהל העזבון על תביעותיהם מהמנוח הנ"ל, וזאת לא יאוחר מאשר תוך 3 חדשים מיום פירסום הזמנה זו.

כרשותוב מנחם, עו"ד
רח' הרצל 61 רמלה
מנהל העזבון

בעלי הבתים הפגינו בירושלים

לפני משרד ראש הממשלה בירושלים התקיימה אתמול הפגנה של למעלה ממאה בעלי בתים, במחאה על המשך קיומם של חוקי הגנת הדייר במתכונתם הנוכחית.

ההפגנה אורגנה על ידי מרכז התאחדות בעלי הבתים, אשר תחתים את הדייר על עצומה המופנית אל ראש הממשלה גב' גולדה מאיר. בעצומה המנוסחת כמכתב אישי, נאמר כי מטרת ההפגנה למחות נגד הזלזול וההתעלמות מהבטחות הממשלה לבעלי הבתים.

הצעומה מבקשת מראש הממשלה להשתמש בכוחה ובסמכותה העליונה לפתרון מיידי של בעיית שכר הדירה. המשולם לבעלי בתים, ולעשות הכל למען „הזרת הכנסותינו המזומות". כדברי העצומה.

המפגינים, רובם גברים ונשים בגיל העמידה, שהו מול משרד ראש הממשלה במשך כשעה. משהם מגבירים כרזות בגנות חוק הגנת הדייר הקיים. הסדר נשמר בקפדנות והשוטרה לא נאלצה להתערב.

שטחים רבים של סלרי ניצלו מפגיעות הקרה

מאת סופרנו הכלכלי

שטחים רבים של סלרי שנהשבו כאבודים בגלל פגיעות הקרה הושו וניצלו. כתוצאה מכך תעלה כמות הייצור המתוכננת של ירק זה כ־300 ל־500 טונות. גם תות השדה — מסר ש. עופר. מנהל אגף הירקות ב„אגרונסקו" — מגלה התאוששות והשיגור בייצוא ע"י הקרה יתדבק ה' חודש.

תוספת ליצוא תות השדה

מגדלי תות השדה יקבלו תוספת של 500 ל"י לטונה שהובלה ליצוא עד ל־15 בפברואר. הם יקבלו מענק של 4000 ל"י לטונה, בשל המחירים הטובים באירופה.

בשוק המקומי חלה עליה גדולה בצריכת סלרי ובחודש שעבר נמכרו 180 טונות לעומת 25 טונות בתקופה המקבילה אשתקד.

בארגון ותיקי התנועה

בהשתתפות חברים ותיקים התקיימה האסיפה השנתית של קופת הגמ"ח באגודת של המזרחי והפועל המזרחי ע"ש הרב הגל פוסק הרבנית ומשפחת כץ ז"ל. בפתיחת האסיפה הזכיר חיים ברודא, יו"ר האסיפה, את מיסדי הקופה החברים היום, ונכרון כולם לברכה. יו"ר הקופה מסר דו"ח כספי ומינהלי מפעולות הקופה ועל העזרה הרבה שהיא מושיטה לחברים רבים הנזקקים בסכומים ניכרים לזמנים ארוכים למטרות משפחתיות וקונסטרוקטיביות המהווים קשר חי פעיל בין החברים לבין עצמם ודרכם לבין התנועה מהסניפים והמקומות שונים בארץ.

אחרי הוכחים שהשתתפו בהם היה מברך גרדי, הרב הגר, אלכסנדר שמור, פסקר, ד"ר כהנא, פורת, דיסהלץ ועוד, אושר הכאוש והפעולות של שנת 1972 ונתקבלו החלטות מתאימות להגדלת הון הקופה.

האספה הביעה תודה לראה"ר חשבון הה' יבלונקה להיה א. פורת על לתמסרותו לפעולות הקופה ולחברי ההנהלה על פעולותם המסורה.

להנהלה החדשה נבחרו הזה חיים ברודא — יו"ר הרב אלעזר הגר — סגן יו"ר הרב ישראל פסקר מזכיר, אברהם מברך גוגר, בן הלל, חיים בר־אבא, ב. גרדי, ק. גולדריך, ברשון יערי, וגנר, י. דיסהולץ, הרב כהנא, פוסק, א. פורה א. שחור ר שמר. לועדת הבקורת: אברהם יונה הניה רוזנבלום.

✶ **3 נוסעי טנדר** נפצעו אתמול בעת שהרכב אשר בו נסעו ירד מן הכביש בירידה מחניתה. שלשת הפצועים הם — אליבה קלאפקין בן 25, דן רוזנצוייג, בן 21, ומריק ראודמן בן 27, כולם מחניתה.

✶ **שני צבי ידידים** בשיכון ג' בטבריה עלית השחתו במוצאי שבת ע"י ילדים עבריינים. בבנינים נמצאו רוב השמשות, המשקופים נעקרו ר' השחת ציוד פנים. כשטרת טבריה פתחה בחקירה.

✶ **שוטרת** שעצרה מארגון משחקים אסורים, הוכתה, הופלה ונגררה על הארץ — טענה תובעת המשטרה בבית משפט השלום בת"א, בעת שביקשה לגזור עונש חמור על הנאשם רוני אקרישבסקי, בן 18, מת"א. השופט עמוס זמיר דן את הנאשם למאסר 4 חודשים בפועל ו־4 חדשים על תנאי.

מדוע נושרים רבים מהפדגוגיקה

(סוף מעמוד 4)

פר ילדים ועבודה בזמן הלימודים. הוכח שמספר הנשואים בקרב הנושרים היה כמעט זהה למספר הנשואים בקרב המסיימים וההבדלים במספר הילדים אף הם לא היו משמעותיים.

דווקא אצל המסיימים היה מספר הילדים הממוצע קצת יותר גבוה, אשר למספר הסטודנטים שעבדו בזמן הלימודים, מוכיח המחקר, כי ההבדל בין שתי הקבוצות אינו משמעותי אך מספר הסטודנטים העובדים בעת לימודיהם, רב יותר דווקא אצל המסיימים. תוצאות שלש הבדיקות הללו דחו, איפוא, את ההשערה הראשונה. כלומר: אין לנושרים קשיים אוביקטיביים גדולים יותר מאשר למסיימים. יתירה מזאת — קיימת נטיה המצביעה על קשיים בדולים יותר דווקא אצל המסיימים.

לקה בהשוואה לנושרים.

יוקרתו של מקצוע ההוראה בעיני מסיימים ונושרים, שהיתה למקור ההשערה הרביעית, נבדקה ע"י השוואת השקפותיהן של שתי הקבוצות בשניתן להם לדרג עפ"י סדר עדיפות יותר רשימה בת 10 מקצועות חופשיים: כימאי, מהנדס כלכלן מורה תיכון, בלשן, עובד סוציאלי, עיסור קאי, ספרן, ארכיאולוג ופסיכולוג.

אין לנושרים קשיים אוביקטיביים

ההשערה השניה, בדבר ההבדלים ברקע החברתי־כלכלי בין הנושרים המסיימים נבדקה בשתי דרכים: ה־אחת — השוואת משלח היד של ה־אב; והשניה — השוואת רמת ה־השכלה של שני ההורים. הבדיקה ה־ראשונה מאשרת את השערת החוק־רים; היא מוכיחה כי הסטטוס המק־צועי של הורי הנושרים גבוה יותר מזה של הורי המסיימים.

השוואת השכלת ההורים לא מצ־ביעה על כיוון של הימצאות בעלי השכלה גבוהה יותר אצל הנושרים.

ההנחה השלישית ביחס להסתגלות חברתית כגורם לנשירה, נבדקה ע"י השוואת תשובותיהן של שתי הקבו־צות לשאלה: „ההיו לך קשרים חב־רתיים עם תלמידי המחלקה?" ו־אומנה. התוצאות מראות כי למסיי־מים יש יותר קשרים חברתיים במח־

ההוראה בשפל היוקרה

המחקר מוכיח, כי שתי הקבוצות אינן מייחסות יוקרה רבה למקצוע ההוראה. בדרוג מקצועי זה יש הבדל של דרגה אחת, כשהנושרים דרגוהו נמוך מהמסיימים. בשאלה פתוחה הי־ביעה כ־20 אחוז מבין הנושרים בי־קורת על מקצוע ההוראה בגלל רמתו הנמוכה. כ־24 אחוז מהמסיימים ציינו את הצורך להעלות את יוקרת המק־צוע. נתגלתה גם התאמה גבוהה למדי בין הדרוג שהעניקו מורי המחלקה לפדגוגיה לרשימת המקצועות השו־נים והדרוג שהוענק להם ע"י מסיימי המחלקה.

ההשערה החמישית והאחרונה של המחקר, באשר להתייחסותם השלי־לית יותר של הנושרים כלפי הלימו־דים במחלקה נבדקה ע"י השוואת תשובות שתי הקבוצות לשאלות ה־באות: הדרישות במחלקה לפדגוגיה ביחס לחוגים אחרים.; הבחלקה ב־תפקידה להכשיר מורים לבערכת ה־חינוך.

השאלות הופנו גם למורי המחלקה לפדגוגיה. התשובות ניתנו על סולם בן שלש דרגות: יותר מחוגים אח־רים; כמו חוגים אחרים; פחות מ־חוגים אחרים. הוכח גם, כי הנושרים מעריכים את המחלקה יותר מהמסיי־מים, וכשמדובר על תרומת המחלקה להוראה, עולה הערכה הנושרים על הערכת מסיימי המחלקה.

משבר הדולאר — אות ל„בדלנות"

(סוף מעמוד 3)

שנים אחדים להכפלה של הגירעון המיסחרי של ארצות־הברית, תוך שמונה עד עשר שנים — בגלל ה־צרכים המתגברים לקניית נפט מחוץ לאמריקה. אחד הפרשנים האלה ציין באתרונה, כי ארצות־הברית תיאלץ, בעוד שנים אחדות, להוציא לקניית נפט מזרח־תיכוני — מדי שנה סכום שוה לערך של כל הזהב הגלמי ש־ברשות האוצר האמריקאני במאגר המפורסם בפורט־נוקס... וגם יש ב־יודאי נחמה בהערכות כאלו, מוטב לזכור את משמעותה העקרונית של קביעה זו: „החזרת האיזון בסחר־החוץ, והיה גם כלכלי מבחינתה של מעצמת־העל האמריקאנית. ומ־אידך, אין איש רציני מכחיש כיום קביעה אחרת, שאותה אפשר לנסח כך בערך: „טכנולוגים ומאנג'רים אמריקאנים, שוב אינם יחידים ב־מינם בעולם". לא בהנדסה ולא ב־אדמיניסטרציה, שמור כיום יתרון מ־משי לאזרחי ארצות־הברית, לעומת אזרחים של מעצמות כלכליות אחרות — ובהתחרות המתגברת בלי הרף, בכל ענפי הייצור התעשייתי, מוצ־אים אנשי־מינהל ואנשי־טכנולוגיה אמריקאניים, לעתים קרובות למדי, כי יתרונם ההיסטורי נהפך ל„זכר העבר"... ועוד: הערך שנקבע ל־מטבע־הדולר, בזמנים שבהם היתה ארצות־הברית המעצמה היחידה ש היותה מסגשגת בעולם חרב הרזס, שוב אינו בניאותו בעבור מהניד היובל — וכל התימרונים, בהימגרת „הסכם וואשינגטון" מדצמבר 1971 ד־בכל מיסגרת אחרת כמו זו של „שע־

רים נזילים" בבורסות־המטבע, לא יבטלו את כוחן של הערכות מוסמכות על „קץ ההגמוניה של הדולאר".

ניתן להבין, במידה מסויימת, ל־רוחם של אנשי־ציבור אמריקאניים שדעתם נחרצת בנושא ה„אוריינטציה על עצמנו", מבחינה כלכלית. שאלה אחרת היא זו. אם אמצעים אופייניים ל„אומנות כלכלית" עתידים להביא תשועה ותוספת עצמה לכלכלה האמריקאנית. בבבס ראשון, ניכרים סימני הגיון בהפיסה הקונגרס — תפיסה בנוסח: „בשתמש בדולארים שלנו למען המשק שלנו, ונקנה תוצרת שלנו בקום תוצרת זרה". ודאי שאהרי כנמות כאלו של „הסתגרות" כלכלית הבואנה מגמות של „בדלנות" מדינית וגם אסטרטגית — אצל חוגים רחבים ומעליהם הקפעה, בציבור האמריקאני. בכלות הכל, שאלות של „פרנסה" קודמות ל„שליחות" — בתודעתם האזרחית של רוב אזרחיה של מעצמת־העל האמריקאנית, ובפרט בזמן שבו ארצות־הברית לא היתה עדיין בעצמת על. בכל מקום, משקיפים מנוסים מוסרים מוואשינגטון על הסתייגות ברורה של הנשיא ניקסון בפני רוחות של „בדלנות" כלכלית, כמו כפני „בדלנות" מדינית — זאת. כיום, זו בשורה העיקרית והמצודדת. בתוך שפע של ידיעות מעציבות ומדאיגות למדי, מזירת המאבק על שמירת של יוקרה כלכליה של ארצות־הברית.

ד. ק.

תל־אביב

הילולא של אדמו"ר מסוכוצוב בעל „אבני נזר" — אצלי מה „זצוק"ל"

תתקיים הערב ב־8 אדר לי"א אדר א' בבית הכנסת של חסידי סוכוצוב, תל־אביב, רח' רש"י 20. כ"כ יתקיים סיום על מסכת זבחים. מרדכי ביזיבתם בזה.

תורנות בתי מרקחת

ירושלים: ... 10. טל. 228285 „אלאורי" — רחובת שער הפרחים טל. 82682.

תורנויות לאשפוז דחוף בבתי חולים

ילדים: בקור חולים. פנימית: הדסה. נשים: משגב לדך. כירורגיה: הדסה. עיניים: הדסה.

תל־אביב: פרנקל — המלך ג'ורג' 28, טל. 223721. בני — דיזנגוף 174, טל. 222386. תל־ברוך — קהילת סופיה 31, תל־ברוך, טל. 779703.

תורנות רופאים

ד"ר הר אבן — אפשטיין 6, טל. 443281. ד"ר צבל — בלוך 12, טל. 247850.

רמת־גן: המגן — ביאליק 3 טל. 727374.

בני ברק: רפואה — רבי עקיבא 62.

רמת יוסף: יוגו — מרכז מסחרי. חולון: סיינין — סוקולוב 68. הרצליה והסביבה: ד"ר ברונקר — סוקולוב 28, הרצליה. נתניה: המגן — ויצמן 13, טל. 23866. רמלה: המרכז — ז'בוטינסקי 13. באר שבע: הנגב.

לשכת הרבנות חדרה

מבקשת כלשכות הרבנות בארץ להודיע לה אם מר רוס צבי בעל תעודת זהות מס' 1025089 שקיבל תעודת רווקות מס' 2679 בחדרה נישא או נרשם לנשואין החל מניסן תשל"א עד היום.

ועדת משנה לתכנון ולבניה — אשקלון

הודעה

על פי חוק התכנון והבניה התשכ"ה—1965, סעיף 149

הנני מודיע בזה כי הוגשה בקשה למתן הקלה ע"י מר עו"ד בן־ארצי ד"ר הירשנברג בעל מגרש מס' 61 בגוש 1933 שכונה גבעת מגדל המים — אפרידר.

ההקלה המבוקשת בבנייה, 20.6% משטח המגרש בקומת קרקע תחתונה במקום 10% המותרים ועד 2% בקומת המרתף ההגדלה בשעור 12.6% היא על חשבון האחוזים לקומת הקרקע העליונה.

כל בעל קרקע, בנין או מחזיק הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע ע"י מתן ההקלה הנ"ל יוכל להגיש התנגדותו תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

ההתנגדות תהיה מנומקת ותוגש בכתב לחדר מס' 109 בבנין העיריה.

א. כלפבלג — ראש העיריה
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה
7 בפברואר 1973

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה—1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי הי"ה מור את רוזיטמן הגישו לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת חלוקה ב־נכס בגוש 6186 חלקה 271 רמת־גן, דהיינו חלוקת המגרש לשני חלקים שווים ברח' תרצה מס' 13 רמת־גן.

על המעונין הרואה את עצמו נפגע ע"י אישור הקלה כנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה.

ההתנגדות צריכה להמסר לידי ה־ועדה המקומית במשרד מחלקת ה־הנדסה רח' המעגל 26 רמת גן תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו ב־עתונות.

ד"ר י. פלד
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הועדה המקומית לבניה הקריות

הריני להודיע כי הוגשה בקשה לועדה המקומית להקמת מבנה מגורים בן 4 קומות על עמודים בקרית ביאליק רחוב קרן היסוד 7 גוש 11555 חלקה 64 בשטח העולה על המותר ב־7154 מ"ר הריני 11 אחוז משטח החלקה.

הבקשה מהווה הקלה לגבי אחוזי הבניה ומספר הקומות.

כל המעונין רשאי להגיש התנגדות לכשרדי הועדה המקומית שדרות ויצמן 5 קרית מוצקין תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. יהד
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה הקריות

הועדה המקומית לתכנון ולבניה „המרכז"

רח' עליה שניה 2, פ"ת
טל. 916547

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לדיון, בקשה להקמת בית מגורים בגוש 4049 חלקה 14 על ידי הירש מיכאל חוסיה והמהווה חריגה, היינו: סטי להוראים מאושרים.

כל המעונין, אם כבעל ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבנינים או ב־נכסים אחרים, שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהעתק התכנית במשרדי הועדה המקומית, בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדויות לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

ע. לאור
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „המרכז"

התאריך 30.1.1973

כתיבה במכונה
ותלמדו היטב ובזמן קצר
בבית הספר למסחר
„רמון"
ת"א, רח' דיזנגוף 85, טל. 281985
שיטה עיוורת • פיקוח ממשלתי

נרשמו לנשואין

הרבנות הראשית המועצה הדתית נתניה

פרידמן מיכאל בן יצחק (רוק) נתניה ... (רוקה) פ"ת — נתניה. ...

לשכת הרבנות — קרית גת

...

לשכת הרבנות המועצה הדתית יבנה העתיקה

...

הרב רפאל צבאן — נתיבות

...

המועצה הדתית — נהריה

חיים בן זאב ברטר (רוק) נהריה — כרמלה בת אברהם אורלוי (רוקה) כפלה ...

לשכת הרבנות אור־יהודה

...

הרב שמחה קהרמן, מרדך עין יעקב

...

הרבנות המקומית — נצרת עלית

...

בית הדין הרבני האזורי תל־אביב—יפו

תיק מס' 5584/ל"ג

מר מלמד ג'רלד אדוין והגב' ורדה לבית רבינא־אור מבקשים לאשר נשואיהם שהתקיימו ביום כ"ד סיון תש"ח — 21.6.48 בתל אביב אצל רב פרטי.

המזכירות

בית הדין הרבני האזורי חיפה

הוגשו בפני בית הדין בקשות למתן צווי ירושה בתיקים המפורסמים להלן, כל התובע טובת הנאה או המעונין בעזבון שאחת הבקשות מתייחסת אליו ורוצה להתנגד לה, יבוא לבית הדין וימסור טענותיו תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, שאם לא כן יתן בית הדין צו כטוב בעיניו.

תיק שלג/2237
בענין ירושת המנוח קלמן שרגר (קרול) ז"ל שנפטר בחיפה ביום י"ט ב־טבת תשל"ב 6.1.72.
המבקשת: אלמנתו רחל שרגר.

תיק שלג/2244
בענין ירושת המנוח יוסף גרו ז"ל שנפטר בחיפה ביום כ"ד בתשרי תשל"ב 13.10.71.
המבקשת: אלמנתו שרה גרו.

תיק שלג/2270
בענין ירושת המנוח מנשה כהן ז"ל שנפטר בקרית בנימין ביום כ"ט ב־אלול תשל"ב 8.9.72.
המבקשת: אלמנתו חנה כהן.

תיק שלג/2271
בענין ירושת המנוח לבנסל לודויג ז"ל שנפטר בחיפה ביום א' באלול תשי"ח 17.8.58.
המבקש: בנו נחום לוינטל.

תיק שלג/2272
בענין ירושת המנוח שלום מור־יוסף ז"ל, שנפטר בחיפה ביום ז' בשבט תשל"ג 10.1.73 שנפטר ב־חיפה ביום ז' בשבט תשל"ג 10.1.73.
המבקש: בנו משה מור־יוסף.

תיק שלג/2309
בענין ירושת המנוח יוסף פוטרוק ז"ל שנפטר בחיפה ג' בטבת תשל"ג 8.12.72.
המבקשת: אלמנתו עטרה פוטרוק.

ציון מכמן
עוזר למזכיר הראשי

בבית הדין הרבני האזורי חיפה

הוגשו בפני בית הדין בקשות ב־תיקים המפורסמים להלן:

תיק בס. שלג/2193
מר שנדור פרדנאי ת.ז. 1069524 תושב חיפה, מבקש ליתן את מצב משפחתו כנשוי לרווק.

תיק שלג/2254
הגב' בלכה קנטרוי ת.ז. 1/491131 תושבת קרית ים ג' מבקשת לתקן את מצב משפחתה מנשואה לאלמנה.

תיק בס. שלג/2321
מר ליאופולד גרינברג ת.ז. 1230351 הגב' גיטל פרוידוביץ ת.ז. 2693352, הגב' קרה חיים מבקשים לאשר את נישואיהם שהתקיימו ביום 28.2.1943 בי"אסי — רומניה.

הרב רפאל מוהידאני
עוזר ראשי למזכיר הראשי

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תיק עזבונות 57/73

בענין ירושת המנוח רפאל אידלמן ז"ל מרחוב הרל"ם 54, ירושלים שנפטר בירושלים ביום 28 לנובמבר 1972, כ"ב כסלו תשל"ג.

והמבקשת גב' חנה שיר, מרח' הרמב"ם 18, סביון.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו המבריח על ירושת המנוח הנ"ל והנני מוכרז בזה כל אדם הטוען טיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח, והרוצה להתנגד להכרזה, להגיש, תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות ל־הכרזה המבוקשת, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

יהודה וייס, שופט
רשם בית המשפט המחוזי
רשם ביהמ"ש המחוזי ירושלים

האופרה הישראלית
מייסדת ומנהלת א. דה־פיליפ

הצגות בכורה
בכירת ברטיסים בקודמת ההלה
8.3, 10.3, 12.3 — ת"א
14.3 ירושלים — 22.3 חיפה

הנזל וגרטל
מאת אנגלברט הומפרדינק

לילה בוונציה
אופרטה מאת יוהן שטראוס
13.2, 17.2, 19.2, 24.2, 27.2

בית שלוש הנערות
15.2

לה־בוהם ✶ פוצ'יני
ת"א — 14.2, 28.2 חיפה — 1.3

טוסקה ✶ פוצ'יני
ירושלים 26.2

4.3, 14.3, 19.3, 29.3
ערב זימרה ובלט
מופעים בהשתתפות כל סולני האופרה

בתי־קולנוע ירושלים

אדיסון — כראוואן
אוריון — איש הזעם
אורנע — פרטיים עם הוטשים
ארנון — יום א' האריה
הבירה — חיסול סרוקי

בתי־קולנוע תל־אביב

אסתר — בסמטאות הכרך
גורדון — אורות החג
גת — קאובוי להשכיר
חן — פרנוי
מרכז — מחיר החטא
סינרמה — האגרוף הסיני
פאר — קברט
תבור — האלף בעל זרוע אחת

בתי־קולנוע חיפה

אורה — ספורה של גרישה
אמפי־תיאטרון — אגרוף הברזל
ארמון — חק
אורלי — מרי מלכת הסקוטים
חן — השישה האנגליה
מירון — עין תחת עין
ריבין — שבצה רגצים
פאר — הלילה הנצחי
רון — כלבי העם

היום

יום שני, י' אדר א' תשל"ג 12.2.73

פרי תצוה

הפרק: יחזקאל ה"ד; המשנה: בבא מציעא ד', ס"י; הדף: סנהדרין כא; ההלכה: אורח חיים קנג, ג—ז.

שידורי ישראל

חדשות בעברית

6.00 (גל ב'): 7.00 (ב'); 8.00 (ב'); 9.00 (ב'); 10.00 (ב'); 11.00 (ב'); 12.00 (א' ב'); 13.00 (א' ב'); 14.00 (א' ב'); 15.00 (א' ב'); 16.00 (ב'); 17.00 (א' ב'); 18.00 (א' ב'); 19.00 (א'); 20.00 (א' ב'); 21.00 (א'); 22.00 (ב'); 23.00 (א' ב'); 24.00 (א' ב'); 01.00 (א' ב').

שידורי התכניות לעולים (גל ב') קברית — 19.00; יידיש — 19.10 לאדינו — 20.00 מוגרבית — 20.15 רומנית — 20.30 רוסית — 20.45.

שידורי „צה"ל" ברשת ב'

...

רשת א'

...

רשת ב'

...

גלי צה"ל

11.05 חבים וסטים עם אורי יופן 11.30 אורות לצהרים 11.40 חבים וסטים, הבכך 12.30 נגה תורל — עורך יוסף לפיד 12.35 חבים וסטים — הבכך 13.05 ד"ש צם ...

טלוויזיה כללית

17.30 סרט כצויר 17.40 ההגדה לבית ... 18.30 ... 18.47 ... 19.30 חדשות 20.00 ... 20.30 ... 21.05 ... 21.50 ... 22.45 חדשות ...

טלוויזיה לימודית

7.50 ... 9.05 ... 18.15 ...

„מאחורי גדר התיל"

לקט ראשון של סיפורים בשידורים על הכפר הנוער הדתי בקפריסין כלפני 25 שנה ישודר ברדיו בגל"א ב־6.05 בערב, משתתפים: ברים קולים־ינגברייה, הרב יעקב ברנין, שרה אליוביץ, בנימין פייגנבויים, ד"ר חיים בגזיו, צבי בלר, שרגא שמר. פרופ' יהודה דון ופרץ בלאבאן. עורך ומפיק: ברוך סיין.

תיאטרוני ישראל

12.2.73 הערב

הבימה:

מכתבים מונציה: תל־אביב האולם הקטן
תפוש את הגנב: תל־אביב האולם הגדול

קאמרי:

אלופי העיקה: תל־אביב
יעקבי וליידנטל: באר שבע
תל־אביב מוזגא

התיאטרון העירוני חיפה:

החטא ועונשו: חיפה
כמאמים קון אדים: חיפה בית רוטשילד

הצופה
עתון יומי
HATZOFE
DAILY

המו"ל: הצופה בע"מ. עורך ש. דון־יחיא. מערכת ומנהלה תל־אביב רח' הכובש 66, טל. 354213 ת"ד: 2045. הסניף בנק הדואר 4114476 ✶ סניף ירושלים: רח' בן־יהודה 3, ת"ד: 1148, טל' 234910 בערב טל' 528344 35609 ✶ סניף חיפה רח' אלחריזי 1, טל. 663628 דפוס הצבור בע"מ, ת"א רח' הכובש 66, טל. 31554.

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות והפרסומות

פרסי „הצופה" תשל"ג

תלמוד בבלי מנוקד ומפוסק

תלמוד בבלי מנוקד ומבואר ע"י הרב עדין שטיינזלץ שבעה כרכים הראשונים כוללים את המסכתות ברכות, שבת, עירובין ופסחים.

התלמוד שיצא בפורמט גדול ובכריכה הדורה — מנוקד כולו ומפוסק פיסוק מלא, בפיענוח כל ראשי־התיבות, פירוש רש"י והוספות, מבואות וסיכומים בראשי הפרקים ובסיומם.

עיתים בבירור מושגי יסוד וביאור דרכי המחשבה ושיטות של פירושים נוספים.

בסוף המסכת מובא התוספתא השייכת לה.

עיטורים ותרשימים הממחישים את הנושאים הנידונים בסוגיות המסכת.

מפעל אדירים שכבר הוציא לו מוניטין בקרב חוגים למדניים ומשכילים.

למנוי „הצופה" 130 לירות בלבד

פרסי „הצופה" תשל"ג

صكنا من الاجل

ד"ר צ. דינשטיין, סגן שר האוצר:

האינפלציה פוגעת בצורה חריפה בהשקעות

מאזן הבנק לפתוח התעשיה — 2 מיליארד ל"י

מאת כתבנו הכלכלי

האינפלציה פוגעת בצורה חריפה בהשקעות שהתייקרו בשנה האחרונה ב־18—17 אחוזים — אמר אתמול ד"ר צבי דינשטיין, סגן שר האוצר ויו"ר מועצת המנהלים של הבנק לפיתוח התעשייה במסיבת עתונאים בתל־אביב לרגל פירסום מאזן הבנק ל־1972.

הוא הדגיש, כי ההתייקרות בסקטור האינפלציה מורגשת בפעילות הבנק, וכמספר רב של בקשות כוונה לפיתוח התעשייתי בפרוייקטים שאושרו.

מאזן הבנק גדל ב־25 אחוז לעומת מאזן 1971 ועלה במיליארד ו־604 מיליון ל"י לשני מיליארד ו־... מיליון ל"י. הרווח הנקי של הבנק עלה ב־19 אחוז, ב־3.2 ל־35.5 מיליון ל"י.

הוגדל שיעור הדיבידנד

הבנק העלה השנה את שעורי הדיבידנד שלו. בעלי מניות רגילות א' יקבלו דיבידנד של 11.25 אחוזים לעומת 9.5 אחוזים בשנת המאזן הקודמת. בעלי מניות רגילות בכורות יקבלו 13.25 אחוזים (11.5) ובעלי המניות האחרים יקבלו 8.25 אחוזים לעומת 7.5 אחוזים אשתקד.

ביצוע ההלוואות גדל ב־30%

מנכ"ל הבנק, ד"ר אברהם גאמן, והמשנה למנכ"ל, דוד פרידמן, ציינו את ההרחבה בפעילות הבנק. ביצוע ההלוואות גדל ב־30 אחוזים והגיע ל־... מיליון ל"י. נוסף לזה ניתנה הלוואה של 40 מיליון ל"י במקורות ביוזמים. סכומי הגביה עלו מ־190 ל־231 מיליון ל"י.

בקרוב המיבון של הבנק השנה יהיו 655 מיליון ל"י כהנפקות בארץ, 60 מיליון ל"י במלוות בחו"ל ו־110 מיליון מתקציבי הפיתוח.

הדוברים ציינו כי בכל 15 שנות קיומו של הבנק בימשה הממשלה ערבויות שלה במפעלי תעשייה של הפסדים של 40 מיליון ל"י. מזה 34.5 מיליון ל"י הפסדים של הלוואות שעברו דרך הבנק לפיתוח התעשיה. מחצית מסכום זה היה הפסד של מפעל אחד — "ולטקס" בעפולה.

"סיבי דימונה" עבר כולו לרשות הבנק

ראשי הבנק מסרו כי מפעל הטכסטיל "סיבי דימונה" עבר כולו לרשות הבנק ועתה מחפשים לו קונים. ב"גליות" תגיע ערבות הממשלה ל־80 אחוז מסכום ההשקעה. שני ספרים לגבי מפעל זה היו חיוביים. לגבי מפעל הקרטון החדש המתוכנן ע"י מפעלי נייר חדרה עדיין לא נסתיימה קופת הבדיקה הכלכלית.

היום ייחתם הסכם השכר עם פועלי התפעול בנמלים

הסכם השכר עם פועלי התיפעול בנמלים ייחתם כנראה היום.

בפגישות האחרונות קיימו נציגי רשות הנמלים, העובדים וההסתדרות דיונים לגבי אופן חלוקת התוספת הכוללת בסך 40.2 אחוזים, שאושרה לפני הפעלה בנמלים. בדיונים נקבע איזו תוספת בדיוק יקבל כל פועל־תיפעול בכל אחת מדרגות השכר.

בעת הבירור הצליחו נציגי רשות הנמלים הבינה הודע, כי נציגי פועלי התפעול דחו את רובן. ההבדל הוא ... יציבות לקביעה עריכה כדומה לכל סוגי הכלבנים בנמלים, לשינויים בסידורי העבודה של פועלי התיפעול ולחיסול האבטלה הסמויה בין פועלי התיפעול.

בתשובה לשאלה כתב עתיים אמר אתמול מנכ"ל רשות הנמלים, מר אהרן רמז, כי תביעות הרשות יועלו בהמשך המו"מ, לאחר שייחתם הסכם על תשלום תוספת השכר לפי שלב כלשהו של הסכם והתנגדה ההתיקפה על ההסכם לתשלום תוספת השכר לעובדים בהיענותם לתביעות הרשות.

לאחר חתימת ההסכם עם פועלי התיפעול בנמלים יתחילו הדיונים על חידוש הסכמי העבודה עם הסקטורים האחרים בנמלים. נודע, כי נציגי סקטורים אלה עוסקים בימים אלה בהכנת רשימות תביעות, הכוללות תביעות שכבר נדחו בעבר ע"י הנהלות הנמלים.

הסכם כללי על בחירת מוסדות סניף המפד"ל ברמת־גן

מאת סופרנו בגוש דן

כל הסיעות במועצת סניף המפד"ל ברמת גן הגיעו לידי הסכם כללי על בחירת מוסדות הסניף.

אמש נערכה ישיבה ראשונה של המועצה בה נבחרו פה אחד כל מוסדות הסניף. כיו"ר מועצת הסניף נבחר ד"ר אברהם אביר (צעירים), כיו"ר ראש מזכירות הסניף החבר חיים אינטרטור, מ"מ יושב ראש מועצת הסניף ד. צינקין (מרכזית). כסגנים ר. גוזילי (למפנה), ב. גבליאל (צעירים) י. גליצקי (ליכוד ותמורה) מזכיר הסניף י. גורדה. כמ"כ יושב ראש המזכירות י. קריגמן (צעירים).

בחברה מזכירות בה 11 חברים ר הם: ז. איזנברג (ליכוד), א. ברנר, צ. גלס, ד. עקהאל, ת. אינטרטור, (למפנה), ש. דורפמן, עו"ד א. מולר דיק, י. קריגמן, א. קרוזני (צעירים), א. פומרנץ, יהודה פולק (מרכזית).

פתח את הישיבה י. גליצקי היו"ר היוצא. ברכות השמיעו נציג מחלקת הארגון של הועד הפועל צ. קניג, כזכיר הסניף י. גורקה. בשם חברי המועצה היוצאת ש. אדלר וש. שפירא וחברי המועצה החדשה עו"ד א. פומרנץ, ד. הולנדר, ז. איזנברג, ת. צוברי ועוד.

מסקנות משל בענין המהנדסים — על דעת הוועדה המרכזת

ב"כ מזכיל ההסתדרות, י. משל, קיבל סמכות בלעדית בשם הוועדה המרכזת לפסוק סופית בסכסוך בין הסתדרויות המהנדסים וההנדסאים, לבין נציגי הממשלה, בענין הסכם השכר המהנדסים והאקדמאים. הנאמר: כי פסיקה שתצא בסמכותו של משל בנידון, היא בהבנה פסיקה על דעתה של הוועדה המרכזת כולה ובקבלה מוקדמת, ללא דיון נוסף בחלקה לאיגוד המקצועי. בפסיקה זו יהא כדי לחייב את מוסדות ההסתדרות לדרגיהם וכן כל יש יהגיה, גם את המעסיקים. ההחלטה זו קיבלה אתמול הוועדה המרכזת, ע"פ הצעת סיבוב של המזכיר הכללי יריה בן־אהרון.

הוועדה המרכזת שמעה אתמול דו"ח על הליכי הבירור עם המהנדסים וההנדסאים בשבועיים האחרונים, בראשותו של י. משל, שאף יסבי על צבעו, בשם הוועדה המרכזת. יפסוק סופית בנדון במקרה שהצדדים לא יגיעו לכלל הסכם אזיה.

חייב בחוקת ההסתדרות — על ידי הוועדה לענייני אקדמאים.

האקדמאים במדעי החברה והרוח בבתי־יגום מהחלטת הוועדה המרכזת

בתגובה על הכרזת הועדה המרכזת ביום א', לפיה הסכסוך שהוכרז ע"י הסתדרות האקדמאים במדעי החברה והרוח (המח"ר) לא אושר בדרכים המקובלות, מסר המזכיר יו"ר הסתדרות המח"ר — מרדכי גני, כי החלטת המוסדות המוסמכים של הסתדרות המח"ר על סכסוך העבודה הועלתה על ידו לדיון בראשית הישיבה של הוועדה לענייני אקדמאים עוד ביום ו' בשבוע שעבר. יו"ר הועדה א. אברמוביץ לא מצא לנכון לקיים דיון בנושא זה.

מ. גני הוסיף כי למרות ההסכם במסגרת שהושג עם שר האוצר ב־31 כוונים לסיים את המו"מ ולהתום עם הסתדרות המח"ר על הסכם שכר בהתאם.

דחיית סכסוך העבודה של האקדמאים במדעי הרוח — לא חוקית

הוועדה המרכזת נדרשה אתמול להודעה הסתדרות האקדמאים במדעי החברה והרוח (המח"ר) בדבר הכרזת סכסוך עבודה ופתיחת שביתה ... בישיבה הגוונים בדבר ההודעה כי היא הפרה כל כבים חוקי של תורה, הוועדה המרכזת הבהירה, שההודעה על הכרזת סכסוך עבודה ושביתת העובדים האקדמאים במדעי החברה והרוח, לא נתאשרה — כמת־

פרשת "חנקה" כנראה משיירי מזון

פעוטה בת שנה קיפחה בפתאומיות את חייה, כנראה כתוצאה מחנק בשעת האכילה.

הילדה, שלי ניקה, הובאה לבית החולים הארצי לנגב בבאר־שבע, אך כבר בתוך המזון נקבע כי היא ללא רוח חיים. רופא שבדק את הג'פה מצא שיירי־מזון בתוך בית הבליעה, וכנראה שהללו גרמו לה לחנק. האם אמרה, כי הביאה את היהודה לבית־החולים לאחר שנחנקה במזון האוכל.

3 ועדות־משנה במסגרת בלימת האינפלציה

מאת כתבנו הכלכלי

שלוש ועדות־משנה יוקמו במסגרת הוועדה לבלימת האינפלציה, המשותפת לממשלה, להסתדרות ולמעסיקים. הוועדות הן: לקביעת כספים, להגבלת שיעורי העלאות המחירים ולתכנון השכר המחירים והמיסים לשנים 1974—75.

נשיא התאחדות התעשיינים מ. מר שבית, שמסר על כך אמש בישיבת נשיאות ההתאחדות, אמר כי הרכב כל נציגי לשכת התאום בוועדה לבלימת האינפלציה יעמדו על כך כי 3 הוועדות הן שלבות אחת והפעלת ההחלטות שלהן תהיה מקבילה בהחלטה מוסכמת בכל 3 הוועדות.

יש לציין כי הקמת הוועדה להכנת השכר, המחירים והמיסים הוקמה לפי דרישת המעסיקים, שהבצו הכינן המשק לטווח ארוך ולא להסתפק לפתרון לשנה זו בלבד.

בישיבת הנשיאות נמסר על התפטרותו של ח. סבירום מתפקיד יו"ר ועדת העבודה של ההתאחדות מ־סיבות אישיות. במקומו נתמנה ש. קלגסבלד.

החל הדיון בקביעת הנחיות לנציגי ההתאחדות בוועדה המשותפת לבלימת ההתייקרויות

הוועדה המרכזת של ההסתדרות, פתחה אתמול בדיון לגבי קביעת הנחיות לנציגי ההסתדרות בוועדה המתאמת המשותפת של הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים וכן בוועדות המשנה שלה — בכל הנוגע לעמדת ההסתדרות והצעותיה לבקיעת האמצעים לבלימת ההתייקרויות ועצירת האינפלציה.

בן אהרון מסר על הישיבה של הוועדה המתאמת המשותפת בשבוע שעבר ותביעתו שהוועדה תדון ותסכם בארבעה נושאים: מחירים, שכר, מסים ורווחים. שר האוצר קיבל הצעה המכוייל, אף שהמעסיקים טענו שאינם מוכנים לדון בענייני רווחים, אלא לעבד תכנית פעולה לטווח ארוך של שלוש שנים (1973—1975) כשהדגש הוא על השכר.

השליו וביציו - כשרים

קובע פסק־דין של הרב הראשי גורן

מאת חיים פיקרש — סופרנו בתל־אביב

קצין בכהונה בכיר שפרש משרותו וביקש לפתח משק חקלאי באחד מיישובי הדתיים בדרום, שיתבסס על טיפוח של השליו — העוף שאכלו אבותינו במדבר, פנה אל הרב הראשי לישראל הגר"ש גורן וביקש את ההיתר להפצתו כעוף כשר. הרב הראשי החקר ארוכות ובדק את הנושא, והתירו בימים אלה למאכל.

את פסק הדין המנומק פירסם הרב הראשי לאחר שבדק באופן אישי את השליו וגבה עדויות כמו הרב יוסף קפאח, חבר בית הדין הרבני הגדול והרב דוד נשר שהעידו כי ראו כיצד שוחטים את השליו וכי הוא עוף כשר.

בעקבות פירסום פסק־הדין תוציא מחלקת הכשרות הכשר למאכל העוף ולביציו, ובעקבות כך עשוי השוק הישראלי להיות מוצף במוצר החדש.

בכפה הענף החדש התחקה אחר דרך הפיסתם של השלוים על ידי הבדואים, השוכבים ברצועת עזה וחופי סיני. הללו פורשים רשתות דייגים והשלוים הבאים במעופם מהים — ניצודים. מר שכיר בדק האפשרות לגדלם, במתכונת גידול העופות ולשווק ביציהם למאכל.

החשש לכשרות הביצים והשליו נבע בעיקר מכח הרגיל של אי־אכילתו על ידי יהודים. אך הרב הראשי גילה, כי לפני 30 שנה לערך נהגו רבנים וחכמי העדה הספרדית בירושלים לגדל, לשחוט ולאכול את השליו. וגם ב"ספרי הפוסקים" מתיחסים לעוף זה כאל עוף מאכל כשר.

מול הכותל המערבי בירושלים באוהל שהוצב במקום, שבתו אתמול שביתת רעב נציגי ועד ההורים בבי"ס מקיף דתי קיים [illegible] בראש העין. בערב הפסיקו שביתתם לאחר שהובטח להם לקבל חלק בבנייתו.

31 אלף תלמידי תיכון קיבלו מענק ממשרד הסעד

31,165 תלמידי תיכון קיבלו מענקים־לתלמיד בסך 6,967,720 ל"י מ־משרד הסעד — על כך מסר אתמול דובר משרד הסעד. הדובר הוסיף, כי עם קבלת המשלוח האחרון לתלמידי בתי־ספר שאחרו בהגשת בקשותיהם כמפעל מענק־לתלמיד לשנת תשל"ג, לדעת המומחים נובע האיחור מחוסר השופה לב מצוים רשויות שונות לשירותי הנדפה לבני שכבות נזקקות.

כי זכאי למענק־לתלמיד

המענק־לתלמיד ניתן, לתלמידי כיתות ט'־י"ב הלומדים בבית־ספר יומי (ללא פנימיה) שהינם בנים למשפחות נתמכות, או בנים למשפחות שהכנסתם לנפש אינה עולה על 90 ל"י לנפש. כן זכאים למענק־לתלמיד תלמידי פנימיה בתנאי שאין השתתפות של גורמים ממשלתיים או ציבוריים בהחזקתם בפנימיה. ובשדרי הסעד והחינוך או עליית הנוער, מטרת המענק: השתתפות ברכישת תלבושת אחידה, הלבושה גדנ"ע, ספרים, מכשירי לימוד, חמרי לימוד וטיולים.

החלוקה לפי כיתות היתה כדלקמן: 12,486 תלמידי כתות ט' קיבלו מענק של 240 ל"י, 8,857 תלמידי כיתות י' — 260 ל"י, 5,882 תלמידי כיתות י"א — 240 ל"י, 3,940 תלמידי כתות י"ב — 200 ל"י.

הדיפרנציה במענקים בין תלמידי הכיתות נקבעה לאחר שוועדה משותפת למשרד הסעד והחינוך בראשותו של מר ג. פררי, מנהל השרות לילד ולנוער במשרד הסעד, מצאה כי ההוצאות לתלמיד דלעיל הינן גדולות יותר בכתות ט' וי"א מבכיתות י' וי"ב.

דובר משרד הסעד מציין כי מספר התלמידים בני השכבות הנזקקות פוחת מ־41 אחוז בכתות ט' ל־13 אחוז בכתות י"ב. בכיתה י' מהווים התלמידים אלה 28 אחוז ובכתה י"א 19 אחוז.

זו השנה השלישית שמשרד הסעד מעניק מענקים־לתלמיד. — בשנת תשל"א קבלו תלמידי כתות ט' בלבד ומאז תשל"ב מקבלים כל תלמידי בתי־הספר העל־יסודיים הזכאים ל־מענק בהתאם לקריטריונים שפורטו לעיל.

800 מצרכי מזון התייקרו ב־72

בשנת 1972 היו ההתייקרויות של כ־800 פריטים בענפי המכולת, הבשר והירקות בשיעור של 5—15% — זאת מסר היום מנהל אגודת הצרכניות בירושלים שכונה רוגם בישיבת מזכירות מועצת פועלי ירושלים. הוא אמר כי ההתייקרות הממוצעת בשלושת ענפי המזון העיקריים היתה: במכולת — 10 אחוז; בבשר — 12 אחוז ובירקות 10 אחוז.

כן ציין, כי גם בחודש ינואר 1973 הסתמנה מגמה לעליית מחירים של מצרכי מזון, "יצרנים מנסים להעלות את המחירים גם לא באמצעות משרד המסחר והתעשיה ואנו לא מאפשרים זאת ומדווחים למשרד על כך" — אמר וציין, כי על־ידי כך מצליחה אגודת הצרכניות בירושלים לבלום או לעכב עליות מחירים בלתי מאושרות.

הפדיון (ברוטו) של 14 חנויות אגודת הצרכניות בירושלים בשנת 1972 עלה בכ־30 אחוז לעומת 1971 והסתכם בכ־40 מיליון ל"י — שהם כ־30 אחוז מכלל מחזור הפדיון של ענף המזון בבירה. רווח האגודה בירושלים ב־1972 לפני מסים הסתכם בכמיליון ל"י.

תוך מספר חדשים ייפתח סניף חדש של אגודת הצרכניות ברובע היהודי בעיר העתיקה שישרת בשלב ראשון כ־80־70 משפחות הגרות כבר במקום. כן יוקמו סופרמרקטים חדשים בגבעה הצרפתית (בשלבי בניה) בשכונת נווה יעקב, בתלפיות וברחוב הפלמ"ח. לקראת ראש השנה ייפתח סופרמרקט גדול בבית־שמש.

נרצח יו"ר ועד השכונה של מחנה א־שאטי

יו"ר ועד השכונה של מחנה הפליטים א־שאטי במערבה של עזה, נרצח אור ליום א' וגופתו נמצאה בשעה 7 בבוקר בערך, בבניין נמוש בתוך העיר.

בשעה 7 בבוקר נתקבלה במשטרת עזה הודעה על מציאת גופה בשכונת רימל, דרומית למחנה הפליטים א־שאטי. חוקרי המשטרה הגיעו למקום והחקירה הראשונית העלתה שהאיש נורה מקרוב.

הנרצח, דיאב איסמעיל אל־ארביתי, עובד בית המשפט לשעבר, היה הראשון שנבחר לתפקיד יו"ר ועד שכונה בעזה, ביום בו הודח מתפקידו ראש העיריה, מר אשאד אשאווה. כזכור באה הדחתו של אשאווה על רקע התנגדותו לתוכנית מיזוג מחנה הפליטים שאטי והכללתו בשיפוטה של העיריה.

מיד לאחר בחירתו של אל־ארביתי והדחתו של אשאווה, סופח לעזה מחנה א־שאטי וראש העיריה הממונה, מר אורי ציצק, בשיתוף עם אל־ארביתי ויתר חברי הועד, החלו בפעולות נמרצות לשיפור פני מחנה הפליטים. בבקר ארבעה החדשים מאז נבחר ליו"ר ועד אל־ארביתי את שכר מקופת העיריה, כאן נבחרו עוד שבעה ועדים שכונתיים בכל שכונות עזה.

כתב עת"ם מוסר, כי שלטונות הממשל הצבאי מתייחסים בחומרה רבה למקרה הרצח ונקטו חוקרים נתיים בכל שכונות עזה. בותיהם של הרוצחים.

ברוך דיין האמת

יקירנו

ר' זאב צבי אלברג

בר' אהרון שלמה ז"ל מקוטנא, פולין

איננו

הובא למנוחות אתמול יום ראשון ט' אדר א' תשל"ג (11.2.73) בבית העלמין בנחלת יצחק.

המשפחה המתאבלת

יושבים שבעה בביתו רח' טיומקין 6 תל־אביב

הסטודנטים במוסדות להכשרת מורים ימשיכו במאבקם

המזכירות הארצית של אגודת הסטודנטים במוסדות להכשרת מורים שהתכנסה ביום. שביתתם של 7500 הסטודנטים הלומדים במוסדות הנ"ל, החליטה להמשיך במאבקה לשם השגת תביעותיהם הצודקות של הסטודנטים הלומדים במוסדות האמורים.

בשלב ראשון בקשת נציגות האגודה פגישה דחופה עם שר החינוך והתרבות מר יגאל אלון ואופי של המאבק יקבע עם היוודע תוצאות הפגישה.

אין בדעתה של האגודה להפוך את השביתה למטרה כשלעצמה אך גמור עמה לעמוד בתוקף על תביעותיה.

הסטודנטים תובעים הענקת תואר ראשון למסיימי הסמינרים וביטול האפליה הקיימת בתחום ההטבות הכלכליות ותנאי הלימוד המוענקים לסטודנטים במוסדות להכשרת מורים בהשוואה לאלה המוענקות לסטודנטים במוסד להשכלה גבוהה.

הגר"ש גורן — אורחה של קרית־מוצקין

מאת סופרנו בחיפה

בקריאה לקרב את החיים הנבונים בארץ ולקיים את התורה בכל אשר יפנו כבסר בפני התפרקות בערכים ומתירנות. הפוגעת בכל מה שקדוש היה בחברה האנושית, יצא הרב הראשי לישראל שלמה גורן שהיה אתמול אורחה של קרית מוצקין ב־הרצאתו בפני 400 בנות אולפנא "סגולה".

הרב שיבח את המוסד כפנינה חינוכית המגדלת בנות לתורה ודרך ארץ.

הרב נתקבל ע"י מנהל האולפנא וסגל המורים ושמע על התפתחות המוסד שיש לו שלוחה גם במירון.

ההדרת ערכים יהודיים לנוער

ראש המועצה המקומית מ. גושן שיבח את הופעתו של הרב, בעיקר בפני נוער, כמוטה המקרב רחוקים למסורת היהודית.

הרב דפנא מ. פוגלמן, בירך על היוזמה המקומית להזמנת הרב הראשי שדבריו והופעתו כמו בפני 500 תלמידי התיכון הממלכתי מסייעים לעקירת הבדדות והחדרת ערכים יהודיים. כן ברך הממונה על המחוז ד"ר נפתלי אילתי, שאמר כי יש כיום אוזן קשבת לדבר הרבנים ומן הראוי לנצל שעת כושר זו.

בכפגש עם 500 תלמידי התיכון הממלכתי בשאלות דת ומדינה, השיב הגר"ש גורן לשאלות ביניהן על מהי ההלכה לגבי נסיגה מהשטחים. הרב הראשי אמר כי אין דבר יקר מארץ ישראל, אבל גם דמם של הבנים הוא יקר כיון שהם משלמים את התמורה במלחמה. ההכרעה אינה רק לפי ההלכה והיא תלויה גם בהערכת המצב הבטחוני.

שעת־כושר לקרב רחוקים

בדו־שיח שהתקיים אח"כ בביתו של מנהל האולפנא בין הרב הראשי לבין מדענים ואנשי חינוך, ביניהם עולים חדשים מארצות הרווחה, אמר הגר"ש גורן כי לרבנות הראשית תוכניות רבות להידוק הקשרים וה־השפעה הרוחנית על התפוצות, לתכנית של הקמת מועצת רבנות עולמית ישנה הענות מרובה. הרב הראשי ציין את האשראי הרב שניתן לרבנים הראשיים אחרי בחירתם מצד הציבור הישראלי ואמר כי זוהי שעת כושר גדולה לקרב רחוקים כפי שהוא ראה מנסיונו בהופעותיו בפני

סייחות וצבעיות מבריה"מ ביקשו להקים קואופרטיב

פנייה של קבוצת צבעים ושייחים, עולים חדשים מברית המועצות להסכת קואופרטיב לעבודות סייחות וצבע הגיעה למרכז הקואופרציה.

בפנייתם אומרים המבקשים כי ביניהם נמצאות אף נשים שהן סייחות בנין וצבעיות, בעלות מקצוע מעולות, אשר קבלנים מסרבים להעסיקן משום היותן נשים, ולכן מבקשת הקבוצה להקים קואופרטיב בו יהיה שיוויון מלא בין גברים לנשים.

נמסר כי בין הנשים ישנה אף סייחה צעירה בת 24 אשר הביאה עמה תעודת הצטיינות בסייחות מ־בריה"מ המועצות.

במרכז הקואופרציה נמסר כי בקשתן נמצאת בבדיקה ועדיין לא הוחלט באם לאשר את הקמת הקואופרטיב החדש או לצרף את הפונים לקואופרטיב לעבודות טייחות וצבע קיים.

קבוצת אקדמאים דורשת לחסל מיד את בור השופכין הצמוד לכותל המערבי

מאת כתב "הצופה" בירושלים

קבוצת אקדמאים הכוללת פרופסורים, מרצים באוניברסיטאות ומאות סטודנטים פנתה אל היועץ המשפטי של משרד הדתות עו"ד חיים הפץ בדרישה נמרצת לחסל מיד את בור השופכין הצמוד לכותל המערבי. במכתב ששיגרו קובעים האקדמאים בין השאר כי, "המצב כיום מהווה חרפה קשה לעם ישראל ולא יתכן שימשך אפילו שעה אחת".

הפניה נעשתה על יסוד חוק השמירה על המקומות הקדושים תשכ"ז על פיו מוטלת על שר הדתות שמירת המקומות הקדושים בפני כל פגיעה וחילול ולדעת הפונים אין פגיעה המורה יותר בקדושת הכותל וברגשותיהם של רבבות יהודים מאשר להשאיר בור מלא זוהמה ורפש צמוד אל אבני הכותל. יצויין כי תיקרתו של בור השופכין נבנתה תוך כדי הציבה עמוקה באבני הכותל המערבי. האקדמאים מדגישים כי שר הדתות עצמו הדגיש את קיומו של בור השופכין בתשובה לשאילתא בכנסת לפני כחודש ימים.

היועץ המשפטי של משרד הדתות: "חילול הקודש והפגיעה במקום קדוש"

כפי שנודע לכתבינו, העביר היועץ המשפטי של משרד הדתות את המכתב אל מנהל המחלקה למקומות קדושים הרב דב פרלא והוסיף כי גם לדעתו מהווה הבור על שופכיו "חילול הקודש ופגיעה במקום קדוש" ע"פ חוקי המדינה שדין העובר עליו הוא שבע שנות מאסר. לדעת היועץ עבירה כזו מוגדרת כפשע חמור ע"פ מושגי החוק הפלילי ומשום כך הוא דורש לגשת מיד לנקוי אותו בור שופכין, לסתמו או להורסו לאחר הוראה מתאימה למבצע הפשע.

כתבינו מציין כי בור השופכין האמור מצוי מתחת לבית הנשען על הכותל הקטן, בית זה שהפך זה מכבר ע"י עירית ירושלים בהשקעה של כרבע מיליון ל"י. בור השופכין משתרע לאורך 6 מטר של הכותל המערבי הצמוד ותומך בקיר המזרחי של הבור. כפי שנודע הרי שנוסף לאמצעים המשפטים שוקלים חוגים לאומיים דתיים בירושלים צעדים נוספים לביעור חילול הקודש.

אמצעים מיוחדים בעקבות השפל במפלס הכנרת

בעקבות השפל במיפלס הכינרת, שלא נודע כמותו מאז 1921, נקטים עתה אמצעים מיוחדים כדי לצמצם ככל האפשר את הפגיעה במאגר הא־ביב הארצי בכינרת.

במשך כל התקופה מאז שנת 1921 היה רק מקרה אחד שהמיפלס ירד עד מינוס 212.5 מטר מתחת לפני הים. דבר זה היה בשנת 1935, אולם גם אז נרשמה ירידה זו רק בחדשי דצמבר־ינואר, ואילו בחדשי ינואר־אפריל של אותה שנה שב המיפלס ועלה למינוס 209.30 מתחת לפני הים — כלומר עליה של 3.20 מטר.

בשנה הנוכחית, לעומת זאת, אין עדיין עליה כזאת, אף על פי שאנו כבר במחצית פברואר. הדבר מדאיג את רשויות המים במדינה, ולפיכך הורתה נציבות המים לחברת "מקורות" לנקוט בשורה של אמצעים וצעדים מתאימים. בין השאר הורתה לצמצם את צריכת המים של מי הכנרת כדי למנוע את דלדולם. מאחר שבאיזור הכנרת ירדו עד עתה רק 35—40 אחוזים מהכמות הממוצעת היורדת בשנה רגילה, פירוש הדבר כי חסרים כ־300 מיליון מ"ק מים.

הכמות השנתית הנשאבת על ידי המוביל הארצי מהכינרת מגיעה ל־380 מיליון מ"ק מים, וזו הנשאבת על ידי הצרכנים מסביב לכינרת מגיעה ל־130 מיליון מ"ק. לפיכך צמצמה חברת "מקורות" השאיבה במוביל מתחילת חודש פברואר ב־3־4 מיליון מ"ק ליום (הקצב הממוצע ליום בשנה רגילה הוא 10 מיליון מ"ק מים). כן צומצמה בשליש הזרמת המים לשכבת הקרקע העליונה בתקופה זו, ובתכנית להפסיק זמנית את פעולת המוביל הארצי בחודשי האביב והקיץ.

אישים ומוסדות

— מר אריה בראון, (42) נתמנה למנהל מחוז ירושלים של משרד השיכון במקום מר צבי גלוזמן שפרש מן המשרד. מר אריה בראון שימש עד עתה כממונה על מפעלי השיכון במשרד.

— קהל רב השתתף אמש בחתונת פרומה, בת בלומה ויהודה לפנר, מעובדי מפעל "הצופה", עם צבי, בן חוה ובצלאל קסלר, שנערכה ב"היכל השאר", תל־אביב.

רומניה הסכימה להקמת מסעדות כשרות בערים למען תיירים ישראלים

מאת כתבנו הכלכלי

ממשלת רומניה הסכימה להקים רשת של מסעדות כשרות בכמה מהערים הגדולות של המדינה למען תיירים ישראליים. המסעדות אורגנו ע"י רבה הראשי של רומניה, הרב מ. רוזן.

לרשות התיירים עומדות עתה מסעדות כשרות בערים בוקרשט, יאסי בוטושני, דורוהוי, וברשוב.

ש. גינת, מנהל "מודיה־תורס", שעסקה הגיע עם משרד התיירות הרומני להסכם לביצוע הסיורים לאורך המסלול של המסעדות הכשרות, מסר אתמול כי ההסכם הוא לשלוש שנים עם אפשרות הארכה לשלוש שנים נוספות.

גשר ההלכה — נפתח לתנועה

גשר ההלכה שעל הירקון המחבר את רמת גן עם צפון תל־אביב, נפתח לתנועה בשני הכיוונים — נמסר לכתב עת"ם במשטרת מחוז ת"א.

מאסר למוכר מכוניות לא־לו

מאסר שלוש שנים וחצי הוטל בבית המשפט המחוזי בתל אביב על צעיר בן 21 מבת־ים, שמכר מכוניות לא־לו בעזרת מסמכים מזויפים. כן מכר ניירות ערך, שנגנבו מדירות שונות, בהציגו עצמו כבעלים.

★ במסגרת פעולותיה של משטרת עכו לביעור נגע הסמים בעיר, נערכו אתמול חיפושים בעזרת כלב גישוש מיוחד, המאולף לגילוי סמים. נמצאו כמויות חשיש ואופיום אצל 4 אנשים שנעצרו.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה — חיפה

הודעה

על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה בקשה ע"י חב' שיכון עובדים בע"מ להקמת 2 בניינים עם 16 דירות בשטח של 70 מ"ר ו־16 דירות בשטח של 54 מ"ר במקום דירות של 70 מ"ר, כפי שנקבע בתכנית חפ/1171/א', ובליטות למרפסות ברח' בן צבי, בנין מס' 18 ו־19 חלקה 149 בגוש 11585.

אפשר לעיין בבקשה בחדר מס' 416 בהיכל העיריה, בימי א, ג, ה, בשעות 08.00—12.00.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסום זה.

י. כהן — מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה — חיפה

הודעה

על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה בקשה ע"י חב' מ. נירנברג בע"מ להקמת בנין עם עודף שטח בניה של 96 מ"ר ב־4 קומות על קומת עמודים וקומת חנויות, עם בליטות קלות במרפסות של עד 45 ס"מ בחזית האחורית ברח' [illegible] 8, חלקה 253 בגוש 10861.

אפשר לעיין בבקשה בחדר מס' 416 בהיכל העיריה, בימי א, ג, ה, בשעות 08.00—12.00.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסום זה.

י. כהן — מהנדס העיר

לוטו

הגרלה מס' 67

מיליונים פרס ראשון 75,000 ל"י

ובשבוע עד 250,000 ל"י

היום המועד האחרון למכירת כרטיסי הלוטו

מילווה קצר מועד

השבוע, ביום רביעי, תונפקנה הסדרות הבאות:

הסדרה	המחיר לנקוב ל־1000 ל"י	תשואה שנתית לפני ניכוי מס הכנסה
ל־12 חדשים	958.72	9.000%
ל־6 חדשים	979.64	8.750%
ל־3 חדשים	990.21	8.500%

הרכישה - בכל המוסדות הבנקאיים ואצל חברי הבורסה לניירות - ערך

ההזמנות תתקבלנה עד יום ג' ...

בנק ישראל

למוסד חינוכי תורני בירושלים

דרוש/ה

טבח/ית דתי/ת

דרגה א'

בדבר פרטים נא לפנות לכתובת ת. ד. 23 ירושלים ולציין פרטים כדלהלן:

תולדות חיים, נסיון קודם, המלצות.

ברכת מזל-טוב למכובדנו הדגולים:

ר' דב קנוהל

מנהל המחלקה למועצות דתיות

לנשואי הבן

ומר ישראל קניג

הממונה על המחוז משרד הפנים נצרת

בהגיע הבן למצוות

אחולי רב נחת ועונג

לשכת הרבנות — הרב [illegible] רב מקומי

המועצה הדתית שלומי — יו"ר [illegible] דוד

עיריית רחובות

מכרז מס' 4/73

עיריית רחובות מודיעה בזה על קבלת הצעות מקבלנים על ביצוע עבודות בניה כדלהלן:

1) בנין 2 קומות בשטח של 260 מ"ר כל קומה בבית־ספר ממלכתי ע"ש סמילנסקי ברחוב יעקב, המכילות: חדר אוכל, מטבח, בקומה א' ו־3 כתות בקומה ב'.

2) בנין 2 קומות בשטח של 230 מ"ר כל קומה בבית־ספר ממלכתי ע"ש שפרינצק ברחוב המעפיל, המכילות: חדר אוכל, מטבח, מעבדה וכתה.

את המפרט הטכני עם מעטפות להצעות ובערבונות אפשר לקבל במשרדי המחלקה הטכנית, חדר מס' 46, כל יום בשעות העבודה הרגילות, תמורת תשלום של 50.— ל"י שלא יוחזרו.

את ההצעות במעטפות סגורות יש להחזיר בדואר רשום או למסור לידי מזכיר העיר עד תאריך: 1.3.73, בשעה 12.00 בצהריים.

יש לצרף לכל הצעה ערבות בנקאית או אחרת, שתאושר ע"י גזבר העיריה בגובה 5% מערך ההצעה, אחרת היא לא תובא בחשבון.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

(—) ש. רכטמן — ראש העיריה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי לודים

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מפורטת מס' גז/80/...", שהודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים 1843 מיום 3.8.72, עמ' 2225.

התכנית האמורה, בצורה שבה אישרה אותה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה לודים, וכל מעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

א' היון

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה

מחוז המרכז

עיריית אשקלון

מכרז פומבי מס' 3/73

לבניית תוספת 4 כיתות לימוד וחדרי מנהלה בבי"ס ברמת-אשכול, שלב ב' באשקלון

עיריית אשקלון מכריזה בזה על קבלת הצעה מקבלנים שונים לבצוע העבודה הנ"ל.

בדבר פרטים וטפסי המכרז תמורת סך —.100 ל"י נא לפנות למזכיר ועדת המכרזים, בחדר 308.

המעונין להשתתף במכרז זה יגיש לעיריה הצעת מחירים בהתאם לתנאי המכרז ב־2 עותקים על גבי הטפסים המקוריים שהוכנו לו וישלח אותם בדואר רשום בלבד במעטפה סגורה לפי הכתובת: "עיריית אשקלון, עבור מכרז מס' 3/73", לא יאוחר מ־4.3.1973.

על מגיש ההצעה לצרף ערבות בנקאית או המחאה בנקאית לטובת העיריה, או, אם מגיעים לו כספים מהעיריה, לצרף הוראה בלתי חוזרת לעיריה מאושרת ע"י הגזברות להקפיא כספים המגיעים לו מהעיריה, בשיעור של 5% מערך ההצעה לתקף 3 חודשים מתאריך הגשת ההצעה ועד לחתימת החוזה, אחרת לא תדון הועדה בהצעה.

על מגיש ההצעה להגיש לעיריה אישור תעודת רישום בהתאם לחוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, תשכ"ט.

סיור קבלנים יצא מבנין העיריה בתאריך 21.2.73 בשעה 10.00.

העיריה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא ושומרת הזכות להפחית או להגדיל היקף העבודה לפי ראות עיניה.

אשקלון. 8.2.1973.

אברהם בלפלב — ראש העיריה

ישיבה תיכונית מקצועית תורה ומלאכה נתיבות

ת. ד. 23 טלפון 057—94028

מודיעה על פתיחת ההרשמה

לשנת הלימודים תשל"ד למוסדנו לכתות ט' י'

יתקבלו בוגרי כיתות ח' בבית הספר היסודי או בחטיבות הבינים וכן בוגרי כיתות ט' ו־י'

המגמה: מכניקה

א. מסלול מקצועי רגיל (מסמ"ר)

ב. מסלול מקצועי רגיל ברמה מוגברת (מסמ"ר א')

ההרשמה במשרדנו כל יום מ־8.30—12.30 וביום ... 14.30—17.00.

בית הספר במקום משרד החנוך.

הבוגרים יקבלו תעודות גמר כעבור 4 שנים.

במקום פנימיה מלאה.

המוסד מוכר ע"י משרד העבודה.

טפסים ופרטי הרשמה ישלחו לכל דורש לפי פניה בכתב

מספר המקומות מוגבל.

ההנהלה

גיורא פיידמן

אמן הקלרנית

בתוכנית:

"מוסיקת נשמה יהודית"

הכליזמר והניגון

ב-13 לחודש ב-9.15 בערב

בצוותא

אבן גבירול 30 ת"א

טל. 250157

ניתן להשיג גליונות

"בעצם"

בכל החנויות והקיוסקים

גליונות בעצם ישלחו אליך

תמורת 10 ל"י לשנה

שם

כתובת

עיר

גזור ושלח